

อวกาศของเรา

คุณวิบูลย์คุณอรุณแห่งยุคพระศรีอริย์

โดย

พรรัตน์สุวรรณ

● มโนปทุพพคมา ธมมา ●

สำนักคั่นคว่ำทางวิญญาณ

หนังสือ

ผู้เขียน

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ครั้งที่ ๑

เจ้าของผลงาน

ผู้อำนวยการ

บรรณาธิการ

ผู้จัดการ

ผู้จัดทำทูน

ผู้จัดรูปเล่มหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ผู้ออกแบบปก

คณะพิสูจน์อักษร

ผู้ประสานงาน

ผู้ให้คำปรึกษาเรื่องหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์

เจ้าของลิขสิทธิ์

ผู้แสวงสว่าง

พร รัตนสุวรรณ

มกราคม ๒๕๖๔

สำนักคั่นคว่ำทางวิญญาณ

ศรีเพ็ญ จัตตะศรี

ผ่องผิว พัฒนประภาพันธ์

ทวี ลีลาเวชบุตร

ชลิกา โรจนโกศล

ศมานันท์ ถนัดธรรมกุล

บริษัท ปารมิตา สตูดิโอ จำกัด

สำนักคั่นคว่ำทางวิญญาณ

สอาด แก้วเกษ

สุภาณี หงส์เงิน

ทวี ลีลาเวชบุตร

กิตติ รัตนศรีวิจิตร

นริศ เรเชียงแสน

ศุภกฤต ลีลาเวชบุตร

พงษ์เพชร อมรสิทธิ์

ดร.นันทพล โรจนโกศล

มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ

๔๗/๒ ถ.สามเสน บางลำพู

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๐๒๕

คู่แสงสว่าง

โดย

พร รัตนสุวรรณ

จัดพิมพ์

โดย

สำนักค้นคว้าทางวิไลญาณ

สถิติการพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่	๑	๒๕๑๓	จำนวน	๑,๐๐๐	เล่ม
”	๒	๒๕๑๔	”	๑,๐๐๐	เล่ม
”	๓	๒๕๑๙	”	๑,๐๐๐	เล่ม
”	๔	๒๕๒๓	”	๑,๐๐๐	เล่ม
”	๕	๒๕๒๘	”	๑,๐๐๐	เล่ม
”	๖	๒๕๓๔	”	๒,๐๐๐	เล่ม

หนังสือ “**สู่แสงสว่าง**” เล่มนี้

มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ จัดทำขึ้นใหม่

ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)

เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๔

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

หนังสือ **สู่แสงสว่าง** ได้จัดพิมพ์จำหน่ายครั้งแรกเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๓ เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ เล่มชั่วคราวระยะไม่ถึงปีหนังสือนี้ก็หมด ทั้งนี้เพราะได้แจกจ่ายเป็นธรรมทานด้วยเป็นจำนวนหลายร้อยเล่ม จึงได้หมดเร็ว ในการพิมพ์ครั้งที่ ๒ นี้ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อความอันใดเลย เพราะเห็นว่าเท่าที่เขียนไว้นั้นก็เป็นการดีอยู่แล้ว นอกจากจะเอาข้อความบางตอนมาขยายให้ละเอียดยิ่งขึ้น แต่ขณะนี้ยังไม่มีเวลาที่จะทำ จึงได้คงไว้ตามต้นฉบับเดิมทุกอย่าง ส่วนรูปเล่มได้เปลี่ยนแปลงให้เล่มเล็กลงกว่าเดิมเล็กน้อย

หนังสือเล่มนี้ได้มีผู้อ่านบางคนมาเล่าให้ฟังว่า สำหรับคนที่อ่านรู้เรื่อง และเชื่อตามนี้ก็รู้สึกว่ามีความตื่นเต้น และมีศรัทธาปสาทะต่อหนังสือเล่มนี้มาก ส่วน

(๒)

คนที่อ่านไม่ค่อยรู้เรื่องและไม่เชื่อตามข้อความในหนังสือเล่มนี้ ก็ลงความเห็นว่าเป็นหนังสือเล่มนี้ไม่มีสาระควรแก่การสนใจ และบางคนก็ดูหมิ่น โดยกล่าวหาว่าเป็นการเขียนตามความคิดฝันของข้าพเจ้าเอง เพราะไม่มีหลักฐานหรือข้อพิสูจน์อันใดที่แสดงให้เห็นว่าเป็นความจริง คนประเภทนี้รู้สึกว่ามันเป็นไปได้ที่คนเราจะเกิดจากจิตใจของตัวเอง เหมือนกับชีวิตในความฝัน อันนี้ เขามองไม่เห็นจริง ๆ คิดเท่าไร ๆ ก็ไม่อาจจะเข้าใจได้ยิ่งกว่านั้นเขาก็ยังเข้าใจอีกว่า การที่เอาเรื่องในความฝัน ซึ่งเป็นเรื่องไร้สาระไม่มีความจริง มาเปรียบเทียบกับเรื่องในชีวิตซึ่งเป็นเรื่องที่มีอยู่จริง ๆ นั้น ยิ่งทำให้เห็นว่า ชีวิตหลังจากตายก็เป็นเรื่องไร้สาระไม่มีความจริง เหมือนกับเรื่องความฝันนั่นเอง คนบางคนมีความเห็นแบบนี้

แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่าการศึกษาเรื่องชีวิตหลังจากตายนั้น ขอให้ศึกษาจากความฝัน เพราะจะทำให้เข้าใจง่ายกว่าวิธีอื่นทั้งหมดสำหรับ

(๓)

คนสามัญซึ่งไม่มีญาณพิเศษ เพราะชีวิตหลังจากตาย กับชีวิตในความฝันมีลักษณะที่คล้ายกันมาก ต่างกันแต่เพียงว่าชีวิตในความฝัน หรือทุกสิ่งทุกอย่างที่เห็นในความฝันนั้นที่ยังไม่ใช่เรื่องจริง ก็เพราะมันเกิดจากพลังของวิญญูณส่วนน้อย ส่วนชีวิตหลังจากตาย และทุกสิ่งทุกอย่างในโลกของโอปปาติกะที่เป็นเรื่องจริงทั้งหมดก็ เพราะมันเกิดจากพลังของวิญญูณทั้งหมด และโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมในโลกของโอปปาติกะนั้น เกิดจากพลังของวิญญูณของผู้ที่อยู่ในภุมินั้น ๆ ซึ่งเรื่องนี้เข้าใจยากมาก แต่มันก็เป็นความจริง และจุดนี้แหละที่ข้าพเจ้า เคยบอกไว้ว่า จะนำมาขยายข้อความให้ละเอียดเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องนี้แจ่มแจ้งยิ่งขึ้น จนกระทั่งสามารถที่จะยืนยันกับตัวเองได้เสมอว่า ทุกอย่างเกิดจากใจสำคัญที่ใจ จุดหมายอันแท้จริงของชีวิตก็คือ การเอาชนะใจตนเอง หรือการพยายามสร้างจิตใจของตนเองให้สูงขึ้นด้วยคุณธรรมต่าง ๆ ผู้ใดหากเข้าใจเรื่องนี้แจ่มแจ้งและยอมรับความจริงอันนี้ ก็แปลว่าผู้นั้นได้เข้ามาสู่แสงสว่างแล้ว

(๔)

และนับจากนี้เป็นต้นไป ชีวิตก็จะมีแต่ความสุข และความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้น จุดหมายของหนังสือเล่มนี้อยู่ที่ ต้องการจะให้คนทั้งหลายเข้าใจความจริงดังที่กล่าวมานี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่งกว่าสิ่งใด ๆ ทั้งหมด

พร รัตนสุวรรณ

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๔

สำนักคั่นคว่ำทางวิญญาน (ชั่วคราว)

๔๗/๒ ถนนสามเสน บางลำพู กรุงเทพมหานคร

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๐๒๕ เข้าตรอกข้างร้านตัดเสื้อมิตรชาย

ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับถนนลำพู ทางเข้าวัดสังเวช ฯ

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๑

สู่แสงสว่าง เป็นเรื่องที่ทำให้แนวความคิดใหม่ ในอันที่จะทำให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องชีวิตของคนเรายิ่งขึ้น โดยให้ศึกษารวมจากความฝัน ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ทุกคนได้ประสบอยู่เสมอ แต่ไม่ค่อยมีใครหยิบขึ้นมาพิจารณา เพราะไปคิดเสียว่าเป็นเรื่องไร้สาระ และอีกอย่าง การที่นักศึกษาโดยทั่วไปไม่ค่อยสนใจเรื่องความฝัน ก็เพราะไม่เข้าใจมาก่อนว่า **ชีวิตของคนเราเกิดมาจากวิญญาณของตัวเอง** ซึ่งหลักอันนี้พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ในคืนวันวิสาขะ และพระองค์ก็ได้ทรงสอนเรื่องนี้มาตั้งแต่สมัยนั้น การศึกษารวมถ้าหากไม่เริ่มต้นจากจุดนี้ ก็ไม่มีทางที่จะเข้าใจธรรมได้อย่างลึกซึ้ง การศึกษาให้เข้าใจว่า ตัวเราเกิดมาจากวิญญาณของเราเองนี้ เป็นรากฐานสำคัญที่จะให้เข้าใจเรื่องกฎของกรรม เรื่องตายแล้วเกิด เรื่องบุญเรื่องบาป เรื่องนรกและสวรรค์

(๒)

ตลอดถึงเรื่องอริยสัจ ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับทุกคน และด้วยการรู้แจ้งเรื่องเหล่านี้เท่านั้น จึงจะทำให้เรารู้จักวิธีที่จะทำให้ใจให้สบายอยู่เสมอ ไม่ว่าจะมีความเห็นเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และโดยฉพาะก็คือจะทำให้ไม่กลัวต่อความตาย และถ้าหากรู้แจ้งจริง ๆ ทุกคนก็ยินดีที่จะเผชิญหน้ากับความตาย เพราะความตายเท่านั้นเป็นวิธีสุดท้ายที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่คนเราได้อย่างดีที่สุด ความตายไม่ใช่สิ่งที่น่ากลัว เว้นไว้แต่ว่าจะเป็นการตายในความชั่ว และก่อนที่จะตาย เรายังไม่ได้กลับใจเป็นคนดี ยังไม่ได้ตั้งใจอย่างแท้จริงที่ประพฤติความดี ตายลงไปทั้ง ๆ ที่จิตใจยังอยู่ในความชั่ว ความตายอย่างนี้เป็นสิ่งที่น่ากลัวยิ่งกว่าการลงโทษใด ๆ ตรงกันข้าม ถ้าเป็นความตายในความดี หรือตายเพื่อความดี ตายในขณะที่กำลังประพฤติความดี เช่นตายในขณะที่กำลังทำหน้าที่เพื่อป้องกันประเทศชาติ หรือเพื่อป้องกันความยากลำบากอันจะเกิดขึ้นแก่คนส่วนใหญ่ หรือเป็นการตายในขณะที่เรากำลังทำการค้นคว้า หรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อความสุขและความเจริญของ

(๓)

มนุษย์ชาติ โดยที่สุดแม้ผู้ที่พยายามตั้งใจที่จะเลี้ยง
ครอบครัวให้มีความสุข แต่แล้วก็ต้องมาตายในขณะที่
ปฏิบัติหน้าที่อยู่ คนที่มีใจเป็นกุศลอยู่เสมอ ไม่ว่าจะตาย
ในเวลาไหน ตายในลักษณะอย่างไร ก็เป็นการตายที่
ประเสริฐ การตายแบบนี้ไม่ใช่เป็นการสูญเสียบ แต่เป็น
การเลื่อนฐานะของชีวิตให้สูงกว่าเดิม และความตาย
เท่านั้นที่จะช่วยเลื่อนฐานะคนเราให้ได้ดีจริง ๆ ถ้าหาก
เป็นการตายในความดีดังที่กล่าวมา ผู้ที่รู้สึกว่าได้
ทำหน้าที่ของพ่อของแม่ หรือทำหน้าที่ในฐานะใดก็ตาม
ซึ่งตนเองรู้สึกว่าได้ปฏิบัติมาอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
รู้สึกภูมิใจในตนเอง นับถือตัวเอง บุคคลประเภทนี้ย่อม
มีความสุข ทั้งในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่และตายไปแล้ว แต่
ถ้าหากคนไหนได้รับความทุกข์ยากลำบากเพราะ การ
ปฏิบัติในหน้าที่ แต่จิตใจสบายและยึดมั่นอยู่ในความดี
ตลอดมา บุคคลประเภทนี้ก็ยิ่งดีกว่าบุคคลที่มีความเป็น
อยู่อย่างสะดวกสบายมีชื่อเสียง แต่ในด้านจิตใจ แม้แต่
ตัวเองก็นับถือตัวเองไม่ค่อยได้ เพราะรู้ว่าตนเองมี
ความช่วยเหลือหลายอย่าง

(๔)

ความตายเป็นผู้พิพากษาที่ยุติธรรมที่สุด บาง
คนก่อนหน้านั้นอาจจะหลอกคนอื่นให้เห็นว่า ตัวเองเป็น
คนดี ซึ่งความเป็นจริงตนเองเป็นคนไม่ดี แต่ไม่มีใครรู้
หรือว่ารู้ แต่ทำอะไรเขาไม่ได้ คนประเภทนี้จะต้องได้รับ
การตัดสินจากความตายอย่างยุติธรรมที่สุด เป็นการ
ตัดสินด้วยตัวของตัวเอง จากกฎของกรรม ซึ่งเป็นกฎ
ที่เที่ยงแท้ และเป็นจริงอยู่ตลอดเวลา ส่วนคนที่ทำ
ความดี แต่ไม่มีใครรู้ใครเห็น ไม่มีใครให้รางวัล ไม่ได้
รับผลตอบแทนจากความดีอย่างเหมาะสม ความตาย
ก็จะ เป็นผู้ให้ความยุติธรรมแก่เรา เพราะทุกคนก่อนที่
จะตายจะมีลักษณะเหมือนกันหมดทุกคนอยู่อย่างหนึ่ง
ไม่มีข้อยกเว้นเลย กล่าวคือ ในขณะที่กำลังจะตาย ถ้า
คนไหนได้ทำความชั่วไว้มาก และยังไม่ได้กลับใจ เขา
จะต้องได้รับความทุกข์ทรมานในขณะนั้นอย่างแน่นอน
ส่วนคนที่ได้ทำความดีเอาไว้ จิตใจก็แจ่มใสเบิกบาน
ก่อนที่จะสิ้นใจ จุดนี้เป็นจุดที่สำคัญมากของชีวิต เพราะ
ไม่ว่าใครจะมีความสุข หรือมีความทุกข์อย่างไรในชาตินั้น
ย่อมขึ้นอยู่กับภาวะของจิตใจในขณะนี้ ข้าพเจ้าต้องการ

(๕)

ที่จะให้คนทั้งหลายได้เข้าใจถึงเรื่องเหล่านี้ อย่างแจ่มแจ้ง ด้วยตัวของเราเอง และการศึกษาเรื่องนี้ที่จะทำให้เข้าใจง่ายก็คือ ศึกษาจากความฝันของตัวเอง แต่เป็นการศึกษาในแง่ของธรรม ไม่ใช่ในแง่ของการทำนายฝัน หลักวิชาเกี่ยวกับเรื่องความฝันได้มีกล่าวไว้ในคัมภีร์ข้าพเจ้าได้ยกเอาเรื่องนี้มาอธิบายในทางวิชาการ โดยชี้ให้เห็นว่า ความฝันเกิดจากเหตุอะไรบ้าง เรื่องไหนมีสาระ เรื่องไหนไม่มีสาระ และความฝันทั้งหมดไม่ว่าจะมีสาระหรือไม่มี สาระได้สอนให้เรารู้อะไรบ้าง ซึ่งในเมื่อศึกษาให้เข้าใจ ดีแล้วก็จะทำให้ชีวิตของเราเดินไปสู่แสงสว่าง คนส่วนใหญ่อยู่ในความมืด และไม่ทราบว่าแสงสว่างอยู่ที่ไหน ชีวิตคือการเดินทาง ถ้าหากเราต้องเดินทางอยู่ในที่มืด เสมอ มองไม่เห็นอะไร แล้วความปลอดภัยจะพึงมีได้อย่างไร หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่สามารถให้แสงสว่าง แก่ผู้ที่อ่านได้จริง ๆ ถ้าหากพยายามอ่านให้เข้าใจได้ เพราะฉะนั้นหนังสือเล่มนี้จึงให้ชื่อว่า **สู่แสงสว่าง**

แต่อย่างไรก็ดี ข้อความที่เขียนไว้ในหนังสือเล่มนี้ มีอีกหลายตอน ซึ่งควรจะขยายความให้ละเอียด

(๒)

แต่เนื่องจากเวลาไม่พอ จึงได้ยุติเอาไว้ก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่ควรจะขยายข้อความให้ละเอียดก็คือสภาพของสิ่งแวดล้อมในโลกของโอบปาติกะ ที่ว่าเกิดจากใจ หรือเกิดจากวิญญูณนั้น เกิดขึ้นมาได้อย่างไร ? เพราะในโลกของโอบปาติกะก็มีแผ่นดิน แม่น้ำ ภูเขา มีต้นไม้ มีบ้าน มีถนนหนทาง และมีอะไรอีกมากมาย ซึ่งทุกอย่าง ล้วนแต่เกิดจากจิตใจของผู้ที่อยู่ในภุมินั้น ๆ ฟังดูแล้ว เป็นเรื่องเหลือเชื่อที่สุด และทฤษฎีดังที่กล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าก็ชี้ให้เห็นอยู่เสมอว่า เรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏในความฝัน ซึ่งเรารู้แน่ ๆ ว่าทุกอย่างเกิดจากใจนั้น ถ้าหากอำนาจจิตที่สร้างสรรค์สิ่งเหล่านี้ขึ้นมาในความฝันมีพลังสูงได้มาตรฐานแล้ว ทุกอย่างที่เกิดจากใจซึ่งปรากฏเป็นความฝันนั้น ก็จะกลายเป็นเรื่องจริงขึ้นมา จะมีตัวตนปรากฏชัด สามารถจับต้องได้ สัมผัสได้ คนอื่นเห็นได้เหมือนกับเราเห็น ทฤษฎีที่กล่าวมานี้ จะเห็นว่าไม่น่าจะเป็นไปได้เลย ข้าพเจ้าเป็นห่วงอยู่มากเหมือนกัน โดยเกรงว่าเมื่อพบข้อความอันนี้แล้ว เมื่อเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ ก็จะทำให้เห็นว่า เรื่องอย่างอื่นก็

(๗)

เป็นไปได้เหมือนกัน ขอให้สังเกตว่า เรื่องง่าย ๆ ส่วนมากเรามักจะมองผ่าน ยิ่งเป็นเรื่องในความฝันด้วยแล้ว พวกปัญญาชนเห็นเป็นเรื่องไร้สาระเอาเลยทีเดียว แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าก็ขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า ทฤษฎีดังที่กล่าวนี้เป็นหลักความจริง แต่ผู้ที่จะเข้าใจ ได้จริง ๆ จะต้องยอมรับว่าสภาพสิ่งแวดล้อมในโลกของ โอปปาติกะ ก็มีเหมือน ๆ กับในโลกมนุษย์ และจะต้องยอมรับว่า เรื่องอภิญญาต่าง ๆ ในพุทธศาสนาเป็นความจริง ต้องมีความรู้ในเรื่องวิญญาณอย่างลึกซึ้ง และต้องมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วยจึงจะช่วยให้เข้าใจถึงทฤษฎี และปรากฏการณ์ในความฝัน

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอให้ความคิดเห็นอีกสักอย่างหนึ่งว่า นักวิทยาศาสตร์เป็นจำนวนมากในปัจจุบันพยายามที่จะอธิบายถึงกำเนิดของโลกและสิ่งต่าง ๆ ในโลก ซึ่งเวลานี้จากความรู้ที่ได้จากการสำรวจอวกาศ ซึ่งทำให้ความคิดในเรื่องจักรวาลของนักวิทยาศาสตร์ก้าวหน้าขึ้นอีกมากนั้น แม้จะก้าวหน้าสักเพียงไรก็ตาม ถ้าหากไม่ตั้งต้นศึกษาชีวิตตัวเองให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งว่า เกิดขึ้น

(๘)

มาได้อย่างไร ยังไม่เข้าใจเรื่องวิญญูณอย่างลึกซึ้งแล้ว จะไม่มีทางตอบปัญหาที่ตนเองสงสัยให้หมดไปได้เลย หนังสือเล่มนี้ ได้เปิดทางไปสู่การศึกษาแบบแผนใหม่ ซึ่งนับว่าทันสมัยที่สุด และเป็นแบบที่ใช้ได้ผลมาตลอด ทุกยุค ทางที่ว่านี้ก็คือพยายามศึกษาเรื่องวิญญูณของ ตัวเองให้เข้าใจอย่างละเอียดเสียก่อน แล้วจะทำให้รู้ถึง ต้นกำเนิดของสิ่งทั้งปวง และจะทำให้เราได้เครื่องมือที่จะช่วยให้เรา รู้แจ้งสิ่งต่าง ๆ ได้ถูกต้อง ซึ่งเครื่องมือที่ว่านี้ก็คือ ความรู้แจ้งจากภายในโดยอาศัยการฝึกสมาธิ และเจริญวิปัสสนา วิธีนี้เท่านั้นที่จะช่วยให้มนุษยชาติ ประสบความสำเร็จตามที่ตนปรารถนาทุกประการ แต่ ก็อย่าลืมว่า คนที่จะสามารถเอาความรู้ภายในออกมา ใช้ได้จริง ๆ นั้น ต้องมีความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ ด้วย ยิ่งรู้มากเท่าไรยิ่งดี

พร รัตนสุวรรณ

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๓

คำนำ

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๓

หนังสือ **สู่แสงสว่าง** ได้พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ก็ได้พิมพ์ขึ้นอีก ๑,๐๐๐ เล่ม แต่มาคราวนี้นานหลายปีกว่าหนังสือที่พิมพ์ไว้ครั้งที่ ๒ นี้จะหมด แต่ถึงกระนั้นก็ยังมิมีผู้ที่สนใจอ่านหนังสือเล่มนี้อยู่เรื่อย ๆ จึงได้จัดพิมพ์ขึ้นอีกเป็นครั้งที่ ๓ เป็นจำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

อันที่จริงหนังสือเล่มนี้ แม้ว่าจะได้เขียนไว้นานแล้ว แต่เมื่อมาอ่านอีกครั้งในเวลาตรวจปรุพหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าก็ยังรู้สึกว่หนังสือเล่มนี้มีค่าควรแก่การอ่านจริง ๆ และยังรู้สึกว่ถ้าจะเขียนขึ้นใหม่ในระยะนี้ก็คงเขียนไม่ได้ดีเท่ากับที่เขียนไว้แล้ว ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงไม่ได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือต่อเติมขึ้นใหม่แต่ประการใด คงรักษาต้นฉบับไว้เหมือนเดิมทุกประการ และขอแจ้ง

(๒)

ให้ทราบไว้ด้วยว่า หนังสือเล่มนี้ได้แปลเป็นภาษาอังกฤษ
ไว้แล้วด้วย ผู้ใดสนใจจะให้เพื่อนชาวต่างประเทศได้
อ่าน ท่านก็จะไม่ผิดหวังในเรื่องนี้ เพราะผู้แปลคือ
อาจารย์ศิริ พุทธศุภร์ ซึ่งมีผลงานในด้านนี้เป็นที่ยอมรับ
กันมานานแล้ว

พร รัตนสุวรรณ

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙

สารบัญ

	หน้า
๑. ไม่ควรกลัวตาย	๑
๒. วิธีศึกษารธรรมที่ถูกต้อง	๓
๓. จะเกิดต้องอาศัยวิญญาน	๖
๔. รู้ได้อย่างไรว่าการเกิดของร่างกาย จะต้องอาศัยวิญญาน ?	๙
๕. ชีวิตโอปปาติกะ	๑๓
๖. วิธีศึกษาเรื่องโอปปาติกะ; ความฝัน ๓ อย่าง	๑๕
๗. ความฝันที่เป็นข้อพิสูจน์ว่า โอปปาติกะมีจริง	๑๙
๘. เหตุไรตัวคนในความฝันบางครั้งจึงมีชีวิต ?	๒๔
๙. ทุกคนเกิดก่อนตาย	๓๒
๑๐. คนธรรมดาจะรู้ได้อย่างไรว่า วิญญานก็คือ ธรรมชาติที่สร้างชีวิต ?	๓๕
๑๑. กายมนุษย์คือกายทิพย์ที่หยาบ	๔๔
๑๒. พระสูตรที่แสดงให้เห็นว่า ชีวิตโอปปาติกะ เกิดขึ้นได้อย่างไร ?	๔๗

	หน้า
๑๓. มโนมยิทธิ	๔๙
๑๔. ทิพยจักขุ	๕๓
๑๕. เหตุแห่งความฝัน ๔ อย่าง	๕๖
๑๖. กายทิพย์เกิดเป็นกายเนื้อขึ้นมาได้อย่างไร ?	๖๑
๑๗. กายทิพย์ได้วัดฤมาจากไหน	๗๓
๑๘. อย่าหลงเชื่อประสาทสัมผัส	๘๐
๑๙. ความรู้ที่อยู่นอกเหนือประสาทสัมผัส	๘๔
๒๐. ความฝันบอกให้รู้อะไรบ้าง ?	๙๑
๒๑. สิ่งที่ไม่ควรมองข้าม	๑๓๐
๒๒. จุดหมายของชีวิต	๑๔๘
๒๓. บทสรุป	๑๖๒

คู่แสงสว่าง

ไม่ควรกลัวตาย

ในวิสัยของคนธรรมดา ย่อมกลัวตายด้วยกันทุกคน เพราะคิดว่าความตายเป็นการสูญเสียทุกอย่าง และเป็นการพลัดพรากจากบุคคลและสิ่งของอันเป็นที่รักโดยไม่มีทางที่จะพบกันอีก และนอกจากนี้ ความเจ็บปวดที่เห็นจากคนอื่น ก่อนที่จะตายนั้น ก็รู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ทรมานมาก เพราะเหตุนี้ จึงได้กลัวตายกันมาก แต่อย่างไรก็ดี ถ้าหากเราได้ทราบความจริงว่า ความตายไม่ใช่เป็นการสูญเสีย และไม่ใช่เป็นการพลัดพรากอย่างชนิดที่ไม่มีหวังว่าจะได้พบกันอีก และความเจ็บปวดถ้าหากจะมีอย่างรุนแรง และมีก่อนหน้านานที่จะตายเท่านั้น เพราะเมื่อถึงคราวที่จะต้องตายจริง ๆ จะไม่รู้สึกถึงการเจ็บปวดทางกายเลย แต่ถ้าหากในขณะนั้นมี ความทุกข์ทรมานอะไร ก็เป็นความทุกข์ทรมานที่

เนื่องมาจากสาเหตุในทางจิตใจเท่านั้น เพราะในขณะที่กำลังจะตายจริง ๆ นั้น ประสาททั้งหมดจะชาเป็นอัมพาตไม่มีความรู้สึก เพราะฉะนั้นในขณะที่กำลังจะตายจริง ๆ ถ้าความทุกข์ทรมานทางใจไม่มี ในขณะที่นั้นจะรู้สึกแจ่มใส และสบายมาก และที่สำคัญที่สุดก็คือคนในโลกมนุษย์เท่านั้นที่มองเห็นว่า คนตายก็คือคนที่หมดสิ้นทุกอย่าง ซึ่งรวมทั้งชีวิตด้วย แต่ตรงกันข้ามคนที่กำลังจะตาย ซึ่งถ้าหากในขณะที่นั้นไม่หลับก็จะรู้สึกว่าตนเองกำลังมีชีวิตใหม่อยู่อีกโลกหนึ่ง ซึ่งโลกที่ว่านั้นบางคนก็อาจจะเห็นว่า ตนยังอยู่ในโลกมนุษย์นั่นเอง และอยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างเดิมด้วย แต่บางคนก็อาจจะไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างจากที่ตนเคยเห็นมา ทั้งนี้สุดแล้วแต่ใครจะมีวิบากมาอย่างไร

ข้อความที่กล่าวมานี้ เป็นข้อความสั้น ๆ เป็นการสรุปให้เห็นว่า ความตายไม่ใช่เป็นสิ่งที่น่ากลัว เพราะฉะนั้นจึงไม่ควรจะกลัวต่อความตาย แต่อย่างไรก็ดี สำหรับคนที่ไม่มีพื้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน เมื่ออ่านข้อความนี้แล้วก็คงจะต้องงง เพราะไม่เข้าใจ

และไม่เชื่อด้วยว่า ความจริงจะเป็นเหมือนดังที่กล่าวมา ส่วนผู้ที่เคยมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน เมื่ออ่านแล้วก็จะเข้าใจทันที ไม่มีปัญหาอะไรสำหรับเขา ฉะนั้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่มีพื้นในเรื่องนี้มาก่อน ข้าพเจ้าจึงจะขออธิบายความรู้เรื่องนี้ ตั้งแต่เบื้องต้นไปทีเดียว ดังต่อไปนี้

วิธีศึกษารวมที่ถูกต้อง

การศึกษารวม ก็คือการศึกษารื่องชีวิตของตัวเองให้เข้าใจตามความเป็นจริง และวิธีการศึกษาที่จะทำให้เข้าใจง่าย ก็คือศึกษาข้อเท็จจริงที่เราพบเห็นกันอยู่เสมอ แต่การศึกษาจากข้อเท็จจริงนั้น เราจะต้องอาศัยหลักวิชา กล่าวคือ ธรรมอันเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า การศึกษาข้อเท็จจริงจึงจะทำได้ง่าย ถ้าหากเราไม่มีหลักวิชาอยู่ก่อน การสังเกตข้อเท็จจริงเพื่อที่จะหาความจริงเกี่ยวกับเรื่องชีวิตของตนนั้น ไม่อาจจะทำได้ง่าย และอาจจะเสียเวลามาก และการศึกษาหลักวิชาคือธรรมนั้น ในครั้งแรกก็ไม่จำเป็นจะต้องเชื่ออย่างแน่นแฟ้น หรือปักใจเชื่อทันที สิ่งที่เราควรจะ

ทำก็คือ เชื่อเอาไว้ก่อน ถ้าเห็นอะไรขัดแย้งกับความเชื่อถือดั้งเดิมของตน ก็อย่าเพิ่งปฏิเสธ จะจริงหรือไม่จริงก็ควรจะรับฟังไว้ก่อน เพราะถ้าปฏิเสธเสียตั้งแต่แรกว่าไม่เป็นความจริง โดยไม่มีการพิสูจน์ไม่มีการค้นคว้าต่อไป เราก็คงไม่อาจจะพบความจริงด้วยตนเองได้ ขอให้สังเกตว่า คนที่ขัดแย้งธรรมของพระพุทธเจ้าส่วนมากเป็นเพราะเขายังไม่ได้พิสูจน์ แต่เขากลับคิดว่าเขาได้ พิสูจน์แล้ว ซึ่งอันที่จริง คำว่าพิสูจน์ของเขานั้นมีความหมายแต่เพียงว่า เขาพิจารณาเทียบเคียงกับหลักวิชาที่เขาเคยเรียนมา หรือจากประสบการณ์ที่เคยผ่านมาเท่านั้น เขายังไม่ได้พิสูจน์ตามวิธีของธรรม ขอให้สังเกตว่า นักวิทยาศาสตร์เมื่อจะทำการพิสูจน์เรื่องไหนเขาจะต้องรู้เสียก่อนว่า เรื่องนี้ตามวิธีของมันจะต้องมีวิธีการพิสูจน์แบบไหน ในทำนองเดียวกัน การพิสูจน์ธรรมของพระพุทธเจ้าเพื่อที่จะให้รู้แน่ว่า สิ่งทีพระองค์ตรัสไว้ นั้นเป็นความจริงหรือไม่ เราก็จำเป็นจะต้องรู้ว่า การพิสูจน์ธรรมมีวิธีการอย่างไรบ้าง แต่แต่ละการพิสูจน์ธรรมซึ่งเป็นเรื่องนามธรรม ย่อมจะต้องมีวิธีการ

ที่แตกต่างจากวิธีของการวัดถุแน่นอน เพราะฉะนั้น ในเมื่อผู้ที่ทำการคัดค้าน ทำการพิสูจน์โดยวิธีเทียบเคียง กับหลักวิชา หรือประสบการณ์ที่เคยผ่านมา จึงไม่ใช่ วิธีการพิสูจน์ที่ดี คนที่ขัดแย้งธรรมหรือคนที่ปฏิเสธ ธรรมส่วนมากก็มักจะใช้วิธีการเปรียบเทียบแบบนี้กัน เกือบทั้งนั้น ขอได้โปรดจำไว้ว่า การเปรียบเทียบกับ หลักวิชาหรือประสบการณ์ที่ตนเคยผ่านมานั้น จะช่วย ได้ก็เพียงทำให้เข้าใจธรรมง่ายขึ้น แต่บางอย่างก็อาจ จะใช้เป็นข้อพิสูจน์ได้เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ดี โดย ปกติการพิสูจน์ธรรมจะต้องอาศัยสมาธิเสมอ ยิ่งเป็น ธรรมชั้นสูงด้วยแล้ว ก็ยังต้องการสมาธิชั้นสูงสุดที่เดียว คนที่มีแต่ความรู้อย่างเดียว แม้ว่าสิ่งที่รู้มานั้นจะได้ พิสูจน์กันมาแล้วอย่างรอบคอบ และรับรองกันทั่วไป ในวงการศึกษาก็ตาม ก็ช่วยได้ไม่เท่าไรนัก ถ้าหากเข้า สมาธิไม่ได้ฉะนั้นจึงขอให้พึงระวังไว้ว่า ถ้าเห็นหลัก ธรรมอะไรขัดแย้งกับความเชื่อของตน หรือเห็นว่าเป็น เรื่องเหลือวิสัยเป็นไปไม่ได้ ก็อย่าเพิ่งด่วนตัดสินง่าย ๆ ขอให้พยายามศึกษาไปให้จบเสียก่อน แล้วจึงค่อยลง ความเห็นว่าอะไรผิดอะไรถูก

จะต้องอาศัยวิญญาน

ตามหลักพระพุทธศาสนาสอนไว้ว่า คนเราจะเกิดมาได้ นอกจากจะต้องอาศัยพ่อแม่ และอาศัยธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแล้ว ยังจะต้องอาศัยวิญญาน มาปฏิสนธิในท้องแม่อีก คือมาเกิดในไข่ที่ผสมเอาไว้แล้ว ถ้าหากว่าไข่ที่ผสมเอาไว้แล้วนั้น แม้ว่าจะมีความสมบูรณ์พร้อมที่จะเจริญเติบโตขึ้นมาเป็นคนได้ก็ตาม แต่ถ้าหากวิญญานยังไม่มาปฏิสนธิ ไข่นั้นจะเจริญเติบโตขึ้นมาเป็นคนไม่ได้เป็นอันขาด นี่คือหลักพุทธศาสนา ข้อหนึ่งที่ควรจำเอาไว้ก่อน และเท่าที่กล่าวมานี้ยังไม่ได้พิสูจน์ และการที่จะพิสูจน์เรื่องนี้ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องที่คนธรรมดาจะพึงทำได้ง่าย เพราะคนที่จะสามารถพิสูจน์ และยอมรับด้วยตนเองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องจริง ก็ต่อเมื่อต้องมีความสามารถระลึกชาติได้และต้องมีตาทิพย์ คือสามารถที่จะมองเห็นพวกโอปปาติกะ หรือชีวิตในโลกของวิญญานได้ และการที่พระพุทธเจ้าทรงทราบเรื่องนี้ ก็เพราะพระองค์ทรงระลึกชาติได้ และทรงมีตาทิพย์ ซึ่งความสามารถทั้งสองอย่างนี้ เป็นผลที่เกิดจากสมาธิ

ในขั้นสูง คืออย่างน้อยจะต้องได้จุดตถุญาณ และจะต้องมีความชำนาญในการเข้าฌานที่ว่านี้ด้วย หนึ่ง ฟิงทราบไว้ด้วยว่า ผู้ที่มีความสามารถอย่างนี้ไม่ใช่มีเฉพาะ แต่พระพุทธเจ้าองค์เดียว สาวกของพระพุทธองค์ในสมัยครั้งพุทธกาล และแม้ในสมัยต่อมาที่ปฏิบัติได้ถึงขั้นนี้ก็ยังมีเป็นจำนวนมาก นักบวชในศาสนาอื่นเช่นพวกฤาษีหรือโยคีที่มีความสามารถเช่นนี้ก็ยังมีมาก และบางคนไม่ใช่เป็นนักบวช แต่เป็นคนที่สนใจในการฝึกสมาธิ และฝึกได้ดีด้วย จนกระทั่งมีความสามารถดังที่กล่าวมา ก็มีเหมือนกัน และดูเหมือนจะมีทั่วโลก เป็นแต่จำนวนคนประเภทนี้มีน้อยมากเท่านั้น คนที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสมาธิอย่างกว้างขวาง ทุกคนจะยอมรับว่า เรื่องที่กล่าวนี้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ไม่ใช่เรื่องผิพรรณชาติ หรือเป็นเรื่องที่เหลือวิสัยแต่ประการใด

เมื่อพูดมาถึงตอนนี้ บางคนอาจจะแย้งว่า คนส่วนมากในสมัยปัจจุบันเกือบจะทั้งโลกก็ว่าได้ ไม่เคยมีใครมีประสบการณ์เช่นนี้ด้วยตนเอง หรือเคยเห็นตัวอย่างของบุคคลที่มีความสามารถเช่นนั้น เพราะฉะนั้นจึงทำ

ให้น่าเชื่อว่า การระลึกชาติได้หรือการมีตาทิพย์เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ครั้นแล้ว เขาก็จะไม่ยอมรับทฤษฎีที่ว่าคนเราจะเกิดมาได้จะต้องอาศัยวิญญูณมาเกิดในท้องแม่ เพราะเขามองไม่เห็นว่ วิญญูณจะมามีส่วนเกี่ยวข้องในการเกิดของคนได้อย่างไร และวิญญูณที่ว่านี่คืออะไร เมื่อเขามองไม่เห็นและไม่เข้าใจ ก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่บุคคลประเภทนี้จะไม่ยอมเชื่อว่า เรื่องการระลึกชาติ เรื่องตาทิพย์เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และไม่เชื่อว่าการเกิดของคนเราจะต้องอาศัยวิญญูณ สำหรับเรื่องการระลึกชาติและเรื่องตาทิพย์ ข้าพเจ้าก็จะผ่านไปก่อน เพราะไม่มีเวลาอธิบาย เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยาวมาก และมีรายละเอียดมากที่จะต้องศึกษา เป็นอันว่าเรื่องนี้ข้าพเจ้าเขียนขึ้นมา สำหรับผู้ที่มีพื้นเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องวิญญูณมาบ้างแล้ว และเชื่อว่าการระลึกชาติ การมีตาทิพย์เป็นสิ่งที่เป็นไปได้

ทุกคนควรจะศึกษาให้เข้าใจว่า คนเราจะเกิดขึ้นมาได้จะต้องอาศัยวิญญูณมาปฏิสนธิในท้องแม่ หลักอันนี้เป็นหลักสำคัญเบื้องต้นที่เดียว เพราะถ้าคนไหน

รู้ได้อย่างไรว่าการเกิดจะต้องอาศัยวิญญาน ? ๙

ไม่เข้าใจและไม่ยอมเชื่อในเรื่องนี้ การศึกษาพุทธศาสนา
ในขั้นต่อไปจะไม่มีทางเข้าใจได้จริง ๆ เลย และจะมอง
ไม่เห็นด้วยว่า ศาสนาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับชีวิต
ของเรา ขอให้สังเกตว่า คนที่ไม่กลัวตายไม่เป็นห่วง
ตัวเอง และเป็นคนที่ไม่มีศีลธรรมเกิดจากตัวเอง คือเป็น
คนมีหิริโอตตัมปะนั้น เราจะเห็นได้ชัดว่า คนเหล่านี้มี
ความเชื่ออย่างสนิทว่า คนเรากำเนิดมาจากวิญญาน
ของตัว และเชื่อว่าวิญญานเป็นสิ่งที่ไม่ตาย ซึ่งหมาย
ความว่า คนเราเมื่อตายก็ตายแต่ร่างกาย ส่วนวิญญาน
จะต้องไปปฏิสนธิอีก ในเมื่อกิเลสในสันดานยังไม่หมด
สิ้น และเมื่อวิญญานปฏิสนธิอีก ก็จะต้องมีนามรูป คือ
มีตัวตนเกิดขึ้นมาอีก

รู้ได้อย่างไรว่า การเกิด
ของร่างกายจะต้องอาศัยวิญญาน ?

โดยธรรมดาคนเราเมื่อนอนหลับก็ต้องฝัน ชีวิต
ในความฝัน ตลอดถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ปรากฏใน
ความฝันนั้น ทุกอย่างล้วนแต่เกิดมาจากใจทั้งสิ้น ข้อ
เท็จจริงอันนี้เรายอมรับกันทุกคน แต่ถึงกระนั้น ก็มี

น้อยคนมากที่จะรู้ว่า ข้อเท็จจริงเหล่านี้เองได้บอกให้เรารู้ว่า แม้กายเนื้อนี้ก็เกิดมาจากใจเหมือนกัน และก็เกิดในลักษณะเดียวกัน คือเกิดมาจากจิตไร้สำนึก ซึ่งทางพุทธศาสนาเรียกว่าภวังคจิต แต่เนื่องจากเราส่วนมากคิดแต่ในแง่ว่า เรื่องราวต่าง ๆ ในความฝันไม่ใช่เรื่องจริง เพราะเมื่อตื่นขึ้นมาแล้ว ทุกอย่างก็อันตรธานสูญหายไปหมด ไม่เหมือนกับร่างกายซึ่งในขณะที่เรานอนหลับนั้น แม้เราจะไม่รู้สึกร่างกาย คือไม่รู้สึกร่างกายเลยก็ตาม แต่เราก็รู้ว่าในขณะที่เรานอนหลับนั้นร่างกายก็ยังอยู่ และคนอื่นก็มองเห็นร่างของเราว่ายังอยู่ และเมื่อเราตื่นขึ้นมาแล้ว เราก็ยังพบว่าร่างกายของเรากียังอยู่ เพราะฉะนั้นเราจึงบอกว่า ร่างกายเป็นสิ่งที่มีความอยู่จริงส่วนตัวเราในความฝันและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในความฝันไม่ได้เหมือนอย่างร่างกาย เพราะฉะนั้นความฝันจึงไม่ใช่เรื่องจริง และด้วยเหตุนี้ เราทั้งหลายจึงไม่สนใจที่จะหาความจริงจากความฝัน ซึ่งหาไม่รู้ไม่ว่า ถ้าเราเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องวิญญาณเป็นทุนอยู่บ้างแล้วเหตุการณ์ต่าง ๆ ในความฝันนั้นแหละ จะเป็นตัวอย่างที่ทำให้เราเข้าใจถึงเรื่องการเกิดของร่างกายได้ง่ายมาก

รู้ได้อย่างไรว่าการเกิดจะต้องอาศัยวิญญาน ? ๑๑

แต่อย่างไรก็ดี คนที่จะอ่านเหตุการณ์ในความฝัน เข้าใจโดยตลอด จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องโอปปาติกะ และจะต้องยอมรับว่า ชีวิตที่เรียกว่าโอปปาติกะเป็นสิ่งที่มียู่จริง พระพุทธเจ้าทรงทราบเรื่องนี้แจ่มแจ้งก็โดยอาศัยญาณที่เกิดจากสมาธิ ซึ่งเรียกว่าบุพเพนิวาสานุสติญาณ แปลว่าญาณที่ทำให้ระลึกชาติได้ และ จุตูปปาตญาณ แปลว่าญาณที่ทำให้รู้แจ้งเรื่องจุดและ ปฏิสนธิญาณอันนี้ก็คือตาทิพที่นั่นเอง เราจะต้องศึกษา เรื่องญาณทั้งสองให้เข้าใจพอสังเขปเสียก่อน แล้วเราจึงจะสามารถรู้ได้ว่า เหตุการณ์ทุกอย่างในความฝันนั้นแหละ คือตัวอย่างที่จะทำให้เราเข้าใจถึงเรื่องการเกิดของคน ตลอดถึงการเกิดของโลกนี้ได้อย่างง่ายที่สุด

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า พระพุทธเจ้าทรงทราบอย่างแจ่มแจ้งว่า คนเราเอากำเนิดมาจากวิญญานของตน ก็เพราะพระองค์ทรงสามารถระลึกชาติได้ และพระองค์ทรงมีตาทิพย์ เช่นสามารถเห็นโอปปาติกะคือเห็นชีวิต หลังจากตายได้ และการระลึกชาติของพระองค์นั้น ก็

ไม่ได้หมายความว่า จะระลึกได้เฉพาะแต่ชาติก่อน ๆ ของพระองค์เท่านั้น แต่ความเป็นจริงเมื่อพระองค์ต้องการจะทรงรู้ชาติก่อนของใครในชาติที่เท่าไร ตั้งแต่ระยะไหน พระองค์ก็ทรงทราบได้ทั้งสิ้น เช่นถ้ามีใครเริ่มตั้งท้อง และพระพุทธรองค์ทรงมีพระประสงค์จะทราบว่าเด็กที่เกิดในท้องเป็นหญิง หรือเป็นชาย ? เป็นใครมาเกิด ? มาจากไหน ? พระองค์ก็ทรงเข้าสมาธิระลึกชาติของคนนั้นออกมา ครั้นแล้วก็ทรงเห็นภาพในอดีตทั้งหมด และเมื่อพระองค์ทรงต้องการจะรู้ถึงชาติไหน ภาพในชาตินั้นก็จะปรากฏออกมาให้เห็นทันที เพราะเหตุนี้ พระองค์จึงทรงทราบได้โดยไม่ยากกว่า ผู้ที่มาเกิดเป็นหญิงหรือเป็นชายมาก่อน ? เคยมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร ? เคยอยู่ที่ไหน ? เคยทำงานอะไร ? เคยมีความรู้ความสามารถอย่างไร ? มีอุปนิสัยใจคออย่างไร ? คำตอบก็จะออกมาเป็นภาพ รวมทั้งมีความเข้าใจในเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย ความสามารถอย่างนี้ใคร ๆ ก็ทำได้ ถ้าหากมีสมาธิสูงจริง ๆ และยิ่งกว่านั้น คนไหนซึ่งได้แต่งงานแล้วได้อยู่ร่วมกันอย่างสามีภรรยาแล้ว

แต่ทำไมจึงยังไม่มีลูก ? เป็นเพราะเหตุไร ? พระองค์ก็จะทรงทราบได้โดยไม่ง่าย เพราะการที่เด็กจะเกิดในท้องแม่ได้หรือไม่ นั่น นอกจากสาเหตุในทางกาย เช่น ถ้าพ่อแม่เป็นหมัน เด็กก็เกิดไม่ได้ อย่างไรก็ตามเป็นต้นแล้วยังมีสาเหตุอีกอย่างหนึ่ง คือถ้ายังไม่มีวิญญูณมาปฏิสนธิในไข่ที่ผสมเอาไว้ ไข่นี้จะเจริญเติบโตขึ้นมาเป็นคนไม่ได้ และการที่วิญญูณจะมาปฏิสนธิในตระกูลไหน มันมีกฎเกณฑ์ของมันโดยเฉพาะ ไม่ได้หมายความว่า ถ้าพ่อแม่ไม่เป็นหมัน ไม่ว่าจะวิญญูณที่ไหนก็อาจจะมาเกิดได้ทั้งนั้น ความจริงไม่ใช่เช่นนี้ กฎโดยทั่วไปมีอยู่ว่า วิญญูณจะไปเกิดในที่ไหน จะต้องอาศัยความเหมาะสมเกี่ยวกับอุปนิสัยใจคอ และบุญบารมีของพ่อแม่ ซึ่งเรื่องอย่างนี้จะไม่มีทางรู้ได้โดยวิธีอื่นเลย นอกจากจะอาศัยวิธีการทางระลึกชาติและการมีตาทิพย์เท่านั้น

ชีวิตโอบปาติกะ

พระพุทธเจ้าได้เสกตรัสไว้ว่า ชีวิตต่าง ๆ ในสากลจักรวาลเมื่อสรุปลงแล้วก็มีอยู่ ๔ แบบคือ :-

๑. **ขลาพูชะ** แปลว่า ชีวิตที่เกิดมาจากมดลูก แล้วออกมาเป็นตัว เช่นมนุษย์ เป็นต้น

๒. **อันทชะ** แปลว่า ชีวิตเกิดออกมาเป็นไข่แล้ว มาพักเป็นตัวข้างนอก เช่นเป็ดหรือไก่ เป็นต้น

๓. **สังเสทชะ** แปลว่า ชีวิตที่เกิดขึ้นในที่ชื้นแฉะ หรือในที่สกปรก ซึ่งได้แก่พวกเชื้อโรคต่าง ๆ หรือพวก จุลินทรีย์ต่าง ๆ

๔. **โอปปาติกะ** แปลว่า ชีวิตที่ปรากฏขึ้นมาเป็นตัวตนทันที เพราะเป็นชีวิตที่เกิดจากจิตใจโดยตรง โดยไม่ต้องอาศัยพ่อแม่และสิ่งแวดล้อม ชีวิตประเภทนี้ก็ได้แก่สิ่งที่เราเรียกกันว่า ผีสาว นางไม้ เทวดา พรหม หรือเทพเจ้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ เป็นต้น

ในชีวิต ๔ ประเภทนี้ สำหรับ ๓ ประเภทข้างต้นนั้นเราเข้าใจกันดี ส่วนชีวิตอีกประเภทหนึ่งที่เรียกว่า โอปปาติกะนั้นคนส่วนมากยังไม่ค่อยจะยอมรับ เพราะเขามองไม่เห็น และคนส่วนมากก็ยังถือว่า เรื่องนี้ยังพิสูจน์ไม่ได้ แต่ความเป็นจริงชีวิตที่เรียกว่าโอปปาติกะนั้น ถ้าศึกษาให้ถูกวิธีแล้ว เข้าใจไม่ยาก เพราะทุกคน

จะต้องมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วยตนเองทั้งสิ้น โปรดเข้าใจไว้ก่อนว่า ด้วยการเข้าใจเรื่องโอบปาติกะอย่างแจ่มแจ้งเท่านั้น เราจึงจะมองเห็นว่าร่างกายของเราได้เอากำเนิดมาจากวิญญูณจริง ๆ เหมือนกับตัวเราในความฝันนั่นเอง และวิธีที่จะศึกษาเรื่องโอบปาติกะให้เข้าใจนั้น ในครั้งแรกเราจำเป็นต้องอาศัยความเชื่อตามคัมภีร์ไปพลางก่อน ต่อเมื่อเราได้ศึกษาเรื่องนี้ให้เข้าใจตลอดแล้ว เราจึงจะเห็นเหตุผลเกี่ยวโยงถึงกันหมด และในที่สุดเราก็จะบอกได้ด้วยตนเองว่า เรื่องนี้เป็นความจริง เพราะเราสามารถพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง

วิธีศึกษาเรื่องโอบปาติกะ

ความฝัน ๓ อย่าง

วิธีการศึกษาเรื่องโอบปาติกะที่จะให้เข้าใจก็คือ ก่อนอื่น เราต้องพยายามศึกษาเรื่องความฝันประเภทต่าง ๆ ให้เข้าใจเสียก่อน เพราะจากตัวอย่างในความฝันนี้แหละ ที่จะทำให้เราเข้าใจเรื่องโอบปาติกะได้ง่าย

โดยปกติความฝันต่าง ๆ นั้น พอจะแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้คือ :-

๑. ความฝันที่เกิดจากความนึกคิดในลักษณะที่ ฟุ้งซ่านหรือค่อนข้างจะฟุ้งซ่าน ซึ่งความฝันในลักษณะนี้ เราจะเห็นได้ชัดว่าเปะปะ ไม่เป็นเรื่องเป็นราว ตื่นขึ้นมาแล้วก็จำไม่ค่อยได้ ความฝันประเภทนี้ถือเอาเป็นหลักไม่ได้

๒. ความฝันที่เกิดจากจิตสงบ ซึ่งในขณะที่นอนนั้นนอนหลับได้สนิทมาก และในขณะที่หลับนั้น จิตใจก็สงบด้วย เพราะไม่มีเรื่องที่จะก่อกวนความสงบในใจ ความฝันที่เกิดขึ้นจากจิตที่สงบ จะเห็นว่าเป็นเรื่องเป็นราว ภาพในความฝันจะชัดเจน ตื่นขึ้นมาแล้วส่วนมากก็ยังจำได้ และบางคนก็อาจจะจำไปได้นาน ๆ ตั้งหลายเดือน แต่ก็ไม่ได้เป็นเหตุการณ์ที่เป็นจริงเป็นเพียงมโนภาพเท่านั้น

๓. ความฝันที่เป็นจริง ซึ่งเกิดจากนอนหลับได้สนิทมากและจิตก็สงบมากเป็นพิเศษด้วย จนกระทั่งเกิดมีกายทิพย์ขึ้นมาอย่างสมบูรณ์ และเรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏในความฝันแบบนี้เป็นเรื่องจริง ซึ่งบางทีก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนที่ตายไปแล้ว เช่นฝันเห็นคนที่ตายไป

แล้วมาติดต่อกัน หรือมาส่งข่าวบอกให้ทราบเรื่องนั้นเรื่อง
นี้ บางทีก็ฝันเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลกมนุษย์ ซึ่งต่อ
มาก็ปรากฏว่าเป็นความจริง และบางทีก็ฝันเห็นสถาน
ที่หรือบุคคล ซึ่งต่อมาก็ปรากฏว่าได้พบเห็นบุคคลหรือ
สถานที่ตรงกับที่ฝันเห็นทุกประการ และในบางกรณี
สิ่งที่ปรากฏในความฝัน ไม่ใช่เป็นเหตุการณ์ หรือเป็น
บุคคล แต่หากเป็นภาพนิมิตบางอย่าง ซึ่งจะต้องแปล
ความหมาย และถ้าแปลได้ถูกต้อง ก็จะมีเหตุการ์ณ
อะไรเกิดขึ้นข้างหน้า และต่อมาก็ปรากฏว่าเป็นความ
จริงอย่างนี้ก็มี

ความฝันทั้ง ๓ อย่างดังที่กล่าวมานี้ สำหรับข้อ
ที่ ๑ ไม่ต้องพูดถึง เพราะไม่มีสาระ ส่วนข้อที่ ๒ พอมี
สาระบ้าง โดยเฉพาะก็คือเหตุการณ์ทุกอย่างในความฝัน
ถึงแม้จะไม่ใช่เรื่องจริง แต่มันก็จะสะท้อนให้เห็นถึงนิสัย
สันดานหรือความรู้สึกต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ ความฝันประเภท
นี้มีประโยชน์อย่างมากในการวิเคราะห์จิต ตามหลัก
จิตแพทย์ เมื่อจิตแพทย์จะทำการวิเคราะห์จิตบางที
ก็ใช้วิธีสะกดจิต บางทีก็ใช้ยาที่ทำให้หมดความรู้สึก

แต่ก็ไม่ถึงกับหมดความรู้สึกลงไปจริง ๆ เพราะถามอะไร คนไข้ได้ยิน และตอบคำถามได้ แต่ก็ควบคุมตัวเองไม่ได้ หรือปิดบังความรู้สึกของตัวเองไม่ได้ เหมือนกับในขณะที่เรานอนหลับและฝัน ซึ่งในตอนนั้นเราบังคับควบคุมความรู้สึกนึกคิดไม่ได้ และบังคับไม่ได้ว่า จะให้ฝันอย่างนั้นอย่างนี้ คนไข้ที่ถูกฉีดยาก็เหมือนกัน จะตกอยู่ในภาวะที่ควบคุมตัวเองไม่ได้ เมื่อถูกถามเรื่องอะไร เขาก็จะตอบออกมาจากความรู้สึกที่มีอยู่ในขณะนั้น โดยวิธีนี้จิตแพทย์ก็จะสามารถทราบถึงความรู้สึกนึกคิดที่ซ่อนอยู่ ซึ่งโดยธรรมดาตัวคนไข้เองก็อาจจะไม่รู้เสียด้วยซ้ำไปว่าตัวเองมีความรู้สึกอย่างนั้นซ่อนอยู่ การที่เราจะแก้ความประพฤติของคนก็ดี หรือจะแก้ความผิดปกติในทางจิตใจก็ดี จิตแพทย์จำเป็นที่จะต้องรู้ถึงสาเหตุที่แท้จริง เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์จิตโดยวิธีสะกดจิต หรือการใช้ยาจึงจำเป็นจะต้องมี ในเมื่อไม่สามารถจะให้คนไข้บอกถึงความรู้สึกหรือเรื่องราวที่ซ่อนอยู่ในใจ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในความฝัน ก็คือปรากฏการณ์ที่บอกให้รู้ถึงความรู้สึกนึกคิดที่ซ่อนอยู่ เพราะฉะนั้นความมั่นประเพณีนี้

จึงนับว่ามีประโยชน์อยู่มาก แต่นั่นหมายความว่าเราจะต้องเป็นคนช่างสังเกต และต้องมีหลักวิชาอยู่บ้าง ไม่เช่นนั้นก็อ่านความฝันไม่ออกว่า มันเป็นการแสดงออกของความรู้สึกนึกคิดอะไรที่ซ่อนอยู่

ความฝันที่เป็นข้อพิสูจน์

ว่าโอปปาติกะมีจริง

ส่วนความฝันที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะเป็นข้อเท็จจริงที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องโอปปาติกะได้ง่าย ก็คือความฝันประเภทที่ ๓ ซึ่งเป็นการฝันเห็นของจริง ขอให้สังเกตดูว่า โดยปกติคนเราจะเห็นอะไร จะต้องอาศัยตา และนั่นย่อมหมายถึงว่า เราจะต้องตื่นด้วย และต้องอยู่ในที่สว่างด้วย และจะต้องมีภาพมากระทบตาด้วยการเห็นจึงจะเกิดขึ้นมา แต่สำหรับในกรณีของความฝันเราจะเห็นว่า ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ดังที่กล่าวมานี้เลย เพราะถึงแม้เราจะนอนหลับในที่มืดสนิท มองไม่เห็นอะไรเลย และตาก็ปิดสนิทอยู่ และไม่รู้สึกรู้สีกตัวเลย แต่ถึงกระนั้น ในความฝันก็ปรากฏว่า มีการเห็นอะไร

ต่ออะไรได้ต่าง ๆ ถ้ายังไม่นอนหลับได้สนิทมากและใจสงบ ภาพที่เห็นก็จะยิ่งชัดมาก ปัญหาที่มีอยู่ว่า ทำไมในความฝันจึงมีการเห็นเกิดขึ้นได้ ยิ่งในกรณีที่เป็นการฝันเห็นของจริงคือไม่ใช่หนักขึ้นมาเอง เช่นฝันเห็นบุคคลหรือสถานที่ ซึ่งต่อมาก็ปรากฏว่าเป็นความจริงนั้น ยิ่งทำให้สงสัยมากขึ้นว่า เห็นได้อย่างไร ? อะไรเป็นผู้เห็น ? ตามที่เคยเข้าใจกันมาก่อนว่า เห็นด้วยตานั่น สำหรับในกรณีอย่างนี้ เห็นได้ชัดว่าไม่ใช่แน่ ถ้าเช่นนั้นอะไรเล่าเป็นผู้เห็น ? และเห็นได้อย่างไร ?

อนึ่ง ในความฝันไม่มีแต่เพียงการเห็นเท่านั้น แต่ปรากฏว่า การได้ยิน การรู้สึกกลิ่น การรู้สึกรส การรู้สึกสัมผัสทางกาย ตลอดถึงความนึกคิดต่าง ๆ ก็มีเหมือนกัน ชีวิตในความฝันไม่ผิดอะไรกับชีวิตในตอนที่เราตื่นจากหลับ และยังเป็นการฝันที่ชัดเจนมีความประทับใจ ตื่นขึ้นมาแล้วก็จะมักนึกกว่าเหตุการณ์ทุกอย่างในความฝันเป็นเรื่องจริง การศึกษาเรื่องความฝันให้เข้าใจโดยตลอด และศึกษาจากข้อเท็จจริง วิธีนี้เท่านั้นที่จะทำให้เราเข้าใจเรื่องโอปปาติกะได้ง่าย และ

เมื่อเข้าใจเรื่องโอบปาติกะชัดเจนแล้ว เราก็จะเข้าใจได้ โดยไม่ยากว่า ร่างกายของคนเราทุกคนเอากำเนิดมาจาก วิญญาณของตน ไม่ใช่เอากำเนิดมาจากพ่อแม่ หรือจาก ธรรมชาติอะไรอย่างอื่น วิญญาณเท่านั้นเป็นผู้ที่สร้าง ตัวเราขึ้นมา

แต่อย่างไรก็ดี สำหรับคนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ เกี่ยวกับเรื่องความฝันที่เป็นความจริง ก็ยากที่จะเข้าใจ ได้ว่า ชีวิตในความฝันบางครั้งเป็นชีวิตจริง ๆ คือไม่ใช่ เป็นเพียงมโนภาพ และโดยทั่วไปคนที่จะมีประสบการณ์ เกี่ยวกับเรื่องความฝันที่เป็นความจริงก็มีน้อยมาก เพราะ ฉะนั้นคนส่วนมากจึงไม่ยอมเชื่อว่า ร่างกายของเราเกิด มาจากวิญญาณ เพราะไม่ยอมเชื่อว่า ตัวตนในความฝัน จะกลายเป็นสิ่งที่มีชีวิตขึ้นมาได้ แต่ข้าพเจ้าก็ใครที่จะให้ ท่านผู้อ่านได้โปรดคิดสักหน่อยหนึ่งว่า ความจริงต่าง ๆ ในทางวิทยาศาสตร์ ที่เรายอมรับกันทั่วไปนั้น คนที่ จะรู้แน่ว่าเป็นความจริงก็คือนักวิทยาศาสตร์ ผู้ที่ได้มี ประสบการณ์เกี่ยวกับการทดลองมาด้วยตัวของเขาเอง เท่านั้น ส่วนคนประเภทอื่นอยู่ในฐานะที่เชื่อตามนัก

วิทยาศาสตร์ เพราะตัวเองไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นเลย แต่เนื่องจากในสมัยปัจจุบันนักวิทยาศาสตร์มีมากและมีทั่วโลก สถาบันการศึกษาการค้นคว้าของนักวิทยาศาสตร์ก็เป็นสถานที่ใหญ่โต ซึ่งเพียงแต่เห็นสถานที่เท่านั้น ก็ทำให้คนทั้งหลายรู้สึกว่ เรื่องวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องสำคัญมาก นักวิทยาศาสตร์เป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้ การพิสูจน์ของนักวิทยาศาสตร์ตรงกัน ไม่ว่าจะไปถามนักวิทยาศาสตร์คนไหน เขาก็ลงความเห็นอย่างเดียวกัน และเมื่อมีการออกแถลงการณ์หรือการพิสูจน์อะไรให้ประชาชนดู ก็สามารถสร้างความเชื่อถือแก่ประชาชนได้จริง ชื่อเสียงของนักวิทยาศาสตร์ จึงเป็นเครื่องรับรองได้อย่างดีว่า สิ่งใดที่นักวิทยาศาสตร์พูด ประชาชนก็พร้อมที่จะเชื่อถือได้เสมอทั้ง ๆ ที่เขาเองก็ยังไม่ได้พิสูจน์ แต่เนื่องจากผลงานที่มีประโยชน์ และเชื่อถือได้ของนักวิทยาศาสตร์มีมาก ฉะนั้น คำพูดของนักวิทยาศาสตร์ในสมัยปัจจุบัน จึงรู้สึกกันว่า จะเป็นคำที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งกว่าคำสอนในทางศาสนา ขอให้สังเกตว่า มีอะไรหลายอย่างที่เราเชื่อ

กันนั้น เราไม่ได้พิสูจน์ด้วยตัวเองเลย เราเชื่อตามคนอื่น ก็เมื่อในทางวิทยาศาสตร์เองก็ยังเป็นเช่นนี้ ฉะนั้นเราก็ควรจะยอมเชื่อตามคนอื่นไปพลางก่อน ถึงแม้ว่าเราจะยังพิสูจน์ไม่ได้ก็ตาม เพราะถ้าไม่ยอมเชื่อกันบ้างแล้ว ก็ไม่มีทางที่จะเห็นความจริงในทางศาสนาได้เลย

ความเป็นจริงในกรณีของคนที่ฝันเห็นของจริงนั้น หมายความว่า ตัวตนที่เกิดขึ้นในความฝันเป็นตัวตนที่มีชีวิต ขอให้นึกถึงเรื่องความฝันของคนบางคนที่เขาฝันเห็นสถานที่หรือบุคคลบางคน ซึ่งต่อมาภายหลังก็ปรากฏว่าเป็นความจริง คือไปเห็นสถานที่หรือบุคคลตรงกับที่ฝันเห็นทุกประการ ในกรณีอย่างนี้เราจะอธิบายด้วยวิธีอื่นไม่ได้ นอกจากเราจะยอมรับทฤษฎีของพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า ยังมีชีวิตอีกประเภทหนึ่งเรียกว่า โอปปาติกะ ซึ่งเป็นชีวิตที่เกิดจากใจโดยตรงโดยไม่ได้อาศัยพ่อแม่ และไม่ต้องอาศัยธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเหมือนอย่างมนุษย์และสัตว์โดยทั่วไป พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า ตัวตนที่เกิดจากจิตใจโดยตรงนั้น

ก็มีอวัยวะต่าง ๆ ครบถ้วนเหมือนกับกายเนื้อ มี ตา หู จมูก ลิ้น มีสมอง มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนกับมนุษย์ แตกต่างกันก็แต่เพียงว่า ร่างกายของมนุษย์เป็นกายเนื้อ และเป็นกายที่หยาบ ส่วนร่างกายของพวกโอปปาติกะ เป็นกายทิพย์ และเป็นกายที่ไปไหนมาไหนได้รวดเร็ว เท่ากับใจนึก กายทิพย์นี้เกิดง่ายแต่ก็สลายตัวง่าย เพราะ เป็นร่างกายที่เกิดจากจิตใจโดยตรง นี่คือหลักวิชาที่ พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ ซึ่งสามารถที่จะหาหลักฐานจาก พระไตรปิฎกได้หลายแห่ง โดยอาศัยหลักวิชาดังที่กล่าว มานี้ แล้วลองพิจารณาว่า ในกรณีของคนที่ฝันเห็น ของจริงนั้น ถ้าหากว่าตัวตนในความฝันไม่ใช่เป็นสิ่งมีชีวิต แล้วจะสามารถเห็นหรือได้ยินสิ่งต่าง ๆ ถูกต้อง ตามความเป็นจริงได้อย่างไร เพราะสิ่งที่เห็นในความฝัน ไม่ใช่สิ่งที่จิตใจนึกขึ้นมาเอง แต่มันเป็นสิ่งที่มียู่จริง ๆ และคนอื่นก็สามารถเห็นได้ตรงกัน

เหตุไรตัวตนในความฝันบางครั้งจึงมีชีวิต ?

อันที่จริงถ้าเราตั้งข้อสังเกตดังต่อไปนี้ เราก็จะเข้าใจได้ง่ายขึ้น กล่าวคือ ตัวตนในความฝันและเหตุการณ์

ที่พบในความฝัน ส่วนมากเป็นเรื่องไร้สาระ เพราะไม่ใช่เป็นสิ่งที่มียู่จริง ๆ เป็นเพียงมโนภาพเท่านั้น ส่วนในกรณีของคนที่ฝันเห็นของจริง นั้นไม่ใช่มโนภาพอย่างแน่นอน โดยเฉพาะตัวตน หรือร่างกายของเราที่ปรากฏในความฝันนั้นเป็นตัวตนที่มีชีวิต เป็นตัวตนที่มีอยู่จริง ๆ การที่ตัวตนในความฝันแตกต่างกันเช่นนี้ก็เพราะว่า ในขณะที่เรานอนหลับอยู่น้อยครั้งมากที่จะหลับได้อย่างสนิทจริง ๆ จนกระทั่งมีกายทิพย์เกิดขึ้นมาใหม่ ส่วนมากหลับไม่ค่อยสนิท หรือถึงแม้ว่าเราจะคิดว่าเราหลับสนิท แต่เหตุการณ์ในความฝันก็จะบอกให้รู้ว่า ในขณะที่เราหลับนั้นใจไม่ค่อยสงบ มีความฟุ้งซ่านมาก ความฝันจึงได้ปะปะ ขอให้สังเกตว่าสำหรับบุคคลที่นอนหลับแล้วฝันปะปะนั้น อำนาจของจิตมีน้อย เพราะความรู้สึกของวิญญาณส่วนใหญ่กระจายอยู่ทั่วร่างกาย และพร้อมที่จะตื่นง่ายในเมื่อมีเครื่องเร้า เพราะเหตุที่อำนาจของจิตมีน้อยนี้แหละ ตัวตนที่เกิดขึ้นในความฝันจึงยังไม่มีชีวิต แต่คนที่นอนหลับสนิทได้มาก จนกระทั่งมีกายทิพย์เกิดขึ้นมานั้น พลังของ

จิตในตอนนี้มีมาก เพราะไม่มีความฟุ้งซ่าน และอำนาจจิตได้มารวมกันเป็นจุดเดียว ฉะนั้นพลังจึงได้มีมาก เมื่ออำนาจของจิตมีมาก รูปร่างหรือตัวตนที่เกิดจากอำนาจจิตที่มีกำลังมากเช่นนี้ จึงได้มีความสมบูรณ์กว่าตัวตนที่เกิดขึ้นในความฝันที่เปะปะ ความแตกต่างมันอยู่ที่ตรงนี้เท่านั้น คืออย่างหนึ่งพลังของจิตที่สร้างร่างกายในความฝันมีน้อย แต่อีกอย่างหนึ่งพลังจิตมีมาก

อนึ่ง ควรจะทราบไว้ด้วยว่า โดยธรรมดาทุกคนก่อนที่จะตายจะต้องได้พบตัวเองเหมือนกับในความฝัน และตัวตนที่เกิดขึ้นในขณะที่จวนจะตายนั้น ถึงแม้จะมีลักษณะอย่างเดียวกับตัวตนในความฝันก็จริง แต่ก็ขอให้สังเกตว่า อำนาจจิตของคนที่จะตายนั้นมีพลังสูงมาก ทั้งนี้ก็เพราะประสาทต่าง ๆ เริ่มรู้สึกชาไม่รับรู้ต่อสิ่งภายนอก เช่นทางหูก็ไม่ค่อยได้ยินอะไรแล้ว ตาก็มองไม่เห็นอะไรแล้ว ความรู้สึกในร่างกายโดยทั่วไปก็ไม่มี ในตอนนีแหละจิตมีพลังสูงมาก เพราะความรู้สึกของจิตใจทั้งหมดได้มารวมเป็นจุดเดียวกันเพื่อสร้างชีวิตขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้ก็เพราะโดยสันดานของคนเราทุกคนไม่

มีใครอยากตาย ทุกคนต้องการมีชีวิตและความต้องการที่จะมีชีวิตก็รุนแรงที่สุด ขอให้สังเกตจากคนที่กำลังมีอันตรายที่จะทำให้ตาย จะพบว่าความกลัวตายนั้นรุนแรงขนาดไหน ความกลัวตายก็คือความอยากมีชีวิต และจะพบอีกว่าทุกคนในขณะที่รู้สึกตัวเองว่าอาจจะต้องตายนั้น เขาจะไม่นึกคิดถึงเรื่องอื่นเลย นอกจากจะคิดต่อสู้กับความตายเท่านั้น ความรู้สึกอันนี้มีเหมือนกันหมดทุกคน และเพราะเหตุที่ความรู้สึกต่าง ๆ ได้มารวมกัน เนื่องจากประสาทต่าง ๆ ค่อย ๆ หมดประสิทธิภาพไปโดยลำดับ เมื่อความรู้สึกมารวมกันเป็นจุดเดียวกันพลังหรืออำนาจจิตจึงได้มีมาก และมีมากเป็นพิเศษทีเดียว ขอให้สังเกตว่าคนตาบอดมักจะหูไว เหมือนคนหูหนวกมักจะทำไว กล่าวคือประสิทธิภาพในการฟังหรือการเห็นจะเป็นไปอย่างรวดเร็วแจ่มแจ้ง และจำได้นาน ทั้งนี้ก็เพราะในเมื่อความรู้สึกทางตา หรือทางหูไม่มี เพราะตาพิการหรือหูพิการ ความรู้สึกเมื่อไม่แสดงออกทางหนึ่งก็จะออกมาอีกทางหนึ่ง แล้วทำให้ประสิทธิภาพของตาหรือหูสูงขึ้น เพราะเหตุนี้คนตาบอดจึงหูไวมาก

และคนหูหนวกก็ตาไวมาก จากตัวอย่างในทำนองนี้เราก็จะเข้าใจโดยไม่ยากว่า ทำไมคนที่จะตายอำนาจจิตจึงได้สูงมาก ทั้งนี้ก็เพราะความรู้สึกทั้งหมดได้มารวมเป็นจุดเดียวกันเพื่อที่จะสร้างชีวิตขึ้นมาใหม่ โดย

ตามหลักพระพุทธศาสนา ได้มีกล่าวไว้อย่างหนึ่งว่าคนที่ได้มโนมยิทธิ จะสามารถสร้างกายทิพย์ขึ้นมาได้ตามความตั้งใจทุกครั้ง ตัวอย่างเช่นสมมติว่า เราต้องการจะไปเมืองนอก หรือจะไปที่ไหนก็ตาม สำหรับคนที่ได้มโนมยิทธิก็ไม่จำเป็นต้องไปด้วยกายเนื้อเสมอไป เพราะเขาสามารถเข้าสมาธิแล้วสร้างกายทิพย์ขึ้นมาได้ทันที ซึ่งกายทิพย์ที่เขาสร้างขึ้นมานี้จะสามารถเห็นอะไรได้ ได้ยินอะไรได้ตรงตามความจริง เหมือนกับที่คนอื่นเห็นและได้ยิน และตามหลักได้กล่าวไว้ว่า คนที่จะได้มโนมยิทธินั้นจะต้องได้สมาธิขั้นสูงอย่างน้อยต้องได้ฌานที่ ๔ และต้องมีความชำนาญในการเข้าฌานนี้ด้วย เวลาจะสร้างกายทิพย์จะต้องเข้าฌานนี้ก่อน เมื่อสมาธิได้มาตรฐานจริง ๆ แล้ว กายทิพย์ก็จะเกิดขึ้นตามความตั้งใจ จากหลักวิชาที่กล่าวมานี้ ท่านก็จะเห็นได้

ชัดว่า คนบางคนเมื่อนอนหลับสนิท ทำไมกายทิพย์
จึงเกิดขึ้นมาได้ หลักสำคัญมันอยู่ตรงที่ถ้าผู้ใดสามารถ
รวบรวมกำลังจิตไว้ได้มาก ประสิทธิภาพของจิตก็สูงขึ้น
เพราะฉะนั้นเขาจึงสามารถสร้างกายทิพย์ขึ้นมาได้ ซึ่งก็
เป็นร่างกายที่มีชีวิต มีประสาทครบถ้วน สามารถที่จะ
เห็นหรือได้ยินอะไรได้ตามความเป็นจริง

อนึ่งขอให้สังเกตว่า คนที่จิตไม่สงบ กำลังจิตอ่อน
ในเวลาหลับตานึกสร้างภาพ ภาพที่ปรากฏในใจจะไม่
ชัด หรือบางทีก็อาจจะไม่ปรากฏเลย แต่ตรงกันข้าม
ถ้ามีสมาธิภาพที่นึกขึ้นมาจะชัด แต่ถึงจะชัดอย่างไรก็
ยังไม่เหมือนกับเห็นด้วยตา ในเมื่อเข้าสมาธิไปแล้วหูก็
ยังได้ยิน ทางร่างกายก็ยังรู้สึกตัวว่านั่งอยู่อย่างไร หรือ
เวลาทำอะไรมาถูกตัวก็รู้สึก แต่ถ้าหากคนไหนสามารถ
เข้าสมาธิได้ลึกจนกระทั่งไม่รู้สึกตัว หูก็ไม่ได้ยินเสียง
จากภายนอก แต่มีความรู้สึกอยู่ภายใน คล้ายกับคน
ที่นอนหลับสนิทแล้วฝัน แต่ก็แตกต่างกับความฝัน
เพราะคนที่เข้าสมาธิแบบนี้มีสติสัมปชัญญะควบคุมจิต
ใจอยู่ทุกขณะ ควบคุมความรู้สึกนึกคิดได้ดีไม่มีอาการ

เปะปะ หรือเลื่อนลอยเหมือนกับอยู่ในความฝัน สำหรับบุคคลที่เข้าสมาธิได้อย่างนี้ เมื่อตั้งใจจะนึกถึงภาพอะไรขึ้นมา ภาพนั้นก็จะมีปรากฏชัดเหมือนหนึ่งเห็นด้วยตาเนื้อทีเดียว นี่ก็คือตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ในเมื่อสามารถรวบรวมกำลังจิตได้ดีมาก มโนภาพที่เกิดก็ชัดเจนมาก แต่ถึงกระนั้นก็ยังไม่มีชีวิต คนที่จะสามารถเข้าสมาธิไปได้ลึกจนกระทั่งสร้างกายทิพย์ที่มีชีวิตขึ้นมาได้นั้น สมาธิต้องสูงมากเป็นพิเศษดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า **อย่างน้อยจะต้องได้ฌานที่ ๔** และต้องมีความชำนาญในการเข้าฌานนี้ด้วย ขอให้เปรียบเทียบดูว่า ในเวลานอนหลับทำไมจึงมีตัวตนเกิดขึ้นในความฝัน และเห็นภาพต่าง ๆ ได้ชัดเจน ถ้าหากว่าหลับได้สนิทมาก เหมือนกับคนที่ได้สมาธิขั้นสูง ซึ่งสามารถสร้างภาพได้ชัดเจน แต่อย่างไรก็ดีสำหรับในกรณีที่จะสร้างกายทิพย์ที่มีชีวิตขึ้นมาได้นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอำนาจของสมาธิอย่างเดียว แต่ต้องขึ้นอยู่กับพื้นความรู้ และความรู้สึกอย่างอื่นอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะก็คือความยึดมั่นในตัวตนหรือความเป็นห่วงตัวเองต้องมีน้อย และพื้นที่ว่านี่ต้องมีเป็น

นินสัย เมื่อเข้าสมาธิไปลึกแล้วจึงจะสามารถสร้างกายทิพย์ขึ้นมาได้ ซึ่งเป็นกายทิพย์ที่มีชีวิตและมีประสาทใช้การได้เหมือนกับกายเนื้อ แต่ที่พิเศษกว่ากายเนื้อหลายอย่าง ถ้าหากว่าท่านเข้าใจหลักวิชาที่กล่าวมาโดยสังเขปนี้แจ่มแจ้งดี ท่านก็จะเข้าใจได้ไม่ยากว่า เพราะเหตุไร บางคน ในขณะที่นอนหลับสนิทจึงมีกายทิพย์ที่มีชีวิตเกิดขึ้นมาได้ และทำไมทุกคนในขณะที่กำลังจะตาย จะต้องได้พบตัวเองในลักษณะของกายทิพย์เกิดขึ้น ซึ่งหลักที่ว่านี้เป็นความจริงแก่คนทุกคนโดยไม่มีข้อยกเว้นเลย แต่ถ้าจะมีข้อยกเว้น ก็มีเฉพาะแต่พระอรหันต์เท่านั้น เพราะพระอรหันต์ไม่มีตัณหาอุปาทาน ส่วนบุคคลอื่นนอกจากนี้ย่อมมีตัณหาอุปาทานตัณหาอุปาทานที่มีในสันดาน หรือพูดอีกนัยหนึ่ง ก็คือความอยากมีชีวิตอยากมีตัวตน และความยึดมั่นในตัวตน ยึดมั่นในความปรารถนานั้นอย่างเหนียวแน่นที่สุด ประกอบกับความสามารถในการสร้างชีวิตของวิญญูณซึ่งมีอยู่เสมอตลอดเวลา นั้น อันนี้คือตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดชีวิตหรือมีนามรูปขึ้นมา ฉะนั้นปัญหาจึงมีอยู่แต่เพียงว่าอยากจะทำ

สร้าง หรือไม่อยากจะสร้างเท่านั้น ถ้าความอยากที่จะมีตัวตนไม่มีเลย คือตัณหาอุปาทานไม่มี สำหรับบุคคลประเภทนี้เวลาจะตาย จะไม่มีตัวตนอะไรเกิดขึ้น

จงพยายามศึกษาให้เข้าใจจริง ๆ ถ้าหากอำนาจของจิตมารวมกันมากขึ้นเพียงไร ประสิทธิภาพในการสร้างมโนภาพ ก็จะมีมากขึ้นเพียงนั้น แต่ถ้าอำนาจจิตมีน้อยก็สร้างภาพขึ้นมาได้ไม่ชัด และไม่มีชีวิต แต่ถ้าอำนาจของจิตทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในร่างกายมารวมเป็นจุดเดียวกันแล้ว ก็จะมีประสิทธิภาพในการสร้างมโนภาพให้มีชีวิตขึ้นมาได้ทันที

ทุกคนเกิดก่อนตาย

เมื่อเรายอมรับว่า ตัวตนในความฝันในบางครั้ง เป็นตัวตนที่มีชีวิตและมีประสาทใช้การได้ และยอมรับว่า คนที่ได้มโนมยิทธิสามารถสร้างกายทิพย์ขึ้นมาได้ ซึ่งเป็นกายที่มีชีวิตเหมือนกับกายเนื้อ ถ้ายอมรับเช่นนี้แล้ว ก็จะมองเห็นได้ง่ายว่า ทุกคนก่อนที่จะตายจะต้องมีตัวตนเกิดขึ้นอย่างแน่นอน และเมื่อเข้าใจจุดนี้แจ่มแจ้งดี ก็ขอให้พิจารณาดูว่าในขณะที่วิญญูญาณมา

ปฏิสนธิในท้องแม่ คือปฏิสนธิในไข่ที่ผสมเอาไว้แล้ว
นั้นตอนนั้นวิญญาณย่อมมีอำนาจสูงมากเพราะไม่ถูกใช้
ไปทางอื่นเลย ซึ่งเราจะสังเกตได้ว่า เครื่องร่ายภายนอก
ไม่กระทบกระเทือนถึงวิญญาณอันนั้นเลย คล้ายกับคน
นอนหลับสนิทที่สุด สิ่งภายนอกไม่มีผลทำให้วิญญาณ
เกิดความรู้สึกรับรู้ต่ออารมณ์ภายนอก เมื่อเป็นเช่นนี้
อำนาจของวิญญาณจึงมีมาก และด้วยเหตุนี้จึงสามารถ
สร้างกายเนื้อขึ้นมาได้

แต่อย่างไรก็ดี ถ้าเราศึกษาเพียงแค่นี้ก็อาจจะยัง
มองไม่เห็นว่ วิญญาณสร้างร่างกายขึ้นมาได้อย่างไร
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงใคร่ที่จะขอเตือน ให้นึกถึง
พระพุทธเจ้าอีกครั้งหนึ่งว่า พระพุทธองค์ทรงรู้อย่างไร
ว่า ในขณะที่ได้มีวิญญาณมาปฏิสนธิในท้องแม่แล้วหรือ
ยังและทรงรู้อย่างไรว่า วิญญาณที่มาปฏิสนธินี้เอง
คือตัวการสำคัญที่สุดที่ควบคุมการเกิด การเจริญเติบโต
และการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างภายในร่างกาย และ
วิญญาณนี้แหละ คือตัวการสำคัญที่ทำให้โลหิตของ

แม่ที่เข้าไปหล่อเลี้ยงทารกกลายเป็นส่วนต่าง ๆ ของร่างกายขึ้นมา อย่าลืมว่า วิญญาณเป็นอำนาจหรือพลังงานอย่างหนึ่งที่เป็นนามธรรม

พระพุทธเจ้าทรงสามารถระลึกชาติได้ และทรงมีตาทิพย์ ญาณทั้งสองนี้แหละ คือเครื่องมือสำคัญในการทดสอบเพื่อที่จะให้รู้แน่ว่า ในขณะที่ได้มีวิญญาณมาเกิดแล้วหรือยัง ในเมื่อเราทราบว่า พระพุทธเจ้าทรงมีความสามารถเช่นนี้ ก็ไม่มีปัญหาอะไรที่จะทำให้อสงสัยว่า ร่างกายไม่ได้เกิดมาจากวิญญาณ ข้าพเจ้าใคร่ที่จะขอให้ท่านได้พิจารณาบ่อย ๆ ถึงคนบางคนที่นอนหลับสนิทจนกระทั่งมีกายทิพย์เกิดขึ้นมา และคนที่กำลังจะตาย ทำไมบุคคลเหล่านี้จึงสามารถสร้างกายทิพย์ขึ้นมาได้ ซึ่งเป็นกายทิพย์ที่มีชีวิตมีอวัยวะต่าง ๆ ครบถ้วน มีประสาทใช้การได้เหมือนกายเนื้อ ถ้าเข้าใจข้อเท็จจริงเหล่านี้ดี และยอมรับว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ก็ไม่มีปัญหาอะไรที่จะไม่ยอมรับว่า กายเนื้อของเรานี้เกิดมาจากวิญญาณเหมือนกัน

คนธรรมดาจะรู้ได้อย่างไรว่า
วิญญาณก็คือธรรมชาติที่สร้างชีวิต ?

อันที่จริงข้อที่ว่า ร่างกายเกิดจากวิญญาณนั้นเป็น
สิ่งที่เข้าใจไม่ยาก เพราะข้อเท็จจริงในเรื่องนี้เห็นได้ง่าย
ว่า ร่างกายเกิดจากวิญญาณจริง ๆ เช่นเมื่อเราพิจารณา
ดูส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและพฤติกรรมต่าง ๆ ของ
ร่างกายก็จะพบว่าทุกอย่างมีความหมายคืออธิบายได้ว่า
อวัยวะส่วนนี้หรือพฤติกรรมอันนี้เกิดมาเพื่ออะไร ขอให้
สังเกตว่า บรรดาสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งหมายถึง
ว่า เกิดมาจากความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคนนั้น ทุกอย่างมี
ความหมายคืออธิบายได้ว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้ เขาสร้างขึ้นมา
เพื่อประโยชน์อะไร ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้เราเห็นได้ชัดเจนมาก
ว่าอะไรก็ตามถ้าเกี่ยวข้องกับจิตใจ หรือเกิดมาจากจิตใจ
แล้ว สิ่งนั้นจะต้องมีความหมายเสมอ ที่นี้เราลองมา
พิจารณาดูส่วนต่าง ๆ ของร่างกายหรือพฤติกรรมต่าง ๆ
ให้ละเอียด เราก็จะพบว่าทุกอย่างมีความหมายทั้งสิ้น
ผู้ที่เรียนทางชีววิทยา จะสามารถทราบได้อย่างละเอียด
จนกระทั่งส่วนต่าง ๆ ของเซลล์ และพฤติกรรมต่าง ๆ

ภายในระบบของเซลล์ นักชีววิทยาย่อมทราบดีว่า ไม่มีอวัยวะส่วนไหนหรือพฤติกรรมอันใดที่เกิดขึ้นมาโดยไม่มี ความมุ่งหมาย นักวิทยาศาสตร์มีความรู้ดีในเรื่องของ วัตถุ แต่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องวิญญูณอย่างถูกต้อง ตามความเป็นจริง เพราะการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับ เรื่องวิญญูณ จะต้องอาศัยสมาธิขั้นสูงจึงจะมีความรู้แจ้ง เกี่ยวกับเรื่องนี้ได้จริง ๆ ในเมื่อนักวิทยาศาสตร์มีความรู้ แตะกฉานแต่ในเรื่องวัตถุ รู้เรื่องกฎเกณฑ์ของวัตถุเป็น อย่างดี แต่ไม่รู้เรื่องวิญญูณ ฉะนั้นจึงเข้าใจว่า ร่างกาย เกิดขึ้นมาตามธรรมชาติ คือเกิดขึ้นมาตามกฎเกณฑ์ของ วัตถุ และชอบพูดกันอยู่เสมอว่า คนเราเกิดขึ้นมาตาม ธรรมชาติสุดแล้วแต่ธรรมชาติจะสร้าง ซึ่งผู้ที่พูดส่วน มากก็ไม่ทราบว่า ธรรมชาติที่ว่านี่คืออะไร

ขอให้สังเกตดูว่า ความเป็นไปหรือการเปลี่ยนแปลง ของสิ่งที่ไร้ชีวิต กับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่มีชีวิต ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ไร้ชีวิต นั้นมันเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของวัตถุล้วน ๆ โดยไม่มี ความมุ่งหมายใด ๆ และการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ไร้

ชีวิตนี้สามารถอธิบายทางวิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี แต่การเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่มีชีวิตมีความมุ่งหมาย นี่คือข้อที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เพราะฉะนั้นการอธิบายเรื่องของสิ่งที่มีชีวิต จะอธิบายตามกฎเกณฑ์ของวัตถุตามหลักเคมีหรือตามหลักฟิสิกส์ล้วน ๆ อย่างเดียวไม่ได้ ข้อผิดพลาดของนักวิทยาศาสตร์ ที่ไม่เข้าใจเรื่องชีวิตถูกต้อง ก็เพราะไม่เข้าใจเรื่องวิญญาน ที่ไม่เข้าใจเรื่องวิญญาน ก็เพราะมัวแต่ไปคิดในแง่ของวัตถุ และคนในโลกสมัยปัจจุบันส่วนมากก็เชื่อนักวิทยาศาสตร์เมื่อนักวิทยาศาสตร์เชื่ออย่างไร คนทั้งหลายก็เชื่อตามฉะนั้นในเมื่อนักวิทยาศาสตร์เชื่อว่า คนเราเกิดขึ้นมาตามกฎเกณฑ์ของวัตถุดังที่ได้อธิบายไว้ในตำราชีววิทยาและตำราวิทยาศาสตร์ทั่วไป ซึ่งจากตำราทางวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ นั้น เราจะไม่พบเลยว่า นักวิทยาศาสตร์คนไหนบอกว่าร่างกายเกิดมาจากวิญญาน ด้วยเหตุนี้คนทั้งหลายจึงไม่ค่อยจะยอมเชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ตรัสว่า ร่างกายของเราเอากำเนิดมาจากวิญญานของเราเอง

อย่าลืมว่า วิญญาณเป็นสิ่งที่มีอีกอย่างหนึ่งนอกจากร่างกาย และถ้าจะพูดถึงความหมายอันลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับเรื่องวิญญาณจริง ๆ แล้ว อย่าว่าแต่สิ่งที่มีชีวิตเลย แม้แต่สิ่งที่ไร้ชีวิตเช่นก้อนหินก้อนดิน หรือแร่ธาตุต่าง ๆ ก็มีวิญญาณ แต่ตามความรู้สึกของคนทั่วไปเห็นว่า ไม่มีชีวิต ไม่มีวิญญาณ เพราะมันไม่มีความรู้สึกใด ๆ ไม่แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมีความหมาย และไม่มีอาการเคลื่อนไหวใด ๆ ด้วยตัวของมันเอง ฉะนั้นจึงลงความเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ไม่มีวิญญาณ แต่ความเป็นจริง ในวัตถุที่ไร้ชีวิตก็มีวิญญาณ เพราะจากการตรวจสอบด้วยความรู้ทางอภิญา จะทำให้ทราบว่า โครงสร้างและคุณสมบัติต่าง ๆ ของวัตถุนั้น เกิดมาจากวิญญาณในวัตถุ และวิญญาณในวัตถุยังมีอยู่ได้เสมอไม่สูญก็เนื่องมาจากความเป็นไปในวงจรของปรมาณุนั้น มันไม่เคยหยุดนิ่งเลย ความเป็นไปในวงจรของปรมาณู ซึ่งก็เกิดจากวิญญาณในวัตถุเป็นปัจจัยนั่นเอง อันนี้ก็ปัจจัยทำให้วิญญาณเกิดและสืบทอดอยู่ในรูปเดิม ตามหลักพุทธศาสนาได้กล่าวไว้ว่า “วิญญาณเป็นปัจจัยให้เกิด

นามรูป แม้นามรูปก็เป็นปัจจัยให้เกิดวิญญาน” ฉะนั้น
 ในเมื่อความเป็นไปของวัตถุยังอยู่ในรูปเดิม สภาพของ
 วิญญานในวัตถุก็จะอยู่ในรูปเดิม และในเมื่อสภาพ
 ของวิญญานไม่เปลี่ยนแปลง โครงสร้างของวัตถุก็ย่อม
 จะไม่เปลี่ยนแปลง และเป็นการยากมากที่สุด ที่การ
 เปลี่ยนแปลงภายนอก จะไปมีผลกระทบกระเทือนทำ
 ให้โครงสร้างของวัตถุแต่ละปริมาณมีการเปลี่ยนแปลง
 นอกจากจะต้องใช้พลังงานที่สูงที่เกิดจากการสลายตัว
 ของปริมาณเท่านั้น จึงจะมีผลกระทบกระเทือนไปถึง
 การเปลี่ยนแปลงภายในปริมาณ ขอให้นึกถึงหลักคริสต์
 ศาสนาที่สอนว่า :-

แต่เดิมทีเดียวโลกนี้ไม่มีอะไร มีแต่ความว่าง
 เปล่า แต่ในความว่างเปล่านั้นได้มีพระเจ้าอยู่
 แล้ว พระเจ้าเป็นผู้ซึ่งมีสภาพเป็นนามธรรม อันนี้
 แหะละที่เป็นผู้สร้างโลก และสิ่งทั้งปวงในโลกขึ้นมา
 ซึ่งรวมทั้งมนุษย์ด้วย

ข้อคิดอันนี้เราควรจะรับฟังเอาไว้บ้าง และใน
 ทางพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสไว้ว่า :-

มโนบุพพุงคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา
 แปลว่า มโนคือวิญญูณ เป็นรากฐานของสิ่ง
 ทั้งหลาย วิญญูณประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้ง
 หลายสำเร็จมาแต่วิญญูณ

และอีกบทหนึ่ง พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสไว้ว่า :-

จิตเตน นียติ โลโก จิตเตน ปริกสสติ

จิตตสส เอกธมฺมสส สพฺเพว วสมนฺวคู

แปลว่า โลกย่อมหมุนไปตามจิต วิวัฒนาการ
 ไปตามจิต เพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวง ย่อมเป็นไปตาม
 อำนาจของสิ่งสิ่งเดียวคือจิต

โปรดเข้าใจไว้ด้วยว่า คำว่าจิตหรือวิญญูณในทาง
 พุทธศาสนามีความหมายอย่างเดียวกัน จากหลักที่อ้าง
 มานี้ ท่านจะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นในทางศาสนก้าว
 หนาไปไกลกว่าทางวิทยาศาสตร์มากมาย ความเจริญ
 ทางวิทยาศาสตร์ยังก้าวขึ้นมาไม่ถึง แต่สักวันหนึ่ง นัก
 วิทยาศาสตร์ทั่วโลกจะต้องยอมรับว่า สิ่งที่อยู่เบื้องหลัง
 วัตถุ เป็นเนื้อแท้ของวัตถุ เป็นที่มาหรือเป็นที่ให้กำเนิด
 โครงสร้างของวัตถุ คุณสมบัติของวัตถุ หรือกฎเกณฑ์

ต่าง ๆ ของวัตถุนั้น ก็คือวิญญาน และวิญญานที่ว่านี้ หมายถึงวิญญานซึ่งยังไม่มีปรากฏการณ์ออกมาเป็น ความรู้สึกที่จะสังเกตเห็นได้โดยอาศัยประสาทสัมผัส และวิญญานที่ว่านี้โดยปกติแทรกซึมอยู่ในวัตถุทั้งปวง และแผ่ซ่านอยู่ทั่วสากลจักรวาล ถ้าหากผู้ใดสามารถ เอาวิญญานสากลดังที่กล่าวมานี้ มาใช้ได้ตามความต้องการ และควบคุมได้ เขาผู้นั้นก็จะกลายเป็นผู้วิเศษ เรื่อง ปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ก็จะกลายเป็นเสมือนหนึ่งของเล่น สำหรับบุคคลประเภทนี้ และการที่ทางพุทธศาสนาทราบ ถึงเรื่องวิญญานประเภทนี้ได้อย่างแจ่มแจ้งนั้น ขอได้โปรด เข้าใจว่า ไม่ใช่รู้แจ้งโดยอาศัยประสาทสัมผัสของกายเนื้อ แต่ที่รู้ก็เพราะในเมื่อฝึกสมาธิไปจนกระทั่งสามารถบังคับ จิตได้อย่างเด็ดขาด และเอาชนะประสาทสัมผัสได้โดย สิ้นเชิงแล้ว ก็สามารถที่จะแสดงปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ได้ มี อภิญญาต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ จากปรากฏการณ์หรือข้อเท็จจริง ในทางอภิญญานี้เอง ซึ่งในเมื่อพิจารณาถึงเหตุผลต่าง ๆ แล้วก็จะทำให้รู้แจ้งว่า วิญญานเป็นเนื้อแท้ของ สสาร หรือเป็นแกนในของสสารและมีอยู่ทั่วไป

อันที่จริง การที่นักวิทยาศาสตร์ค้นพบไฟฟ้าและพลังงานอื่น ๆ อีกหลายอย่าง จนกระทั่งสามารถเอามาใช้ได้ และการที่นักวิทยาศาสตร์ได้เข้าใจถึงเรื่องโครงสร้างของวัตถุและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของวัตถุอย่างละเอียดแจ่มแจ้ง จนกระทั่งทำให้นักวิทยาศาสตร์สามารถสร้างสิ่งมหัศจรรย์ต่าง ๆ ขึ้นมามากมายนั้น ซึ่งถ้าจะอธิบายในแง่ของพุทธศาสนาแล้วก็คือ นักวิทยาศาสตร์เหล่านี้รู้เรื่องวิญญานในวัตถุอย่างแจ่มแจ้ง จนกระทั่งเอาอำนาจของวิญญานในวัตถุมาใช้ได้นั่นเอง เพราะโครงสร้างและคุณสมบัติของวัตถุ ก็คือปรากฏการณ์ของวิญญานในทางวัตถุ พลังงานของวัตถุซึ่งมีอยู่ในรูปต่าง ๆ ก็คืออำนาจของวิญญานในวัตถุที่แสดงออกมา ในลักษณะขณะที่หยابกว่าอำนาจของวิญญานที่แสดงออกในรูปของความรู้สึคนึกคิด แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่านักวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันจะได้ก้าวหน้าไปมากก็จริง แต่ก็ขอได้โปรดจำไว้ด้วยว่า นักวิทยาศาสตร์ยังเอาอำนาจของวิญญานในวัตถุมาใช้ได้ไม่หมด เพราะยังไม่ทราบถึงเนื้อแท้ของวัตถุ มันเหมือนกับคนธรรมดาที่ต้องการจะใช้ไฟ หรือ

ต้องการความร้อน เขาก็รู้จักแต่เพียงว่าเขาจะได้สิ่งเหล่านี้มาก็ด้วยวิธีก่อไฟเท่านั้น และเขารู้ดีว่าความร้อนหรือเปลวไฟนั้น เกิดมาจากเชื้อเพลิง ฉะนั้นในเมื่อเชื้อเพลิงถูกไหม้หมดแล้ว เขาก็คิดว่าความร้อนที่เขาได้มานั้นหมดแล้ว ในเชื้อเพลิงที่เหลืออยู่เป็นถ่านถ่านนั้นไม่มีความร้อนอยู่แล้ว และเอามาใช้อีกไม่ได้ แต่ความเป็นจริง การเผาไหม้ตามธรรมดาอย่างที่เราเห็นกันอยู่นั้นไม่ได้ทำให้โครงสร้างของปรมาณูเปลี่ยนแปลง และถ้าเราสามารถทำให้โครงสร้างของปรมาณูสลายตัวออกจากกันได้ เราก็จะได้ความร้อนอีกมากมาย ในทำนองเดียวกัน การที่นักวิทยาศาสตร์ ได้สร้างสิ่งมหัศจรรย์ต่าง ๆ ขึ้นมาได้อย่างมากมานั้น ความเป็นจริงเขายังเอาพลังงานที่เป็นเนื้อแท้ของวัตถุ คือพลังงานวิญญานในวัตถุมาใช้ได้ไม่หมด ถ้าหากเรามีความรู้และความสามารถเกี่ยวกับเรื่องนี้เมื่อไร เราก็จะพบว่านักวิทยาศาสตร์สามารถที่จะสร้างสิ่งมหัศจรรย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการศึกษา และอำนวยความสะดวกให้แก่มนุษย์อีกมากมาย อย่าลืมนะว่า สิ่งที่มีมหัศจรรย์ที่สุด

ในโลกก็คือร่างกายมนุษย์ และร่างกายมนุษย์เป็นผลที่เกิดมาจากอำนาจสร้างสรรค์ของวิญญาณ แต่วิญญาณส่วนนี้เป็นสิ่งที่นักวิทยาศาสตร์ยังไม่รู้จัก เพราะคนที่จะรู้จักอำนาจของวิญญาณในส่วนนี้อย่างแจ่มแจ้ง จนกระทั่งเอามาใช้ได้ตามความต้องการนั้น จะต้องเป็นคนที่มีสมาธิสูงมาก และถ้าหากมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ดีด้วย ก็จะสามารถอธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องวิญญาณในส่วนนี้ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนทีเดียว และจะทำให้วงการวิทยาศาสตร์ทั่วโลกยอมรับนับถือด้วย

กายมนุษย์คือกายทิพย์ที่หยาบ

อนึ่ง การที่จะเข้าใจว่า ร่างกายของเราเอากำเนิดมาจากวิญญาณของเรานั้น วิธีที่จะทำให้เข้าใจง่าย ยังมีอีกอย่างหนึ่ง กล่าวคือ จงพยายามพิจารณาให้เห็นว่า **กายมนุษย์ก็คือกายทิพย์ที่หยาบ** และโปรดเข้าใจไว้ด้วยว่า แม้ในจำพวกกายทิพย์ด้วยกัน ก็ยังมีความหยาบ ความละเอียดแตกต่างกันไปอีก เช่นโอปปาติกะชั้นต่ำจะมีกายทิพย์หยาบกว่าโอปปาติกะชั้นสูง และโอปปาติกะ

บางประเภทก็มีกายละเอียดมาก จนกระทั่งไม่มีรูปร่างปรากฏให้เห็นได้เลยไม่ว่าใครจะมีทิพยจักขุสูงสักเพียงไรก็มองไม่เห็น โอบปาติกะประเภทนี้ก็คืออรุปรหม

อนึ่ง กายทิพย์จะหยาบ หรือละเอียด ประณีตเพียงใด ปัจจัยสำคัญขึ้นอยู่กับสภาพของวิญญูณ กล่าวคือ ถ้าหากวิญญูณของผู้ใดมีสมาธิสูง มีคุณธรรมสูงติดอยู่ในวัตถุน้อย กายทิพย์ที่เกิดจากวิญญูณประเภทนี้ก็จะละเอียดประณีตกว่ากายทิพย์ ที่เกิดจากวิญญูณที่มีสมาธิต่ำกว่า มีคุณธรรมน้อยกว่า และยังติดอยู่ในวัตถุมาก ได้เคยกล่าวมาแล้วว่า วิธีศึกษาเรื่องกายทิพย์ที่จะให้เข้าใจง่ายก็คือพยายามศึกษาเรื่องความฝันในทางหลักวิชาให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และพยายามพิจารณาให้เห็นว่า **ตัวตนที่เกิดขึ้นในความฝันก็คือตัวอย่างของกายทิพย์ แต่เป็นกายทิพย์ที่ยังอ่อนอยู่มาก** เปรียบเหมือนเด็กทารกที่เพิ่งจะเกิดในท้องแม่ เป็นทารกที่ยังไม่ความสมบูรณ์ การที่ตัวตนในความฝันไม่สมบูรณ์ ยังไม่มีชีวิต ยังไม่มีประสาทที่ใช้การได้ ก็เพราะเกิดจากอำนาจจิตที่มีกำลังน้อย ส่วนกายทิพย์ของคนที่เกิดขึ้นในขณะที่

กำลังจะตาย หรือคนบางคนที่นอนหลับสนิทจนกระทั่งมีกายทิพย์เกิดขึ้น ซึ่งสามารถที่จะไปไหนมาไหนได้ เหมือนกับโอปปาติกะทั้งหลาย และถ้าไปเห็นอะไรหรือได้ยินอะไร ก็แปลว่าได้เห็นของจริง ได้ยินของจริง ไม่ใช่ฝันเอาเองนั้น ก็เพราะในขณะนั้นจิตมีกำลังสูงมาก เนื่องจากไม่ถูกรบกวนจากสิ่งภายนอก และไม่ได้ถูกแบ่งหรือถูกใช้ไปในที่อื่น ๆ ซึ่งผิดกับคนที่นอนหลับอย่างธรรมดา หลับไม่ค่อยสนิท หรือถึงแม้จะหลับสนิท แต่ก็ตื่นง่าย ประสาทจะมีความไวต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความรู้สึกไม่ได้รวมกำลังกันอย่างแน่นแฟ้น และความรู้สึกส่วนใหญ่ก็กระจายอยู่ทั่วร่างกาย เพราะฉะนั้นอำนาจจิตจึงมีกำลังน้อย ไม่พอที่จะสร้างกายทิพย์ให้มีชีวิตขึ้นมาได้ โปรดจำหลักสั้น ๆ ไว้ว่า ถ้าใจเป็นอิสระจากร่างกายมากเพียงไร อำนาจจิตก็จะสูงมากขึ้นเพียงนั้น ซึ่งอำนาจจิตนี้สูงได้มาตรฐานแล้ว ก็จะสามารถสร้างกายทิพย์ขึ้นมาได้อย่างสมบูรณ์ คือเป็นกายทิพย์ที่มีชีวิต มีประสาทและสมองใช้งานได้ เหมือนกับกายเนื้อ

พระสูตรที่แสดงให้เห็นว่า
ชีวิตของโอปปาติกะเกิดขึ้นได้อย่างไร ?

อนึ่ง เพื่อต้องการที่จะให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึง
หลักฐานเรื่องกายทิพย์จากพระไตรปิฎก ซึ่งจะทำให้
ท่านแน่ใจว่าเรื่องนี้ เป็นเรื่องที่เชื่อถือได้จริง ๆ ฉะนั้น
จะขอคัดข้อความจากพระไตรปิฎกที่เกี่ยวกับเรื่องนี้มา
ให้ท่านได้ศึกษาดังต่อไปนี้ :-

ในโปฏฐบาทสูตร ซึ่งมีอยู่ในคัมภีร์ทีฆนิกาย
สีลขันธวรรค พระไตรปิฎกเล่มที่ ๙ หน้า ๒๔๑ มีข้อ
ความ อยู่ตอนหนึ่งซึ่งพระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ดังนี้ :

“ดูกรโปฏฐบาท (โปฏฐบาทเป็นชื่อของปริพพาชก
รูปหนึ่ง ซึ่งได้สนทนากับพระพุทธเจ้าด้วยเรื่องการดับ
สัญญา และอื่น ๆ หลายเรื่อง) การได้อัตตามีอยู่ ๓ อย่าง
คือ:-

๑. การได้อัตตาที่หยาบ (โอฬาริโก อตตปฏิลลาโก)
 ๒. การได้อัตตาที่เกิดจากใจ (มโนมโย อตตปฏิลลาโก)
 ๓. การได้อัตตาที่ไม่มีรูป (อรูโป อตตปฏิลลาโก)
- โปฏฐบาท การได้อัตตาที่หยาบขึ้นฉนั้น ? อัตตาใด
ซึ่งมีรูป ประกอบด้วย ธาตุ ๔ บริโภคกวมังการาหาร

(กวมึงการอาหาร หมายถึงอาหารทุกชนิดที่คนกินได้ ตามศัพท์แปลว่า อาหารที่ทำเป็นคำ ๆ สำหรับใส่ปาก) การได้อัตตาเช่นนี้ เรียกว่าการได้อัตตาที่หยาบ

๒. การได้อัตตาที่สำเร็จด้วยใจเป็นไฉน ? อัตตาใดซึ่งมีรูปสำเร็จด้วยใจ มีอวัยวะน้อยใหญ่ครบถ้วน มีอินทรีย์บริบูรณ์ การได้อัตตาเช่นนี้เรียกว่าการได้อัตตาที่สำเร็จด้วยใจ

๓. การได้อัตตาที่ไม่มีรูปเป็นไฉน ? อัตตาใดไม่มีรูป เป็นอัตตาที่สำเร็จด้วยสัญญา การได้อัตตาเช่นนี้ เรียกว่าการได้อัตตาที่ไม่มีรูป

ข้อความในพระสูตรนี้แสดงให้เห็นว่า สิ่งที่เราเรียกกันว่า เป็นอัตตานั่น โดยปกติมีอยู่ ๓ อย่างคือ :-

๑. อัตตาที่หยาบ ซึ่งได้แก่ร่างกายของคนเรา
๒. อัตตาที่สำเร็จด้วยใจ ซึ่งได้แก่กายทิพย์หรือรูปร่างของโอปปาติกะทั้งหลาย ผู้ที่มีกายทิพย์หรือที่เรียกในที่นี้ว่าอัตตาที่สำเร็จด้วยใจนั้น ก็ได้แก่พวกที่เกิดในอบายภูมิ ๔ คือ นรก เปรต อสุรกาย เดรัจฉาน (เดรัจฉานที่เป็นโอปปาติกะก็มี) และพวกที่ไปเกิดเป็นเทวดาและรูปพรหมในภูมิต่าง ๆ

๓. อตตาทิไม่มีรูป ซึ่งได้แก่พวกที่ได้อรูปรุพมานตายแล้วไปเกิดเป็นอรูปรุพพรหม

เฉพาะข้อที่ ๒ ที่กล่าวถึงอตตาทิสำเร็จด้วยใจนั้น ขอนำท่านผู้อ่านได้โปรดสังเกตข้อความที่เป็นพุทธพจน์ให้ละเอียด เพราะจะทำให้เข้าใจเรื่องโอปปาติกะหรือเรื่องกายทิพย์ชัดเจนขึ้น ซึ่งพระพุทธรองค์ได้ตรัสไว้ว่า :-

อตตาทิสำเร็จด้วยใจนั้น เป็นอตตาทิที่มีรูป มีอวัยวะน้อยใหญ่ครบถ้วน มีอินทรีย์บริบูรณ์

สำหรับท่านที่รู้ภาษาบาลีได้โปรดพิจารณาคำแปลเทียบกับคำบาลีด้วย ดังต่อไปนี้

กตโม มโนมโย อตตปฏฺฐิลาโภ ? รูปี มโนมโย สพฺพงคฺคปจฺจํคิ อหีนินฺทริโย. อโย มโนมโย อตตปฏฺฐิลาโภ.

มโนมยิทธิ

อนึ่ง เพื่อที่จะให้ท่านผู้อ่านได้เข้าใจถึงหลักฐานที่ว่า ตัวตนในความฝันเมื่อมีความเข้มข้นเกิดขึ้นแล้วก็จะกลายเป็นสิ่งมีชีวิต ซึ่งความจริงอันนี้จะรู้ได้โดย

กายิ อภินิมมิชาติ รูปิ มโนมยิ สพพงคปจจงคิ
 อหีนินทริยิ, เสยยถาปิ มหาราช บุริโส มุณขมหา
 อสิก ปพพาเหยย.

ภิกษุชั้นเมื่อมีจิตตั้งมั่น บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ไม่มีกิเลส
 เครื่องยียวน ปราศจากอุปกิเลสทั้งหลาย เป็นจิตอ่อนโยน
 ควรแก่การงาน ดำรงอยู่มั่นคงไม่หวั่นไหวเช่นนั้นแล้ว
 ก็น้อมจิตไปเพื่อจะเนรมิตกายที่สำเร็จด้วยใจ ครั้นแล้ว
 เธอก็เนรมิตกายขึ้นอีกกายหนึ่งจากกายนี้ได้ ซึ่งกายที่
 เนรมิตขึ้นนั้นเป็นกายที่มีรูป เป็นกายที่สำเร็จด้วยใจ
 มีอวัยวะน้อยใหญ่ครบถ้วน มีอินทรีย์สมบูรณ์ (คือมี
 อายตนะภายในครบทุกอย่าง) มหาราชะ เปรียบเหมือน
 บุรุษชักไส้ออกจากหญ้าปล้อง ฉะนั้น

- สามัญญผลสูตร ที.สี. ๙/๑๐๒

ข้อความที่อ้างมานี้เป็นพุทธพจน์ตอนหนึ่ง ซึ่ง
 พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับพระเจ้าอชาตศัตรู ถึงเรื่องผล
 แห่งความเป็นสมณะ และผลแห่งการปฏิบัติตามธรรม
 วินัยของพระองค์ว่ามีอยู่อย่างไรบ้าง จากข้อความที่อ้างมา
 นี้ขอให้สังเกตเป็นพิเศษ และได้โปรดนำไปเปรียบเทียบ

กับข้อความ ที่พระองค์ตรัสถึงสภาพแห่งรูปของโอปปาติกะว่า :-

การได้อัตตาที่สำเร็จด้วยใจเป็นไหน ? อัตตาใด
 ๑. ซึ่งมีรูปสำเร็จด้วยใจ ๒. มีอวัยวะน้อยใหญ่ครบถ้วน
 ๓. มีอินทรีย์บริบูรณ์ การได้อัตตาเช่นนี้เรียกว่าการได้อัตตาที่สำเร็จด้วยใจ

จงสังเกตว่า :-

ผู้ที่ตายไปเกิดเป็นโอปปาติกะ ภายที่เกิดนั้นก็ เป็น
 ภายที่สำเร็จด้วยใจ มีอวัยวะน้อยใหญ่ครบถ้วน มีอินทรีย์
 บริบูรณ์

และผู้ที่ได้สมาธิขั้นสูง ก็สามารถที่จะเนรมิตกาย
 ซึ่งมีรูปร่าง ๑. เป็นกายสำเร็จด้วยใจ ๒. มีอวัยวะน้อย
 ใหญ่ครบถ้วน ๓. มีอินทรีย์บริบูรณ์เหมือนกัน

อนึ่ง ภายที่สำเร็จด้วยใจ บางทีก็เรียกว่ากายทิพย์
 ซึ่งในคัมภีร์ก็ได้กล่าวไว้เหมือนกันดังนี้

อตถิ โข โภ อณฺโณ อตฺตา ทิพฺโพ รูปี กามาวจโร
 กวฬิงการาหารภกฺโข

มีอยู่ ท่านผู้เจริญ อตตาทีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นกายทิพย์มีรูป เป็นกามาพจร มีกวมึงการาหารเป็นภักษา

พรหมชาลสูตร ๙/๔๔

กายทิพย์ในที่นี้ ก็หมายถึงรูปกายของโอปปาติกะ ซึ่งเป็นกายที่สำเร็จด้วยใจเหมือนกัน ยกมาเพื่อแสดงให้เห็นว่า กายที่สำเร็จด้วยใจนั้น บางทีก็เรียกว่ากายทิพย์

ทิพยจักขุ

อนึ่ง เพื่อที่จะให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงหลักฐานจากพระไตรปิฎกที่แสดงให้เห็นว่า ทุกคนถ้าสามารถฝึกสมาธิได้ถึงขั้นสูง คืออย่างน้อยจะต้องได้ฌานที่ ๔ ก็จะสามารถมีตาทิพย์เกิดขึ้น เมื่อมีตาทิพย์เกิดขึ้นแล้ว ก็จะสามารถมองเห็นโอปปาติกะทั้งหลายได้ และติดต่อกับโอปปาติกะทั้งหลายได้ ด้วยความสามารถอันนี้ ซึ่งถ้าหากผู้ใดมี คนนั้นก็เกิดความแน่ใจว่า คนเราเมื่อตายแล้วไม่สูญ ทุกคนเมื่อตายแล้วจะต้องเกิดเป็นโอปปาติกะซึ่งมีร่างกายเกิดจากใจ คำบาลีที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ยาวมากฉะนั้นจะไม่ขอคัดมาแต่จะแปลออกมาให้ท่านได้ศึกษาเลยดังต่อไปนี้

ภิกษุหนึ่งเมื่อมีจิตเป็นสมาธิ บริสุทธิ์ผ่องแผ้ว ไม่มีกิเลส ปราศจากอุปกิเลส อ่อนโยน ควรแก่การทำงาน ตั้งมั่นไม่หวั่นไหวอย่างนี้แล้ว เธอก็โน้มจิตไปเพื่อจะรู้การจตุติและการอุปบัติของสัตว์ทั้งหลาย ครั้นแล้วเธอก็จะเห็นหมู่สัตว์ที่กำลังจตุติ กำลังอุปบัติ เลว ประณีต มีผิวพรรณดี มีผิวพรรณทราม ได้ดี ตกยาก ด้วยทิพยจักขุอันบริสุทธิ์ ซึ่งเห็นอะไรได้มากกว่าจักขุของมนุษย์ และย่อมรู้ชัดซึ่งหมู่สัตว์ทั้งหลายผู้เป็นไปตามกรรมว่า สัตว์เหล่านี้ประกอบด้วยกายหุจริต วจีหุจริต มโนหุจริต ติเตียน พระอรียเจ้า เป็นมิจฉาทิฎฐิ ยึดถือการกระทำด้วยอำนาจมิจฉาทิฎฐิ เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก เขาย่อมเข้าถึงอบาย หุคติ วินิบาต นรก ส่วนสัตว์เหล่านี้ประกอบด้วยกายสุจริต วจีสุจริต มโนสุจริต ไม่ติเตียน พระอรียเจ้า เป็นสัมมาทิฎฐิ ยึดถือการกระทำด้วยอำนาจสัมมาทิฎฐิ เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก เขาย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ ดังนี้ เธอย่อมเห็น หมู่สัตว์ที่กำลังจตุติกำลังอุปบัติ เลว ประณีต มีผิวพรรณดี

มีผิวพรรณทรามได้ดี ตกยาก ด้วยทิพยจักขุอันบริสุทธิ์ ซึ่งเห็นอะไรได้มากกว่าจักขุของมนุษย์ และย่อมรู้ชัดซึ่ง หมูสัตว์ผู้เป็นไปตามกรรม ด้วยประการฉะนี้ เปรียบ เหมือนมีปราสาทตั้งอยู่ ณ ทาง ๒ แพร่ง ท่ามกลางพระนคร บุรุษผู้มีจักขุที่ยืนอยู่บนปราสาทนั้น ก็จะพึงเห็น หมูชนที่กำลังเข้าไปสู่เรือน หรือที่กำลังออกจากเรือน หรือที่กำลังสัญจรเป็นแถวอยู่ในถนน หรือที่นั่งอยู่ที่ทาง ๓ แพร่งท่ามกลางพระนคร ฉะนั้นจึงรู้ว่า คนเหล่านี้ กำลังเข้าสู่เรือนเหล่านี้ คนเหล่านี้กำลังออกจากเรือนเหล่านี้ คนเหล่านี้กำลังสัญจรเป็นแถวอยู่ในถนนเหล่านี้ คนเหล่านี้กำลังนั่งอยู่ที่ทาง ๓ แพร่ง ท่ามกลางพระนคร ฉะนั้น

สามัญญผลสูตร ที.สี. ๙/๑๐๘

จากข้อความในพระสูตรนี้ ท่านจะเห็นว่า ผู้ที่ได้ทิพยจักขุ นั้นสามารถที่จะรู้ว่า คนที่ตายไปแล้วจะไปเกิดที่ไหน จะไปเกิดเป็นอะไร ด้วยวิบากกรรมอะไร มองเห็นได้เหมือนกับคนที่ยืนอยู่บนปราสาท มองเห็นคนที่สัญจรไปมาตามถนน หรือมองเห็นคนที่เข้าออกจาก

บ้านหนึ่ง ไปอีกบ้านหนึ่ง ญาณที่รู้อย่างนี้เรียกว่า จุตูป-
 ปาตญาณ ซึ่งแปลว่า ญาณที่รู้การจติและการปฏิสนธิ
 ของสัตว์ทั้งหลาย และญาณอันนี้จะเกิดได้ก็ต่อเมื่อต้อง
 มีตาทิพย์ มองเห็นโอปปาติกะทั้งหลายได้ และจะต้อง
 มีความรู้ในเรื่องกฎของกรรม และกฎของสังสารวัฏเป็น
 อย่างดีด้วย และผู้ที่รู้เรื่องสังสารวัฏ และกฎของ
 กรรมอย่างแจ่มแจ้งได้จริง ๆ นั้นก็ต่อเมื่อมีความสามารถ
 ระลึกชาติได้ ขอให้สังเกตว่า ในคินวันวิสาขะ ซึ่งเป็นคน
 ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ในพุทธประวัติบอกว่าในยาม
 ที่ ๑ พระองค์ได้ทรงบรรลุปุพเพนิวาสนุสติญาณ ญาณ
 ที่ทำให้ระลึกชาติได้ และต่อมายามที่ ๒ พระองค์ได้ทรง
 บรรลุจตุปปาตญาณ ญาณที่ทำให้รู้แจ้งเรื่องการตายและ
 การเกิด

เหตุแห่งความฝัน ๔ อย่าง

ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวมาหลายครั้งแล้วว่า การที่
 จะรู้ว่าตัวเราเอากำเนิดมาจากวิญญูณนั้น วิธีที่ง่ายที่
 สุดก็คือ พยายามศึกษาเรื่องตัวตนในความฝันให้เข้าใจ
 อย่างแจ่มแจ้ง ซึ่งเรื่องนี้ได้อธิบายมาแล้ว ขอให้ย้อนกลับ

ไปอ่านดูในหน้า ๑๕ และเท่าที่กล่าวมานั้นเป็นการอธิบายให้เข้าใจโดยง่ายก่อน ข้าพเจ้ายังไม่ได้แสดงหลักฐานจากในคัมภีร์ เพราะฉะนั้นต่อแต่ไปนี้ ข้าพเจ้าจะได้ยกหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องเหตุแห่งความฝันมาให้ท่านศึกษา ซึ่งในคัมภีร์ได้อธิบายไว้ว่ามีอยู่ ๔ อย่าง คือ :-

๑. ธาตุโชนะ เพราะธาตุกำเริบ ข้อนี้หมายความว่าคนที่ฝันนอนหลับไม่สนิท เพราะร่างกายไม่สบายมีสิ่งรบกวนทางประสาทมาก ความฝันประเภทนี้เป็นเรื่องเปะปะไม่ติดต่อกันเป็นเรื่องเป็นราว เชื่อถืออะไรไม่ได้ คนส่วนมากที่ฝันกันมักจะอยู่ในข้อนี้

๒. อนุภุตบุพพ เพราะเคยรู้เคยเห็นมาก่อน ข้อนี้หมายความว่า สิ่งใดที่เคยรู้เคยเห็นมา สิ่งเหล่านั้นย่อมจะฝังอยู่ในใจ และเมื่อคนเรานอนหลับ สิ่งเหล่านี้ก็มักจะปรากฏขึ้นมาเป็นความฝัน ข้อนี้บางทีก็เรียกว่า จิตวิวรรณ์

๓. เทวโตปลั่งหระณะ เพราะเทวดาดลใจหรือชักจูงข้อนี้หมายความว่า บางคนในขณะที่นอนหลับจิตจะอยู่ในภาวะที่สามารถจะติดต่อกัน หรือรับความคิดจาก

โอปปาติกะได้ ซึ่งนาน ๆ จะมีสักครั้งหนึ่ง ในตอนนี้เอง เป็นโอกาสที่โอปปาติกะสามารถจะบอกเป็นคำพูดอย่างตรงไปตรงมา หรือบอกเป็นปริศนา หรือแสดงภาพนิมิตอย่างใดอย่างหนึ่งให้เห็น หรือบันดาลให้เห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น ข้อนี้บางทีก็เรียกว่า เทวดาสงหรณ์ โปรดสังเกตว่า คำว่าเทวดาในที่นี้หมายถึงโอปปาติกะทั่วไป ซึ่งอาจจะเป็นโอปปาติกะที่ดีก็ได้ ไม่ดีก็ได้

๔. ปุพพนิมิต เพราะบุญหรือบาปที่เคยทำไว้ในครั้งก่อน ๆ แสดงนิมิตอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาให้เห็น ซึ่งจะเป็นสัญญาณบอกเราให้รู้ว่า จะมีเหตุดีหรือเหตุร้ายเกิดขึ้นในกาลข้างหน้า

เหตุแห่งความฝันทั้ง ๔ ประการนี้ มีกล่าวไว้ใน คัมภีร์สัมมัมปะโชติกา ภาค ๒ หน้า ๑๑๑ ท่านได้อธิบายไว้ว่า ความฝัน ๒ ข้อแรกถือเอาเป็นสาระไม่ได้ ส่วนข้อ ๓ บางทีก็ถือเอาเป็นสาระได้ แต่บางทีก็ถือเอาเป็นสาระไม่ได้ ส่วนข้อ ๔ ถือเอาเป็นสาระได้ทั้งหมด

จากหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องความฝันในคัมภีร์ของพุทธศาสนาดังที่กล่าวมานี้ ท่านจะเห็นได้ว่า เรื่อง

ความฝันที่เป็นจริง ได้ยอมรับกันมานานแล้วว่า เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ โดยเฉพาะข้อที่ ๓ ที่กล่าวกันว่ามีโอปปาติกะมาเข้าฝัน หัวข้อนี้เราจะอธิบายเป็นอย่างอื่นไม่ได้ นอกจากจะต้องยอมรับว่า การที่คนบางคนนอนหลับแล้วฝันเห็นพวกโอปปาติกะทั้งหลายนั้น ไม่ใช่เป็นการเห็นด้วย ประสาทตาธรรมดาอย่างที่เราเห็นอะไรกันอยู่ในโลกมนุษย์ แต่หากจะต้องเห็นด้วยประสาทอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งประสาทที่ว่านี้ก็เป็ประสาทที่ใช้การได้ดี เพราะสามารถเห็นอะไรได้ถูกต้องตามความเป็นจริง ประสาทที่ว่านี้ก็คือประสาทของกายทิพย์นั่นเอง จึงสามารถเห็นพวกกายทิพย์ได้ ปัญหาสำคัญจึงอยู่ที่ว่า กายทิพย์เกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งเรารู้แน่แล้วว่า กายทิพย์ เกิดจากจิตไร้สำนึกหรือภวังคจิตเท่านั้น จะเกิดจากอย่างอื่นไม่ได้ และกายทิพย์ที่เกิดจากใจนี้ก็เป็นสิ่งที่มีชีวิตด้วย และทำไมจึงมีชีวิต อันนี้ได้อธิบายมามากแล้ว

ความฝันข้อที่ ๔ ซึ่งเกิดจากวิบากของกรรม หรือพูดอีกนัยหนึ่งว่า เกิดจากความสามารถของวิญญูณ ในส่วนลึกคือ ภวังคจิต ถ้าท่านเคยมีความรู้เกี่ยวกับคน

บางคนที่มีสมาธิสูง ซึ่งในเมื่อเข้าสมาธิไปแล้วสามารถที่จะรู้เห็นเหตุการณ์ข้างหน้าได้ ท่านก็จะยอมรับความจริงในเรื่องนี้ว่า ความฝันในข้อที่ ๔ นี้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ขอให้เข้าใจว่าวิบากต่าง ๆ ที่สะสมเอาไว้เมื่อถึงคราวที่มันจะให้ผลอย่างหนึ่งอย่างใด ย่อมจะปรากฏสัญลักษณ์ออกมาให้เห็นเสมอ โดยเฉพาะในเมื่อจะมีเหตุการณ์สำคัญ ไม่ว่าจะในทางดีหรือในทางร้าย ตัวอย่างในวรรณคดี ก็เช่นนางพิมพ์ในเรื่องขุนช้างขุนแผน ในคืนก่อนที่จะถูกประหารชีวิต ได้ฝันว่ามีจระเข้มาคาบเอาไปอย่างนี้เป็นต้น พระนางสิริมหามายา เมื่อคราวที่พระโพธิสัตว์คือพระพุทธเจ้าของเรา จะเสด็จลงมาปฏิสนธิในพระครรภ์ พระนางสิริมหามายาก็ได้ทรงสุบินว่า ได้เห็นช้างเผือกขาว่องเสด็จเข้ามาในห้องบรรทม พระพุทธเจ้าในคืนวันก่อนที่จะได้ตรัสรู้ พระองค์ก็ได้ทรงสุบินว่า พระกายของพระองค์ได้นอนเต็มผืนแผ่นดินใหญ่ พระหัตถ์ทั้งสองและพระบาททั้งสอง จดฝังมหาสมุทร ส่วนพระเศียรพาดอยู่บนเขาพระสุเมรุ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์บอกให้รู้ว่า พระองค์จะได้สำเร็จ

กายทิพย์เกิดเป็นกายเนื้อได้อย่างไร ?

๖๑

เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างนี้เป็นต้น ความสามารถของจิตไร้สำนึกอันเนื่องมาจากวิบากต่าง ๆ ที่สะสมเอาไว้ นั้น สามารถที่จะบันดาลให้คนเรารู้อะไรต่ออะไรได้หลายอย่าง ความสามารถอย่างนี้มีด้วยกันทุกคน และถ้าคนไหนสามารถเอาความสามารถที่ว่ามีออกมาใช้ได้ตามความตั้งใจ เขาก็จะเป็นผู้วิเศษที่สามารถล่วงรู้เหตุการณ์ในอนาคตได้โดยไม่ยาก และเมื่อทราบเหตุการณ์ของตนได้ก็สามารถที่จะทราบของผู้อื่นได้ด้วย เช่นเดียวกับการระลึกชาติ

กายทิพย์กต

เป็นกายเนื้อขึ้นมาได้อย่างไร ?

ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวมาแล้วว่า กายเนื้อก็คือกายทิพย์ที่หยาบ ซึ่งถ้าหากเข้าใจคำพูดประโยคนี้นี้ดี ก็จะทำให้เข้าใจได้ง่ายมากกว่า ร่างกายของคนเราก็เอากำเนิดมาจากวิญญาณของเรานั้นเอง แต่อย่างไรก็ดี คำพูดประโยคนี้นี้ จะเข้าใจง่ายก็เฉพาะคนที่เข้าใจเรื่องวิญญาณอย่างลึกซึ้งเท่านั้น ส่วนคนทั่วไปจะเข้าใจยากมาก เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจะขออธิบายเพิ่มเติมอีก

ก่อนอื่นเราต้องยอมรับเสียก่อนว่า กายทิพย์ เช่น ร่างกายในความฝันนั้น ในบางครั้งก็กลายเป็นสิ่งที่มีชีวิตขึ้นมาได้ด้วยเหตุผลดังที่ได้เคยกล่าวมาแล้ว ในเมื่อยอมรับความจริงข้อนี้แล้ว ก็ขอให้พิจารณาดูว่า โดยธรรมดาคนเราเมื่อคิดจะทำอะไร เช่นจะสร้างบ้านเป็นต้น รูปของบ้าน จะต้องเกิดในห้วงคิดก่อน แล้วต่อมาจึงจะปรากฏออกมาเป็นบ้านจริง ๆ จากตัวอย่างนี้เราจะเห็นว่า มโนภาพเกิดง่าย และเกิดได้รวดเร็วเท่ากับความคิด และในเมื่อตัวตนในความฝัน ซึ่งในครั้งแรกก็เป็นเพียง มโนภาพ แต่แล้วในบางครั้งกลายเป็นสิ่งที่มีชีวิตขึ้นมาได้ ก็แปลว่าตัวตนซึ่งเป็นมโนภาพนั้น ได้กลายเป็นสิ่งที่มีชีวิตขึ้นมาได้ด้วยอำนาจจิต แต่มโนภาพจะกลายเป็นสิ่งที่มีตัวตนและมีชีวิตขึ้นมาได้หรือไม่ ? นั้นขึ้นอยู่กับอำนาจจิตดังที่ได้เคยอธิบายมาแล้ว คราวนี้มาถึงปัญหาว่า :-

กายทิพย์ก็คือมโนภาพที่มีชีวิตนั้น จะปรากฏออกมาเป็นกายหยาดดังเช่นร่างกายของมนุษย์ จะได้หรือไม่ ?

กายทิพย์เกิดเป็นกายเนื้อได้อย่างไร ?

๖๓

ปัญหานี้เป็นปัญหาที่น่าคิดมาก และเป็นจุดสำคัญที่สุดที่จะทำให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งว่า ร่างกายของเราเกิดมาจากวิญญานของเราจริง ๆ สมดังพุทธพจน์ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสกับพระอานนท์ว่า :-

“ตูก่อนอานนท์ ถ้าวิญญาน จักไม่ก้าวลงสู่ท้องของมารดา นามรูปจะพึงเกิดในท้องของมารดาได้หรือ ?”

พระอานนท์ทูลตอบว่า “มิได้พระพุทธเจ้าข้า”

“เพราะเหตุนี้แลอานนท์ เราตถาคตจึงได้กล่าวว่
วิญญานเป็นปัจจัยให้เกิดนามรูป

พุทธพจน์บทนี้มีอยู่ในมหานิทานสูตร พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๐ หน้า ๗๔

อนึ่งในบาลีอัคคัญญสูตร พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๑ หน้า ๘๗ พระพุทธองค์ก็ได้ตรัสไว้ว่า “มนุษย์พวกแรกนั้นมาจากพรหมอาภัสสระ พรหมพวกนี้เป็นโอปปาติกะมีกายทิพย์ เหาะเหิรเดินอากาศได้ ท่องเที่ยวไปในจักรวาลต่าง ๆ ได้ และในที่สุดพวกพรหมเหล่านี้ก็ได้มาพบโลกนี้ ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มีมนุษย์ แต่พวกฟิช

ต่าง ๆ มีแล้ว ส่วนสัตว์จะมีหรือไม่ ในคัมภีร์ไม่ได้กล่าวถึง พวกพรหมเหล่านี้เมื่อได้มาเห็นโลกนี้แล้วก็ชอบ จึงได้อาศัยอยู่ในโลกนี้มาเป็นเวลานาน ซึ่งในคัมภีร์ก็ไม่ได้บอกว่ำนานเท่าไร แต่ก็เข้าใจว่านับเป็นล้าน ๆ ปี เพราะเหตุที่พวกพรหมเหล่านี้เกิดตัณหาชอบกินสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกมนุษย์ กายทิพย์จึงได้หยาบขึ้นโดยลำดับ จนกระทั่งเป็นกายเนื้อที่สมบูรณ์ และมีเพศปรากฏ มีกิเลสเกิดขึ้น และมีการอยู่ร่วมกัน และมีลูกโดยวิธีสืบพันธุ์ ดังเช่นที่เป็นอยู่ทุกวันนี้”

ข้อความที่กล่าวมานี้ ข้าพเจ้าสรุปมาให้สั้นที่สุด ทั้งนี้เพราะต้องการจะชี้ให้ดูแต่เพียงแง่เดียวว่า ตามหลักพุทธศาสนาถือว่า กายมนุษย์ซึ่งเป็นกายเนื้อหรือเป็นกายหยาบนั้น ได้วิวัฒนาการมาจากกายทิพย์ซึ่งเป็นกายละเอียด ผู้ที่ต้องการจะทราบเรื่องนี้โดยละเอียดขอได้โปรดไปอ่าน หนังสือพุทธวิทยาเล่ม ๒ ซึ่งข้าพเจ้าได้เขียนมา ๑๐ กว่าปีแล้ว และเดี๋ยวนี้ก็จัดพิมพ์ขึ้นใหม่อีกเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะหาซื้อได้ที่สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ

จากหลักฐานที่อ้างมานี้เป็นอันยอมรับว่า ตามหลักพุทธศาสนาถือว่า กายเนื้อมาจากกายทิพย์ แต่ปัญหาก็มีว่า กายทิพย์เกิดเป็นกายเนื้อขึ้นมาได้อย่างไร ? ปัญหาข้อนี้ ขอให้พิจารณาดังต่อไปนี้

ก่อนอื่นขอให้พิจารณาก่อนว่า “วัตถุที่เป็นกายทิพย์นั้นเป็นวัตถุที่ละเอียดมาก จนกระทั่งประสาทของมนุษย์สัมผัสไม่ได้ กายทิพย์จะปรากฏออกมาเป็นวัตถุที่หยาบ จนกระทั่งประสาทของมนุษย์สามารถสัมผัสได้ เช่นตาเห็นได้ มือจับถูกต้องได้อย่างนี้เป็นต้น ก็เป็นสิ่งจำเป็นอยู่เอง ที่จะต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมในโลกมนุษย์ และอาศัยกฎเกณฑ์ธรรมชาติต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกมนุษย์ และในทำนองเดียวกัน ในเมื่อสิ่งที่เป็นกายทิพย์นั้นจะปรากฏอยู่ในโลกทิพย์ในภูมิไหน ก็ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมของโลกทิพย์ในภูมินั้น และต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ธรรมชาติในภูมินั้น ๆ ด้วยเหมือนกัน” หลักวิชาสั้น ๆ ดังที่กล่าวมานี้ ขอให้พยายามอ่านทบทวนหลาย ๆ ครั้ง จนกว่าจะรู้สึกว่าจะเข้าใจ และในเมื่อความเข้าใจในเรื่องนี้ตั้งต้นได้แล้ว อีกไม่นาน

เท่าไร ท่านก็จะเข้าใจได้ด้วยตัวของท่านเองว่า กายเนื้อก็คือกายทิพย์ที่หยাবนั่นเอง

อนึ่ง ขอได้โปรดทราบไว้ด้วยว่า โดยธรรมดาผู้ที่มีทิพยจักขุในชั้นสูง และสามารถระลึกชาติได้ด้วยนั้น สำหรับบุคคลประเภทนี้ จะสามารถมองเห็นรูปร่างของคนที่กำลังเกิดใหม่ในท้องแม่ ซึ่งในขณะนั้นชีวิตที่กำลังเกิดใหม่แม้จะมีอายุเพียงวันหรือสองวันก็ตาม ซึ่งชีวิตในตอนนี้เป็นเพียงจุดเล็ก ๆ ยังไม่มีลักษณะที่จะเป็นตัวคน แต่ถึงกระนั้น ผู้ที่มีตาทิพย์และสามารถระลึกชาติได้ เมื่อต้องการจะรู้ว่า เด็กคนนี้เมื่อโตขึ้นมาแล้วจะมีรูปร่างหน้าตาอย่างไร ก็สามารถที่จะมองเห็นและวาดภาพออกมาได้ ในทำนองเดียวกับคนที่เคยรู้มาแล้วว่า เมล็ดส้มโอ เมล็ดส้มเกลี้ยง เมื่อโตขึ้นมาแล้วจะมีรูปร่างลักษณะอย่างไร สามารถวาดภาพออกมาได้ทั้ง ๆ ที่ในขณะนั้นยังเป็นเพียงเมล็ดอยู่ก็ตาม การที่เราทำได้เช่นนี้ ก็เพราะเคยเห็นต้นส้มโอและต้นส้มเกลี้ยงมาแล้ว เราจึงนึกวาดภาพได้ถูกต้อง จากความจำที่เคยผ่านมา แต่อย่างไรก็ดี สำหรับในกรณีของคนนี้

กำลังเกิดนั้น ขอให้เข้าใจไว้ก่อนว่า ไม่ใช่เป็นการ
นี้กวาดภาพออกมา โดยอาศัยรูปร่างของพ่อแม่เป็นหลัก
เพราะผู้ที่ได้สมาธิขั้นสูงและรู้ว่า เด็กคนนี้โตขึ้นมา
แล้วจะมีรูปร่างอย่างไรนั้น เป็นเพราะในขณะนั้นได้มี
กายทิพย์เกิดขึ้นสมบูรณ์แล้ว ซึ่งเป็นแบบฉบับของ
กายเนื้อที่จะเจริญเติบโตต่อมา ข้อเท็จจริงอันนี้ จะเห็น
ตรงกันทั้งหมด สำหรับคนที่ได้สมาธิขั้นสูงเหมือนกัน
คือแปลว่า ไม่ว่าใครถ้าหากได้สมาธิขั้นสูงเหมือนกันแล้ว
ก็สามารถที่บอกถึงรูปร่างของเด็กในเมื่อโตขึ้นมาแล้ว
ได้ตรงกัน ทั้งนี้ก็เพราะทุกคนได้เห็นกายทิพย์ของเด็ก
ผู้นั้น ซึ่งเป็นกายที่สมบูรณ์ มีรูปร่างหน้าตาชัดเจน
มีอวัยวะครบทุกอย่าง

โปรดแยกประเด็นให้ดีกว่า รูปร่างของคนนั้นใน
ชาติก่อน คือในขณะที่เป็นโอปปาติกะก่อนที่จะมาเกิด
ในท้องแม่ที่มีลักษณะอย่างหนึ่ง หรือถ้าจะนึกย้อน
หลังไปดูชาติก่อน แต่ละชาติไม่ว่าจะเป็นในชาติที่เป็น
โอปปาติกะ หรือในชาติที่เป็นคนก็ตาม ต่างก็จะมี
ลักษณะไปคนละแบบ แต่ในเมื่อวิญญานได้มาปฏิสนธิ

ในท้องแม่แล้ว รูปร่างอันเดิมก่อนที่จะมาปฏิสนธินั้นก็เลยสลายตัวไป แล้วจะมีรูปร่างอย่างใหม่เกิดขึ้น ทั้งนี้ก็ เพราะได้รับอิทธิพลจากกรรมพันธุ์ที่สืบทอดมาจากพ่อแม่ ซึ่งมีอยู่ในไข่และในสเปิร์ม และนอกจากนี้ ยังได้รับ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมในโลกมนุษย์อีกด้วย เพราะฉะนั้นกายทิพย์ที่เกิดใหม่ในขณะที่อยู่ในท้องแม่จึงไม่ เหมือนกายทิพย์ก่อนที่จะมาปฏิสนธิ

อนึ่ง ขอได้โปรดทราบไว้ด้วยว่า ข้อเท็จจริงดังที่กล่าวมานี้ จะรู้ได้ก็เฉพาะแต่คนที่มีสมาธิขั้นสูงเท่านั้น ถ้าเรายอมรับข้อเท็จจริงอันนี้ เราก็จะเข้าใจได้โดยง่ายว่า กายมนุษย์ก็คือกายทิพย์ที่หยาบ และอีกอย่างหนึ่ง คนเราเมื่อกำลังจะตายก็ต้องมีกายทิพย์เกิดขึ้น ซึ่ง กายทิพย์ที่ว่านี้ก็มีรูปร่างลักษณะอย่างเดียวกับกายเนื้อที่กำลังจะตายนั่นเอง และรูปร่างที่ว่านี้จะอยู่ในลักษณะนี้ตลอดไป ถ้าหากยังเกี่ยวข้องอยู่ในโลกมนุษย์ ได้รับอิทธิพลจากบรรยากาศในโลกมนุษย์ แต่ถ้าหากไปเกิดในโลกทิพย์ ในภุมิที่ไม่เกี่ยวข้องกับโลกมนุษย์เลย กายทิพย์นั้นก็เลยเปลี่ยนไปตามภุมิ รูปร่างจะไม่อยู่ใน

กายทิพย์เกิดเป็นกายเนื้อได้อย่างไร ?

๖๙

สภาพเดิม เพราะฉะนั้นขอให้สังเกตว่า กายทิพย์ที่เกิดใหม่ในขณะที่ปฏิสันธิในท้องแม่ ก็จะมีลักษณะอย่างเดียวกับกายเนื้อที่จะเจริญเติบโตขึ้นในภายหลัง และในทำนองเดียวกัน กายทิพย์ที่เกิดใหม่ก่อนที่กายเนื้อจะตาย ก็จะมีลักษณะอย่างเดียวกับกายเนื้อที่ตาย ข้อเท็จจริงทั้งสองอย่างนี้ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า กายเนื้อกับกายทิพย์มีความสัมพันธ์กัน และขอให้นึกถึงตัวเราในขณะที่ฝัน ก็จะได้เห็นว่า มีลักษณะอย่างเดียวกับกายเนื้อ แต่ในบางครั้งอาจจะมีรูปร่างเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของความรู้สึบบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงในขณะนั้น

กายทิพย์เป็นกายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะกายทิพย์ก็คือ มโนภาพที่เข้มข้นจนกระทั่งมีชีวิตขึ้นมา และการปรากฏของมโนภาพออกมาเป็นวัตถุนั้นมีอยู่ ๒ วิธีคือ :-

๑. เราพูดหรือทำอะไรออกมาตรงตามลักษณะของมโนภาพที่เกิดในใจ เช่นตัวอย่างเราจะสร้างบ้าน ก็ต้องมีบ้านซึ่งเป็นมโนภาพเกิดขึ้นในใจก่อน และใน

เมื่อต้องการจะให้มโนภาพอันนั้น ปรากฏแก่สายตาของมนุษย์ทั่ว ๆ ไปซึ่งรวมทั้งตัวเองด้วย เราก็จำเป็นต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกมนุษย์ นั่นก็คือ เราต้องไปหาเครื่องอุปกรณ์ในการก่อสร้างรวมทั้งเครื่องมือ และผู้ช่วยทำงาน และในการสร้างเราก็ต้องทำไปตามกฎเกณฑ์ของวัตถุ นี่ก็คือการปรากฏของกายทิพย์ออกมาเป็นวัตถุ ที่เห็นได้ชัดด้วยตามนุษย์ และในเมื่อต้องการจะให้กายทิพย์ปรากฏออกมาในลักษณะนี้ ก็ต้องใช้เวลาตามสมควรจะให้รวดเร็วเหมือนกับกายทิพย์ที่ยังเป็นมโนภาพอยู่นั้นย่อมไม่ได้ด้วยเอง

๒. การปรากฏของกายทิพย์ออกมาเป็นวัตถุที่เห็นได้ชัดอีกแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นแบบดั้งเดิม และเป็นแบบธรรมดาดีจริง ๆ ก็คือ ในเมื่อวิญญูณมาปฏิสนธิในท้องแม่ คือปฏิสนธิ ในไข่ที่ผสมเอาไว้ ครั้นแล้วกายเนื้อก็จะเกิดขึ้นมา ซึ่งจะเป็นไปตามแบบของกายทิพย์ที่วิญญูณได้สร้างขึ้นไว้ก่อนแล้วตามวิบาก และตามอิทธิพลของกรรมพันธุ์และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในขณะนั้น ขอให้

กายทิพย์เกิดเป็นกายเนื้อได้อย่างไร ?

๗๑

พยายามคิดให้ละเอียดและคิดซ้ำ ๆ แล้วท่านก็จะมองเห็นว่า มันมีกรรมวิธีอย่างเดียวกันกับการสร้างบ้าน จะแตกต่างกันแต่เพียงว่า เครื่องมือในการก่อสร้างเครื่องอุปกรณ์ที่จะนำมาสร้างได้มีพร้อมอยู่แล้ว ไม่ต้องเสาะแสวงหาจากที่อื่น และการก่อสร้างนั้นก็ต้องใช้เวลานานพอสมควร ซึ่งทั้งนี้ก็สุดแล้วแต่สภาพของชีวิตแต่ละชีวิต มีความจำเป็นที่จะต้องใช้เวลาเท่าไรกว่าสิ่งที่ก่อสร้างขึ้นมา นั้นจะสำเร็จขึ้นมา หลักสำคัญที่สุดที่จะต้องพิจารณาให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ก็คือ ในเมื่อวิญญาณจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประเภทไหนและในภูมิไหน การสร้างของวิญญาณก็ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม และกฎเกณฑ์ธรรมชาติของภูมินั้น ๆ ขอให้พยายามเปรียบเทียบว่า แม้แต่กายทิพย์ที่เกิดในภูมิต่าง ๆ ก็ยังมีลักษณะไม่เหมือนกัน เช่นคนคนเดียวกัน เมื่ออยู่ในโลกมนุษย์ กายทิพย์ก็จะเหมือนกับกายเนื้อตอนที่ตาย แต่ในเมื่อไปอยู่ในภูมิอื่นซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศในโลกมนุษย์ กายทิพย์นั้นก็เปลี่ยนไปตามภูมิ และในทำนองเดียวกัน ในชาตินี้เราเกิด

เป็นคน และเมื่อตายจากคนไปเกิดเป็นโอปปาติกะ ซึ่งมีรูปร่างเหมือนคน แต่ถ้าหากในขณะที่กำลังจะจุติจากชีวิตโอปปาติกะ จิตเกิดเป็นอกุศลขึ้นมา และแล้วต้องมาปฏิสนธิในท้องของสัตว์ในโลกมนุษย์ เราก็จะเห็นว่า ร่างกายของเราที่เกิดใหม่นี้ ก็จะต้องมีรูปร่างลักษณะเหมือนกับสัตว์ผู้ให้กำเนิด นี่คืออิทธิพลของกรรมพันธ์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมทั้งอิทธิพลของกฎเกณฑ์ธรรมต่าง ๆ ในภूमินั้น ๆ ด้วย

อนึ่ง ถ้าท่านใช้ความสังเกตให้ดี ท่านก็จะพบอีกว่า ในโลกมนุษย์นี้เอง กฎเกณฑ์ของชีวิตแต่ละประเภท ซึ่งถ้าพูดตามหลักในทางศาสนา ก็คือ กฎเกณฑ์ของแต่ละภूमินั้น ก็ยังไม่เหมือนกันทั้งที่อยู่ในโลกมนุษย์เหมือนกัน เช่นสภาพชีวิตของคนกับของสัตว์ ก็มีอะไรหลายอย่างแตกต่างกัน ซึ่งเราจะต้องศึกษาจึงจะรู้ แต่บางอย่างก็เหมือนกัน ถ้าหากเรามีความรู้ในเรื่องชีววิทยาอย่างกว้างขวางประกอบด้วยแล้ว เราก็จะเข้าใจได้ไม่ยากเลยว่า กายเนื้อก็คือ กายทิพย์ที่หยาบ หรือพูดอีกนัยหนึ่ง กายทิพย์ก็คือพลังงานที่วิวัฒนาการขึ้นมาเป็นสสารแต่ละชนิดนั่นเอง

กายทิพย์ได้วัตถุมมาจากไหน ?

บางคนอาจจะสงสัยว่า ในเมื่อกายทิพย์ก็เป็น วัตถุจึงได้มีปัญหากเกิดขึ้นว่า ในขณะที่วิญญาณสร้าง กายทิพย์วิญญาณจะได้วัตถุมมาจากไหน ? สำหรับปัญหา ข้อนี้ อาจจะเข้าใจยากที่สุดสำหรับคนทั่วไป แต่ถ้าท่าน ศึกษาถึงข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้แล้ว บางทีอาจจะเข้าใจ ได้โดยไม่ยาก

พวกโอปปาติกะชั้นต่ำ ซึ่งยังติดอยู่ในวัตถุมาก และมีความเคยชินไปจากโลกมนุษย์ บุคคลประเภทนี้ จะรู้สึกว่าเขาจะมีชีวิตอยู่ได้ เขาจะต้องได้กินอาหาร แต่อาหารเขาจะได้มาก็โดยที่จะต้องมีส่วนอื่นให้ เช่นทำพิธี เช่นหรือทำบุญอุทิศให้ ขอให้สังเกตว่า อาหารที่คน ในโลกมนุษย์ให้เขานั้น ความเป็นจริงก็ยังคงมีอยู่ใน โลกมนุษย์ แต่ในเมื่อเราเข้าสมาธิไปดู เราก็จะพบว่า อาหารอย่างเดียวกันกับที่มีอยู่ในโลกมนุษย์ได้มีอยู่ที่ โอปปาติกะ เราจะเห็นเขากำลังกินอาหารอย่างเดียวกับ ที่มีอยู่ในโลกมนุษย์ ทั้งที่ความจริงอาหารนั้นเกิดจากใจ คือเกิดจากตัณหาอุปาทาน เกิดจากวิบากของเขาเอง

และในทำนองเดียวกัน ร่างกายของพวกเขาโอปปาติกะ ซึ่งเป็นกายที่เกิดใหม่จากใจของเขาเอง ซึ่งถึงแม้จะมีรูปร่างลักษณะอย่างเดียวกับร่างกายในโลกมนุษย์ ในตอนที่ใกล้จะตายก็ตาม แต่เรารู้แน่นอนว่า ร่างกายในโลกมนุษย์ก็ยังคงอยู่ในโลกมนุษย์ ส่วนร่างกายของโอปปาติกะ เป็นร่างกายที่เกิดใหม่และเกิดจากใจของเขาเอง ขอให้พยายามพิจารณาข้อเท็จจริงนี้ให้ละเอียดและอีกอย่างหนึ่ง พวกโอปปาติกะบางประเภท ซึ่งไม่ว่าจะอยู่ในนรกหรือสวรรค์ เขาสามารถที่จะมีชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องกินอะไรเลย แม้จะเป็นเวลานานแสนนาน ร่างกายของเขาก็ไม่ตาย ในเมื่อบุญและบาปยังไม่สิ้น ซึ่งหมายถึงบุญและบาปที่เป็นผู้ให้กำเนิดชีวิตของเขา มาตั้งแต่แรก

จากข้อเท็จจริงเหล่านี้ ท่านจะสามารถมองเห็นได้ หรือไม่ว่า **ความเป็นจริงวัตถุสามารถเกิดจากวิญญูณได้** คือแปลว่าวิญญูณไม่ได้ไปเอาวัตถุมาจากที่ไหน แต่สามารถสร้างวัตถุขึ้นมาได้เอง ขอให้นึกถึงตัวตนหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในความฝัน คือไม่ใช่เฉพาะแต่

ร่างกายที่เกิดขึ้นในความฝัน ซึ่งเราจะสังเกตเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นอย่างอะไรที่เราฝันเห็น ทุกอย่างเกิดจากใจทั้งสิ้น แต่เราไปถือเสียว่า ทุกอย่างในความฝันไม่ใช่เรื่องจริง โดยมาคิดว่า เมื่อตื่นขึ้นมาแล้วภาพต่าง ๆ เหล่านั้นหายไปหมด ฉะนั้นจึงไม่สนใจที่จะหาความจริงจากเรื่องเหล่านี้ แต่ถ้าท่านนึกให้ดีกว่า ถ้าอำนาจจิตที่สร้างภาพต่าง ๆ ในความฝันมีพลังสูงขึ้น ภาพทุกอย่างในความฝัน ก็จะกลายเป็นเรื่องจริง ขอให้นึกถึงกายทิพย์ที่เกิดขึ้น ในขณะที่กำลังจะตาย ซึ่งทุกคนจะต้องเป็นอย่างนี้ ไม่มีข้อยกเว้น นอกจากพระอรหันต์เท่านั้น ในเมื่อเรายอมรับว่า กายทิพย์ที่เกิดขึ้นในขณะที่กำลังจะตายเป็นกายที่มีชีวิต มีประสาทใช้การได้ เหมือนกับกายเนื้อ และสามารถเห็นอะไรได้ ได้ยินอะไรได้ตรงกับที่คนอื่นเขาเห็นและได้ยิน และยิ่งกว่านั้น ตามข้อเท็จจริงก็มีอยู่ว่า ถ้าเราสามารถติดต่อกับพวกโอปปาติกะได้โดยวิธีเข้าสมาธิ เราก็สามารถที่จะเห็นโอปปาติกะได้เหมือนกับที่คนอื่นเห็น ในเมื่อผู้นั้นก็มีสมาธิดีเหมือนกัน และโอปปาติกะที่มีความรู้ก็สามารถที่จะให้คำแนะนำต่าง ๆ

ได้เหมือนกับเราไปหาผู้รู้ที่เป็นมนุษย์ ซึ่งจะสามารถให้ความรู้ได้ต่าง ๆ ตามที่ท่านมีอยู่ และตามที่เราต้องการ ผู้ที่ติดต่อกับโอปปาติกะได้จะรู้สึกว่า การสนทนากับโอปปาติกะกับการสนทนากับคนในโลกมนุษย์ ไม่มีอะไรที่แตกต่างกัน จนกระทั่งในบางครั้งเราก็อาจจะรู้สึกว่า โอปปาติกะก็คือมนุษย์นั่นเอง

อนึ่ง การที่คนทั้งหลายไม่อาจจะเข้าใจได้ว่า วัตถุทั้งหลายเกิดจากวิญญาน ทั้งนี้ก็เพราะเราเคยชินกับความคิดแบบมนุษย์ ซึ่งอาศัยความรู้ที่มาจากประสาทสัมผัส ความเคยชินที่ว่านี้ ก็คือเราเชื่อกันอย่างสนิทใจที่สุดว่า วัตถุจะเกิดจากใจไม่ได้ เช่นเราจะสร้างบ้านเราก็ต้องมีไม้ มีเครื่องอุปกรณ์ในการก่อสร้าง และต้องใช้เวลา ต้องมีความสามารถในการก่อสร้าง บ้านจึงจะเกิดขึ้นมาได้ จากตัวอย่างต่าง ๆ ในโลกมนุษย์ยังมองไม่เห็นเลยว่า จะมีอะไรบ้างที่เกิดจากใจล้วน ๆ ทุกอย่างเราเห็นแต่ว่า ถ้าจิตคิดจะสร้างวัตถุอะไร ก็ต้องมีวัตถุเป็นเครื่องอุปกรณ์ แม้แต่ร่างกายของเราเอง จะเกิดและเจริญเติบโตขึ้นมาได้ ก็ยังต้องอาศัยวัตถุคือ

อาหารที่รับประทานเข้าไป เพราะฉะนั้นจึงเป็นการยากที่จะให้เข้าใจว่าวัตถุเกิดจากใจได้ แต่ความเป็นจริง ถ้าท่านได้ศึกษาเรื่องวิญญาณอย่างลึกซึ้ง จนกระทั่งเข้าใจเรื่องวิญญาณในวัตถุแล้ว ท่านก็จะเข้าใจได้โดยไม่ยากเลยว่า วัตถุทุกอย่าง ล้วนแต่เอากำเนิดมาจากวิญญาณทั้งสิ้น หรือจะพูดอีกนัยหนึ่งว่า เนื้อแท้ของวัตถุก็คือวิญญาณนั่นเอง หรือจะพูดว่า วัตถุก็คือการปรากฏตัวของวิญญาณในสภาพที่หยาบ คำพูดเหล่านี้ให้ท่านเลือกเอา ทั้งหมดมีความหมายอย่างเดียวกัน หรือใช้แทนกันได้ถ้าเข้าใจหลักต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ดี ท่านก็จะหมดปัญหาว่า วิญญาณสร้างกายทิพย์โดยไปเอาวัตถุมาจากไหน ซึ่งคำตอบที่ถูกต้องก็คือ ไม่ได้เอามาจากไหนเลย วิญญาณสร้างขึ้นมาจาก และคำว่าวิญญาณสร้างในที่นี้หมายความว่า วัตถุนั้นเกิดมาจากอวิชชา ตัณหา อุปาทาน และจากวิบากต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ในวิญญาณ วัตถุที่เกิดขึ้นนี้จะออกมาในรูปไหน มีลักษณะอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับอวิชชา ตัณหา อุปาทาน และวิบากของกรรมที่มีอยู่ในวิญญาณนั้น ๆ

หนึ่งข้อที่ว่า วัตถุเกิดมาจากวิญญาน เช่นร่างกาย
 ของเราก็เอากำเนิดมาจากวิญญานของเราดังนี้เป็นต้น
 อันนี้อาจจะเข้าใจได้ไม่ยาก แต่ถ้าพูดถึงว่า วัตถุที่ได้
 ชีวิตเช่น ก้อนอิฐ ก้อนหิน ดิน น้ำ ลม ไฟ สิ่งเหล่านี้ก็
 เกิดมาจากวิญญาน ข้อนี้จะเข้าใจยากมาก ที่ว่าเข้าใจยาก
 ก็เพราะว่า เรามองไม่เห็นว่ามีวิญญานอยู่
 ตรงไหน หรือรู้ได้อย่างไรว่า สิ่งเหล่านี้มีวิญญาน และ
 อีกอย่างหนึ่ง เป็นเพราะเราเคยรู้มาจากความรู้ในทาง
 ประสาทสัมผัสว่า สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมาอย่างไร เช่นเรา
 เข้าใจว่าน้ำเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์
 ให้ดูได้ เมื่อเป็นเช่นนี้เราก็มองไม่เห็นว่ามีวิญญาน
 จากวิญญาน การคิดแต่ในแง่ใดแง่หนึ่งตามที่เคยรู้มา
 ซึ่งความรู้อันนั้นแม้จะถูกต้องแต่มันก็เป็นความจริงเพียง
 แ่งหนึ่งเท่านั้น ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวมาแล้วว่า นอกจาก
 ความรู้ทางประสาทสัมผัสแล้ว คนเราสามารถที่จะมี
 ความรู้ที่อยู่นอกเหนือประสาทสัมผัสได้อีก ความรู้ที่อยู่
 นอกเหนือประสาทสัมผัสเท่านั้น ที่จะทำให้เรารู้แจ้งสิ่ง
 ต่าง ๆ ตามความเป็นจริง และความรู้ประเภทนี้จะเกิด

กายทิพย์ได้วัดฤมาจากไหน ?

๗๙

ขึ้นมาได้ ก็ต่อเมื่อได้สมาธิขั้นสูง แต่ก็ต้องอาศัยความรู้ที่เกิดจากประสาทสัมผัสด้วย และการแสวงหาความรู้จากภายในนั้นทุกคนก็สามารถทำได้ ไม่ใช่เป็นของจำกัดเฉพาะคนนั้นคนนี่ เพราะความสามารถที่ว่านี้มีอยู่ในตัวเราทุกคน แต่คนที่จะเอามาใช้ได้จริง ๆ ก็คือคนที่มีใจเป็นอิสระเท่านั้น คือไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของอารมณ์ภายนอกไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของความนึกคิด และความรู้ที่ได้มาจากทางประสาทสัมผัส ถ้าคนไหนทำได้ดังที่กล่าวมานี้ ก็อยู่ในฐานะที่จะเอาความรู้ภายในออกมาใช้ได้

อนึ่งข้อพิสูจน์ที่จะแสดงให้เห็นว่า ทุกคนมีความรู้ดังที่กล่าวมานี้ก็คือ ร่างกายของเราซึ่งเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่สุด ร่างกายได้เอากำเนิดมาจากความสามารถในส่วนของลึกลับของวิญญาณ ขอให้พยายามพิจารณาข้อนี้ให้เข้าใจโดยวิธีการเปรียบเทียบ ซึ่งเริ่มจากนึกถึงตัวเราในความฝัน และเหตุการณ์ทุกอย่างในความฝัน และแล้วก็ก้าวขึ้นไปอีกถึงตัวตนของเราในขณะที่กำลังจะตาย และนึกถึงคนที่ได้มโนมยิทธิ ซึ่งสามารถสร้างกายทิพย์

ขึ้นมาได้ และนี่ถึงชีวิตของโอปปาติกะ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในโลกของโอปปาติกะ เมื่อค่อย ๆ พิจารณาถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ เหล่านี้เข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว เราก็จะเห็นได้ชัดที่เดียวว่า วัตถุทุกอย่างได้เอากำเนิดมาจากวิญญาณจริง

อย่าหลงเชื่อประสาทสัมผัส

แต่อย่างไรก็ดี ปัญหาอุปสรรคสำคัญยังมีอีกที่ทำให้เข้าใจเรื่องนี้ไม่ได้ กล่าวคือ เมื่อเอ่ยถึงวิญญาณ เราส่วนมากก็นึกทันทีว่า วิญญาณก็คือจักขุวิญญาณ โสทวิญญาณ ฆานวิญญาณ ชิวหาวิญญาณ กายวิญญาณ และมโนวิญญาณ ดังที่รู้จักกันอยู่โดยทั่วไป เมื่อเข้าใจเรื่องวิญญาณ แต่เพียงแง่นี้ก็ย่อมจะมองไม่เห็นว่ามีวัตถุจะเอากำเนิดมาจากวิญญาณเหล่านี้ได้อย่างไร เพราะวิญญาณที่กล่าวถึงนี้หมายถึง การเห็น การได้ยิน การรู้สึกกลิ่น การรู้สึกรส การรู้สึกสัมผัส และความรู้สึกนึกคิดในใจ และอีกอย่างเมื่อเราสังเกตดูสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ชีวิต เช่น ก้อนอิฐก้อนหิน ก็มองเห็นชัดว่า สิ่งเหล่านี้ไม่มีความรู้สึกนึกคิดดังที่กล่าวมานี้เลย วัตถุต่าง ๆ ไม่ได้

แสดงให้เห็นว่ามันมีชีวิต และในทางวิทยาศาสตร์ก็ถือว่าวัตถุธาตุต่าง ๆ ไม่มีชีวิต โปรดสังเกตว่า การที่นักวิทยาศาสตร์หรือคนทั่วไปเข้าใจว่า ดิน น้ำ ลม ไฟ หรือ สสารพลังงานต่าง ๆ ไม่มีชีวิตและไม่มีวิญญาณ ก็เพราะใช้ความรู้ทางประสาทสัมผัสเป็นเครื่องตัดสิน แต่ส่วนผู้ที่รู้ความจริงว่าวัตถุธาตุก็มีวิญญาณนั้น เขาใช้ความรู้ในทางประสาทสัมผัสเพียงเป็นสื่อสำหรับที่จะถ่ายทอดความรู้ภายในออกมาเท่านั้น เขาไม่ได้ยึดมั่นและเชื่อถือความรู้ที่เกิดมาจากทางประสาทสัมผัสเหมือนคนทั่วไป แต่เขาเชื่อถือความรู้ที่มาจากภายใน ซึ่งเป็นความรู้ที่อยู่ นอกเหนือประสาทสัมผัส และความรู้จากภายในนั้นมีทุกสาขา หรือพูดอีกนัยหนึ่งว่า ความรู้จากภายในนั้นเป็นที่มาของสัมพัทธ์ญาณ คือสามารถจะรู้อะไรได้ทุกอย่าง ขอให้สังเกตดูผลงานที่ออกมาจากความรู้ภายในคือร่างกายของเรา สมมติว่าจะมีนักวิทยาศาสตร์คนใดก็ตาม สามารถสร้างร่างกายแบบมนุษย์ขึ้นมาได้ และมีลักษณะทุกอย่างเหมือนกับร่างกายธรรมชาติ คือมีชีวิต มีอวัยวะต่าง ๆ ทำหน้าที่เหมือนกับร่างกายของเรา

ทุกอย่าง เราก็จะเห็นว่า นักวิทยาศาสตร์ผู้นั้น จะต้องมีความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขา และทั้งจะต้องเป็นสถาปนิก เป็นวิศวกร เป็นศิลปิน เป็นนักปกครอง เป็นนักเศรษฐกิจและยังต้องเป็นอย่างอื่นอีก ในเมื่อเราได้ศึกษาเรื่องราวร่างกายให้เข้าใจโดยละเอียด เพราะฉะนั้น เราจึงเห็นได้ว่า ความสามารถของวิญญาณที่ซ่อนอยู่มีมากมายเหลือเกิน ถ้าท่านเข้าใจเรื่องนี้จริง ๆ ท่านก็จะเห็นว่า ความรู้ที่ผ่านมาจากประสาทสัมผัสนั้น เราจะยึดถือเอาเป็นจริงไม่ค่อยได้เท่าไรนัก แต่แล้วเราก็พบว่า คนเกือบจะทั้งโลกไม่ว่าจะเป็นคนโง่หรือคนฉลาดก็ล้วนแต่เชื่อถือ และยึดมั่นในความรู้อันได้มาจากประสาทสัมผัสทั้งนั้น

พระพุทธเจ้าได้เคยตรัสไว้ว่า สมานิติ ภิกขเว ยถาภูตํ ปชานาติ แปลว่า ภิกษุทั้งหลาย ผู้ที่มีจิตตั้งมั่นเป็นสมาธิย่อมรู้แจ้งตามความเป็นจริง และครั้งหนึ่งพระพุทธเจ้าได้ตรัสกับพระพาหิยะว่า “ดูก่อนพาหิยะ เมื่อเธอเห็นอะไรก็จงสักแต่ว่าเห็น เมื่อได้ยินอะไรก็จงสักแต่ว่าได้ยิน เมื่อรู้อะไรก็จงสักแต่ว่ารู้ แล้ววิญญาณ

จะไม่ตั้งอยู่ในภพไหน ๆ นั่นแลคือที่สุดแห่งทุกข์” พระพาหิยะซึ่งในขณะนั้นยังเป็นฆราวาสอยู่ เมื่อได้ฟังธรรมจากพระพุทธเจ้าเช่นนี้ ท่านก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ในขณะที่กำลังฟังธรรมอยู่นั่นเอง พุทธพจน์ทั้งสองบทนี้โปรดใส่ใจให้มากที่สุด ความจริงของชีวิตอันที่จริงจะเข้าใจได้ไม่ยากเลย ถ้าหากเรารู้จักขอบเขตของความรู้ที่เราได้มา และไม่ยึดมั่นในความรู้ที่ตนเองมีอยู่ และในเวลาเดียวกันก็พยายามอาศัยคำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นทางนำไปสู่แสงสว่างของชีวิต โดยวิธีนี้เราก็สามารถที่จะเข้าถึงสัจธรรมของชีวิตได้ และผลของสัจธรรมที่จะพึงได้รับนั้นย่อมเปรียบเทียบกับผลในทางโลกไม่ได้เลย ดังเช่นพระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ว่า :-

ปจพฺพยา เอกฺรชฺเชน สคฺคสฺส คมเนน วา

สพฺพโลกาธิปจฺเจน โสตาปตฺติผลํ วรํ

แม้จะเป็นราชาแต่ผู้เดียวในผืนปฐพี หรือว่าจะได้ไปเกิดในสวรรค์ หรือว่าจะได้เป็นใหญ่ในโลกทั้งปวงนั้นก็ยังไม่ประเสริฐเท่ากับผลแห่งการเข้าถึงกระแสธรรม

ความรู้ที่อยู่เหนือประสาทสัมผัส

ข้าพเจ้าขอเน้นอีกครั้งหนึ่งว่า การแสวงหาความรู้เพื่อที่จะให้ทราบถึงความจริงของชีวิต รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ในโลกนั้น เราจะอาศัยความรู้ทางประสาทสัมผัสอย่างเดียวนั้นไม่ได้ เพราะประสาทของคนเรามีประสิทธิภาพจำกัด ถึงแม้ทางวิทยาศาสตร์จะสร้างเครื่องมือต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อช่วยประสาทสัมผัสให้มีขอบเขตกว้างออกไปเช่นกล้องจุลทรรศน์ กล้องโทรทรรศน์ วิทยุ โทรทัศน์ เรดาร์คอมพิวเตอร์ ตลอดจนเครื่องมืออื่น ๆ อีกหลายอย่าง สิ่งเหล่านี้ก็ยังไม่ได้ช่วยให้คนเรารู้แจ้งถึงความจริงต่าง ๆ ท่านจะเชื่อหรือไม่ก็ตาม แต่ทางพระพุทธศาสนาก็ได้สอนไว้ว่า ภายในจิตใจของเรานี้เราสามารถที่จะสร้างเครื่องมือได้ทุกชนิด เพื่อที่จะช่วยให้เกิดความรู้แจ้งสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง วิธีการสร้างเครื่องมือที่ว่านี้ก็คือ การฝึกจิตด้วยวิธีทางสมาธิและวิปัสสนา ซึ่งวิธีการเหล่านี้พระพุทธเจ้าได้ทรงอธิบายไว้อย่างละเอียด และเครื่องมือที่ว่านี้ก็คืออภิญญาต่าง ๆ

อภิญาญา แปลว่าความรู้ชั้นสูงหรือความรู้ที่อยู่เหนือธรรมชาติ เหนือประสาทสัมผัส อภิญาญามีอยู่ ๖ อย่าง คือ :-

๑. **อิทธิวิธี** การแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ เช่น การเนรมิตกายทิพย์ขึ้นมา และสามารถจะไปไหนมาไหนได้ด้วยกายทิพย์ ซึ่งไปได้รวดเร็วเท่าใจนึกและปลอดภัย จะไปสำรวจดาวดวงอื่น หรือจะลงไปสำรวจใต้ท้องมหาสมุทรหรือที่ไหนก็ได้แบบนี้ เป็นต้น

๒. **ทิพย์โสต** หูทิพย์ ผู้ที่มีหูทิพย์สามารถจะได้ยินเสียงที่อยู่ไกลแสนไกล ซึ่งหูธรรมดาไม่ได้ยิน และสามารถที่จะได้ยินเสียงทั้งในโลกมนุษย์ และเสียงในโลกของโอปปาติกะ

๓. **เจโตปริยญาณ** ความสามารถในการอ่านใจคนอื่นโดยไม่ต้องผ่านทางคำพูด หรืออาศัยตัวหนังสือหรือกิริยาใด ๆ เพราะถ้าต้องการจะทราบความคิดของใคร แม้ผู้นั้นจะอยู่ไกลไม่เห็นตัวกัน แต่เมื่อต้องการจะทราบความคิดของเขา ก็สามารถที่จะทราบได้เสมือนหนึ่งเรารู้ความรู้สึกนึกคิดในใจของเราด้วยใจของเราเอง

๔. **บุพเพนิวาสานุสติญาณ** ญาณที่ทำให้ระลึกชาติได้ ซึ่งผู้ที่สำเร็จญาณนี้สามารถที่จะรู้ถึงอดีตชาติของตนเอง และถ้าต้องการรู้ถึงอดีตชาติของใคร ก็สามารถที่จะรู้ได้ด้วย

๕. **จตุปปาทญาณ** ญาณที่ทำให้รู้ถึงเรื่องจุดและปฏิสนธิของสัตว์ทั้งหลาย ญาณข้อนี้ก็คือทิพยจักขุ ผู้ที่สำเร็จญาณนี้สามารถที่จะมองเห็นสิ่งที่เล็กที่สุด หรือสิ่งที่อยู่ไกลที่สุด ซึ่งตาธรรมดา มองไม่เห็น และสามารถที่จะเห็นชีวิตหลังจากตายคือพวกโอปปาติกะทั้งหลาย

๖. **อาสวักขยญาณ** ญาณที่ทำให้กิเลสต่าง ๆ ที่มีในสันดานหมดสิ้นไป ผู้ที่สำเร็จญาณนี้ก็คือพระอรหันต์ทั้งหลาย นับตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไปจนกระทั่งถึงพระอรหันต์ ผู้ที่สำเร็จญาณนี้เท่านั้นจึงจะสามารถทราบเรื่องของชีวิตอย่างแจ่มแจ้ง เพราะผู้ที่บรรลุถึงญาณนี้ จะสามารถรู้ถึงที่สุดของชีวิตคือนิพพาน และด้วยการรู้แจ้งถึงนิพพานนี้เท่านั้น จึงจะสามารถทำให้เข้าใจถึงความเกิด และวิวัฒนาการของชีวิตตลอดสาย จนกระทั่ง

ไม่มีอะไรที่สงสัยอีกต่อไป และสามารถเอาชนะความ
ทุกข์ได้หมดทุกอย่างไม่มีเหลือ

อภิญญาทั้ง ๖ ดังที่กล่าวมานี้ อย่าลืมนำเป็นความ
รู้ที่อยู่นอกเหนือประสาทสัมผัส และจะเกิดขึ้นมาได้ ก็
ต่อเมื่อสามารถเอาชนะอิทธิพลของประสาทสัมผัส หรือ
ไปให้พ้นจากขอบเขตของประสาทสัมผัสได้ กล่าวคือ
ต้องสามารถเข้าสมาธิไปได้ลึกมากจนกระทั่งไม่รู้สึกร่าง
เครื่องเร้าจากภายนอกเป็นต้นว่าเสียงแม้จะดังสักเพียงไร
ก็ไม่ได้ยิน หรือว่าใครจะมาจับตัว หรือเขย่าตัวสักเพียงไร
ก็ไม่รู้สึก ทั้งที่ผู้นั้นยังนั่งอยู่ และไม่ได้หลับ และไม่ได้ฝัน
แต่เขาก็มีความรู้สึกอยู่ภายใน ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ไม่ใช่
ปะปะเหมื่อนในความฝัน แต่หากเป็นความรู้สึกที่มี
สติสัมปชัญญะควบคุม และเป็นความรู้สึกที่บริสุทธิ์
ไม่มีกิเลสเจือปน ผู้ที่สามารถฝึกจิตได้ถึงขั้นนี้เท่านั้น
จึงจะสามารถมีอภิญญาเกิดขึ้นมาได้ ซึ่งจะมากหรือน้อย
แค่ไหนอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับกำลังของสมาธิและวิปัสสนา
และขึ้นอยู่กับบุญบารมีที่สะสม อบรมไว้ตั้งแต่ชาติ
ก่อน ๆ ด้วย

อนึ่งในบทสวดมนต์ทำวัตรเช้า ซึ่งเป็นบทที่
สรรเสริญพระพุทธเจ้า มีข้อความอยู่ตอนหนึ่งว่า :-

โย อิมํ โลกํ สเทวกํ สมารกํ สพุรหมกํ
สสสมณพราหมณิ ปชํ สเทวมนุสฺสํ สยํ อภิญญา
สจฉิกตวา ปเวเทสิ. โย ธมฺมํ เทเสสิ อาทิกลยาณํ
มชฺฌกฺลยาณํ ปริโยसानกฺลยาณํ สาทถํ สพฺยณฺชนํ
เกวลปริปฺณณํ ปริสุทฺธํ พุรหมจฺริยํ ปกาเสสิ. ตมทํ
ภควนฺตํ อภิปุชยามิ ตมทํ ภควนฺตํ สิริสา นมามิ.

แปลว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ทรง
กระทำให้แจ้งด้วยพระองค์เอง ด้วยอภิญญาแล้ว จึงทรง
ประกาศให้โลกนี้รู้ พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก และ
พรหมโลก ทรงสั่งสอนหมู่สัตว์ทั้งหลาย ซึ่งมีทั้งสมณะ
และพราหมณ์เทวดาและมนุษย์ให้รู้แจ้ง พระผู้มีพระ-
ภาคเจ้าพระองค์ใด ทรงแสดงธรรมไพเราะทั้งเบื้องต้น
ท่ามกลางและที่สุด ทรงประกาศพรหมจรรย์ บริสุทฺธิ
บริบูรณ์สิ้นเชิง พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะ ข้าพเจ้า
ขออภิวาทกราบไหว้ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น

ข้าพเจ้าขออนอบน้อมซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ด้วยเศียรเกล้า

ขอให้สังเกตคำว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด ทรงกระทำให้แจ้งด้วยพระองค์เองด้วยอภิปัญญา คำว่า กระทำให้แจ้ง ในที่นี้หมายถึง รู้อย่างประจักษ์แจ่มแจ้ง เพราะเป็นการรู้ด้วยอภิปัญญาต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว เพราะฉะนั้นเราจึงเห็นได้ว่า ความรู้ของพระองค์เกี่ยวกับเรื่องชีวิตต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งชีวิตในโลกของโอปปาติกะ ด้วยนั้น เป็นความรู้ที่อยู่นอกเหนือประสาทสัมผัส และเป็นความรู้ที่แจ่มแจ้งมาก พระองค์ทรงแสวงหาความรู้โดยวิธีนี้ ส่วนคนทั่วไปไม่ได้แสวงหาความรู้โดยวิธีนี้ อาศัยแต่ความรู้ที่เกิดจากทางประสาทสัมผัสอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้รู้สึกว่ คำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะมันผิดจากที่ตนเองเคยรู้เคยเห็นมาอย่างมากมาย และอีกอย่างเราก็ยึดมั่นอยู่แต่ในความรู้ที่เกิดจากประสาทสัมผัส ไม่ยอมรับว่า ความรู้ที่แท้จริงนั้นต้องเป็นความรู้ที่อยู่นอกเหนือประสาทสัมผัส ทั้งที่ความรู้ที่ว่านี้ ทุกคนสามารถจะแสวงหาได้ ถ้าหาก

ได้พยายามฝึกสมาธิไปด้วยพร้อม ๆ กับการเรียนความรู้จากภายในนี้ก็จะค่อย ๆ เกิดขึ้นทีละเล็กละน้อย จนกระทั่งในที่สุด ก็จะต้องได้สมาธิขั้นสูงเข้าสักวันหนึ่ง ครั้นแล้วความรู้จากภายในก็จะหลั่งไหลออกมามากมาย อย่าลืมนำความรู้แบบนี้เป็นสมบัติของคนทุกคน

แต่อย่างไรก็ดี ถ้าหากเรารู้จักฐานะหรือขอบเขตแห่งสติปัญญาของเราเป็นอย่างดี เราก็ควรจะเชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้าไปพลางก่อน ถึงแม้ว่าเราจะยังไม่เข้าใจ ยังมองไม่เห็นเหตุผลก็ตาม เพราะถ้าหากไม่ได้อาศัยความเชื่อเป็นเครื่องนำทางไว้บ้างแล้ว ก็เป็นการแน่นอนว่าเราจะไม่มีทางรู้แจ้งความจริงเกี่ยวกับชีวิตด้วยตนเอง และอันที่จริงตามหลักพุทธศาสนาก็ไม่ได้สอนให้เราเชื่ออย่างมงาย โดยไม่ต้องมีการพิสูจน์ตรงกันข้าม ถ้าเรายังศึกษาและปฏิบัติในทางศาสนาสูงขึ้นไปเพียงไร การเชื่อตามคัมภีร์ หรือตามคนอื่นบอกจะต้องค่อย ๆ ทิ้งไป ซึ่งในที่สุดเมื่อจิตใจเริ่มจะก้าวขึ้นสู่อริยภูมิแล้ว เราต้องสลัดความเชื่อที่พิสูจน์ไม่ได้ด้วยตัวเองออกไปให้หมด ไม่เช่นนั้นเราจะละกิเลสไม่ได้

เพราะการละกิเลสต้องอาศัยสัทธา และปัญญาที่ประกอบไปด้วยเหตุผลอย่างแจ่มแจ้งเท่านั้น จึงจะสามารถเป็นไปได้ เพราะในขณะที่จิตเริ่มจะเข้าสู่อริยมุนีนั้น ในตอนนี้ความรู้แจ้งจากภายในก็จะเริ่มหลั่งไหลออกมา และความรู้สึกเหล่านี้ สามารถทดสอบหรือพิสูจน์ได้ด้วยตัวเองทั้งสิ้น ข้าพเจ้าคิดว่า คนที่ได้ศึกษาถึงเรื่องพุทธศาสนาอย่างรอบคอบจริง ๆ แล้ว เขาจะไม่กล้าตำหนิคำสอนของพระพุทธเจ้าเลยเป็นอันขาด ถึงแม้คำสอนนั้นรู้สึกว่าจะเหลือเชื่อ ไม่น่าจะเป็นไปได้ก็ตาม คนที่กล้าคัดค้านข้อความในคัมภีร์ ส่วนมากเป็นเพราะไม่ได้ศึกษามาอย่างรอบคอบ หรือไม่ก็เป็นเพราะสติปัญญาของตัวเองไม่ลึกซึ้งพอที่จะเข้าใจความหมายที่แท้จริงของข้อความในคัมภีร์

ความฝันบอกให้รู้อะไรบ้าง ?

เรื่องความฝันมีก็อย่าง และเกิดจากเหตุอะไรบ้าง ข้าพเจ้าได้อธิบายมาแล้ว แต่ในตอนนั้นจำเป็นต้องอธิบายโดยย่อก่อน เพราะถ้าจะอธิบายให้ละเอียดในตอนนั้น ผู้อ่านจะเกิดความฟุ้งเฟ้อ แต่สำหรับในตอนนี

ข้าพเจ้าจะขอชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องความฝัน เพราะในเมื่อเข้าใจหลักวิชาต่าง ๆ ดังที่อธิบายมาเป็นอย่างดีแล้ว เรื่องราวต่าง ๆ ในความฝันนี้แหละจะช่วยให้เราเข้าใจถึงเรื่องการเกิดของชีวิตได้ อย่างดีทีเดียว ตลอดทั้งเรื่องนรกและสวรรค์ รวมทั้งวิธีแก้ปัญหาดังต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วย และอีกประการหนึ่งการที่ข้าพเจ้าได้หยิบเอาความฝันขึ้นมาอธิบาย ก็เพราะทุกคน เมื่อนอนหลับแล้วจะต้องฝัน ไม่มีใครที่ไม่เคยฝัน เหตุการณ์ต่าง ๆ ในความฝัน ถ้าเราศึกษาให้ละเอียดแล้วจะช่วยให้เราสำนึกถึงความดี และไม่ตีในตัวเองอยู่เสมอ และช่วยให้เราเข้าใจศึกษาปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย ฉะนั้นจึงนับว่าเป็นวิธีการศึกษาที่ง่ายมาก

ข้าพเจ้าขอเตือนความทรงจำของท่านอีกครั้งหนึ่งว่า ท่านจะต้องพยายามคิดให้เข้าใจว่า *ตัวตนในความฝันส่วนมากทำไมจึงไม่มีชีวิต ? แต่ในบางครั้งทำไมจึงมีชีวิต มีประสาทต่าง ๆ ใช้การได้เหมือนกับกายเนื้อ?* ซึ่งคำตอบก็มีอยู่เพียงสั้น ๆ ว่า :-

ถ้าอำนาจจิตมีกำลังน้อย ร่างกายที่เกิดขึ้นก็จะ
เป็นแต่เพียงมโนภาพที่ไม่มีชีวิต แต่ถ้าอำนาจจิตมีมาก
มโนภาพก็จะกลายเป็นสิ่งมีชีวิต

และไม่ใช่ว่าเฉพาะแต่ร่างกายเท่านั้น สิ่งแวดล้อม
ต่าง ๆ ในความฝัน ซึ่งเกิดจากใจเหมือนกันนั้น ถ้าหาก
อำนาจ จิตที่สร้างสิ่งแวดล้อมที่ว่ามีอำนาจสูงมาก
สิ่งแวดล้อมที่ว่ามีนั้นก็กลายเป็นสิ่งที่มีตัวตนปรากฏ
ขึ้นมาจริง ๆ เหมือนกัน

อย่างไรก็ดี สำหรับในกรณีหลังนี้เราเกือบจะหา
ตัวอย่างในโลกมนุษย์ไม่ได้เลย ส่วนในโลกของโอปปา-
ติกะเรื่องเหล่านี้เป็นของธรรมดา เพราะในโลกนี้ก็มีสิ่ง
แวดล้อมเหมือนกับในโลกมนุษย์เหมือนกัน เช่นมีต้นไม้
แม่น้ำ ภูเขา ถนน บ้าน เสื้อผ้า อาหาร และอะไรอื่น ๆ
อีกหลายอย่างสิ่งเหล่านี้ทุกคนในโลกของโอปปาติกะ
จะไม่มีใครบอกว่าเป็นภาพลวงตา หรือเป็นแต่เพียง
มโนภาพ (ผู้ที่ต้องการทราบรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้
โปรดอ่านหนังสือเรื่องโลกทิพย์ ซึ่งจะหาซื้อได้ที่สำนักค้น
คว้าทางวิญญาณ) เพราะทุกอย่างเขาจับต้องได้ สัมผัส

ทางประสาทของเขาได้ และที่สำคัญก็คือผู้ที่อยู่ในภูมิเดียวกันจะเห็นตรงกัน เพราะฉะนั้นเขาจึงยืนยันว่าสิ่งที่เขาพบเห็นนั้นเป็นสิ่งที่มียุ่จริง ๆ ถ้าหากเรามีความรู้เกี่ยวกับเรื่องโลกทิพย์บ้าง และมีความเชื่ออยู่ด้วย เราก็จะเข้าใจได้โดยไม่ยากว่า ทุกอย่างเกิดจากใจ แต่ถ้าจะพูดให้ชัดก็คือ วัตถุทุกอย่างไม่ว่าจะปรากฏในรูปไปไหนจะมีชีวิต หรือไม่มีชีวิตก็ตาม ทุกอย่างล้วนแต่เป็นปรากฏการณ์ของวิญญานในลักษณะต่าง ๆ กันนั่นเอง แต่ก็อย่าลืมว่า เราจะต้องพิจารณาจากแง่ของวัตถุด้วย กล่าวคือ :-

เมื่อเรายอมรับว่า สิ่งที่ปรากฏออกมาให้เห็นหรือจับต้องได้สัมผัสได้ด้วยประสาททั้ง ๕ ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นวัตถุ คือเรายังไม่เข้าใจว่า สิ่งเหล่านี้ที่แท้ก็คือปรากฏการณ์ของวิญญานที่ออกมาในรูปที่หยาบนั่นเอง เราก็ต้องเข้าใจว่า วิญญานกล่าวคือ ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ นั้นเกิดมาจากวัตถุ ซึ่งจะเข้าใจในแง่นี้ก็ไม่ได้ไม่ผิด และความจริงในแง่นี้นักวิทยาศาสตร์ในทางจิตวิทยา และในทางชีววิทยาทราบกันดี แต่ข้อสำคัญอย่าได้ยึดถือว่า หลัก

อันนี้คือความจริงทั้งหมด เพราะถ้ายึดถือแต่ในแง่นี้แง่เดียว ก็จะมองไม่เห็นความจริงของชีวิตทั้งหมด และอย่าลืมที่จะนึกถึงขอบเขตแห่งความรู้ที่เกิดจากประสาทสัมผัสว่าใช้ได้ภายในเรื่องอะไรบ้าง

ข้อความที่กล่าวมานี้เป็นการสรุปให้เห็นถึงทฤษฎีที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ซึ่งเป็นหลักสำคัญที่จะช่วยให้เราเข้าใจถึงเรื่องเหตุการณ์ในความฝัน ซึ่งถ้าหากเราอ่านออกอย่างแจ่มแจ้งแล้ว เราก็จะรู้แจ้งว่า นรกสวรรค์เป็นอย่างไร ? ใครที่จะตกนรกหรือขึ้นสวรรค์ ? ความทุกข์ต่าง ๆ เกิดมาจากอะไร ? และจะแก้ไขอย่างไรจึงจะเป็นอันแก้ไขได้จริง ๆ แต่ก็อย่าลืมนะว่า ผู้ที่อ่านเหตุการณ์ในความฝันได้อย่างแจ่มแจ้ง ก็ต่อเมื่อต้องเข้าใจถึงทฤษฎีต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

ตามหลักในคัมภีร์กล่าวว่า เหตุแห่งความฝันมีอยู่ ๔ อย่างคือ :-

๑. ธาตุขุโษะ ความฝันที่เกิดเพราะธาตุไม่ดี ซึ่งหมายความว่า ในขณะที่นอนหลับมีสิ่งรบกวนทางประสาทมาก เช่นท้องอืดท้องเสีย หรือไม่สบายด้วยโรค

อย่างใดอย่างหนึ่ง ความฝันของคนประเภทนี้ เราจะเห็นได้ว่า เปะปะ ไม่เป็นเรื่องเป็นราว แต่อย่างไรก็ดี ถ้าหากเราใช้ความสังเกตให้ดีเราก็จะพบว่า คนที่ไม่สบายเหมือนกัน มีสิ่งรบกวนทางประสาทคล้ายกัน ถึงแม้ความฝันจะเปะปะเหมือนกันก็จริง แต่เรื่องราวที่ปรากฏในความฝันจะไม่เหมือนกันเลย ทั้งนี้เพราะการที่ใครจะฝันเห็นอะไร หรือความฝันจะออกมาในรูปแบบย่อมขึ้นอยู่กับพื้นของจิตใจ คนที่มีจิตใจสูงมีคุณธรรมมากและพื้นจิตใจส่วนมากสงบ เราก็จะเห็นว่าความฝันของเขาจะเปะปะไปในทางที่ดี ซึ่งผิดกับบุคคลที่มีพื้นจิตใจไม่ดี ความฝันจะเปะปะไปในทางที่ไม่ดี และถ้าหากคนไหนมีพื้นจิตใจสงบจริง ๆ ความฟุ้งซ่านมีน้อย แม้ร่างกายจะไม่สบาย มีสิ่งรบกวนทางประสาทอย่างไรก็ตาม ความฝันก็จะไม่ค่อยเปะปะ แต่จะยื่นออกมาเป็นเรื่องเป็นราว

อนึ่งโดยธรรมดา ในขณะที่คนเรานอนหลับและฝันนั้น ทุกคนย่อมไม่มีสติควบคุม เพราะฉะนั้นความฝันจึงออกมาคล้าย ๆ กับกระแสน้ำที่ปั่นป่วน ซึ่งมันจะ

ออกมาในรูปแบบไหนยากที่จะบอกได้ ทั้งนี้ก็เพราะสุดแล้ว แต่แรงดันและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กระแสน้ำออกมาในรูปแบบไหน คนที่ตายพ้นจากกายเนื้อไปแล้ว ไปมีชีวิตเป็นโอปปาติกะ โดยหลักเกณฑ์ทั่วไป ชีวิตของโอปปาติกะก็จะคล้ายกับชีวิตในความฝันมาก กล่าวคือ ถ้าวางความคิดในเรื่องไหนตั้งต้นได้แล้ว ก็มักจะดึงไปแต่ในทางนั้น และถ้าหากภายในความคิดอันนั้น ไม่มีอะไรที่จะยับยั้ง หรือสะกิดใจให้หวนกลับคิดเป็นอย่างอื่น หรือสะกิดให้รู้สึกตัวว่า ตนเองกำลังคิดอยู่อย่างไร ก็เป็นสิ่งที่น่ากลัวมาก เช่นเราฝันว่าถูกเสือไล่และยังไม่ตื่น ตลอดเวลาที่ยังหลับอยู่ เราจะรู้สึกว่าเหตุการณ์ในความฝันเป็นความจริง แล้วเราจะรู้สึกว่าทรมานขนาดไหน คนที่ตายไปเกิดเป็นโอปปาติกะก็เช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากอำนาจจิตที่สร้างภาพหรือเหตุการณ์ในความฝันมีกำลังน้อย เพราะกำลังของจิตส่วนใหญ่กระจายอยู่ทั่วร่างกาย คอยควบคุมร่างกาย เพราะฉะนั้น เหตุการณ์ในความฝัน แม้จะรุนแรงอย่างไร ก็ไม่สู้จะร้ายเท่าไรนัก แต่สำหรับผู้ที่ไม่ไปเกิดเป็นโอปปาติกะ วิญญาณ

ได้ทั้งกายเนื้อไปแล้ว และทุกอย่างที่กำลังมีอยู่ หรือปรากฏอยู่ เกิดจากอำนาจของจิตที่เข้มข้นมีพลังสูง จงพิจารณาดู ถ้าเหตุการณ์ที่กำลังประสบอยู่เป็นเรื่องร้าย มันจะร้ายแรงยิ่งกว่าความทุกข์ทรมานที่ได้รับในฝันสักเพียงใด แต่ถ้าหากเป็นเหตุการณ์ตรงกันข้ามคือเป็นเหตุการณ์ที่ดี ก็ย่อมจะต้องได้รับความสุขเพิ่มขึ้นหลายเท่า ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสว่า :-

คนที่ได้ทำบาปไว้ อยู่ในโลกนี้ก็เดือดร้อน ละจากโลกนี้ไปแล้วก็เดือดร้อน นึกขึ้นมาคราวไร่ว่าเราได้ทำบาปไว้ที่เดือดร้อน และในเมื่อไปสู่สุคติภูมิแล้วก็ยังจะเดือดร้อนเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า

คนที่ได้ทำบุญไว้ อยู่ในโลกนี้ก็สุข ละจากโลกนี้ไปแล้วก็เป็นสุข นึกขึ้นมาคราวไร่ว่า เราได้ทำบุญไว้ก็เป็นสุข และในเมื่อไปสู่สุคติภูมิแล้วยังจะเป็นสุขเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า

คนที่นอนหลับที่ไรก็มักจะฝันปะปะเสมอ และเรื่องที่ฝันส่วนมากก็เป็นเรื่องที่ไม่ค่อยดีด้วย คือเป็นเรื่องทำให้ไม่สบายใจ ทำให้เกิดความทุกข์ทรมานต่าง ๆ คนประเภทนี้ควรจะรู้สึกตัวว่า ฝันจิตใจของเราไม่ดี

และไม่ดีในทางไหนก็ขอให้สังเกตดูให้ดี แล้วก็พบว่า
สันดานของตัวเองไม่ดีอย่างไร และในเมื่อมองเห็นภัยที่
จะต้องได้รับภายหลังจากตาย เราก็ควรจะได้แก้ไขเสีย
ตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่ และแน่นอนสำหรับคนที่อ่านความฝัน
ของตัวเองออก ก็ย่อมจะรู้แน่ๆ เมื่อตัวเองตายแล้วจะ
ไปเสวยสุขหรือไปเสวยทุกข์ สำหรับคนที่รู้จริง ๆ จะไม่
มีใครประมาทหรือชล่าใจ ถึงอย่างไรก็ต้องรีบชวนขวาย
แก้ไขตัวเอง และอีกอย่างหนึ่ง จากเหตุการณ์ในความ
ฝันจะบอกให้เรารู้ว่า ความชั่วทุกอย่างที่เราได้ทำไว้มัน
มีวิบากเกิดขึ้นในสันดานทุกอย่าง และวิบากที่มีอยู่นั้น
มันจะต้องให้ผลอย่างแน่นอนไม่ช้าก็เร็ว ไม่มีทางหลีกเลี่ยง
ได้ ขอให้สังเกตว่า การกระทำต่าง ๆ ที่เราได้ผ่าน
มานั้น บางอย่างก็ปรากฏในความฝันเร็ว แต่บางอย่าง
ก็นานมากนับเป็นปี ๆ กว่าที่จะปรากฏเป็นความฝัน จน
กระทั่งเราลืมเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความฝันก็มี และมัก
จะนึกว่าเหตุการณ์อันนี้เราไม่เคยประสบมา หรือกรรม
อย่างนี้เราไม่เคยทำมา แต่ถึงอย่างไรก็ตามไม่วันใดก็วัน
หนึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่เราได้ทำไว้ เนื่องจากมันมีวิบากฝังอยู่

ในสันดาน เพราะฉะนั้นเมื่อได้สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ก็จะต้องปรากฏออกมาเป็นความผืนจนได้ ซึ่งอันนี้ควรจะเป็นหลักสำหรับให้เราเข้าใจว่า กรรมต่าง ๆ ที่เราได้ทำเอาไว้ ไม่ว่าจะเวลาจะล่วงเลยมาสักกี่ชาติก็ตาม ถ้าวิบากของมันยังมีอยู่ในสันดาน ถึงอย่างไรเสียเมื่อมีโอกาส มันก็ต้องให้ผลอย่างแน่นอนทั้งในทางดีและทางชั่ว

อนึ่ง ขอให้สังเกตว่า คนที่สำนึกได้ถึงผลร้ายของกรรมชั่ว และคิดกลับตัวใหม่คิดทำแต่ความดี ซึ่งในตอนนี้ทำด้วยความเต็มใจไม่ต้องฝืนใจ แล้วเราก็จะพบว่า คนที่ทำความดีด้วยความเต็มใจนั้น แม้ในทางกายจะเหน็ดเหนื่อย หรือลำบากสักเพียงใดก็ไม่ใช่เรื่องสำคัญ เพราะคนที่ทำความดีด้วยความเต็มใจย่อมมีความสุขใจ อยู่เสมอ ความสุขใจเป็นสิ่งที่มีความค่าสูงมาก ถ้าท่านได้ศึกษาธรรมให้สูงยิ่งไปกว่านี้แล้ว เราก็จะพบความจริงด้วยตัวเองว่า ความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายนั้น เมื่อค้นหาถึงสาเหตุที่แท้จริงแล้ว ก็พบว่ามาจากสุขภาพทางจิต คนที่จะมีอายุยืนยาว ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ สาเหตุที่แท้จริงก็ขึ้นอยู่กับสุขภาพทางจิต ถ้ามี

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องชีวิตของโอปปาติกะในภุมิต่าง ๆ ซึ่งบางภุมิมีอายุนานนับเป็นหมื่น ๆ แสน ๆ หรือล้าน ๆ ปี โดยนับตามเวลาในโลกมนุษย์นั้น ก็ยิ่งจะเห็นได้ชัดว่าสาเหตุใหญ่ที่ขึ้นอยู่กับสุขภาพทางจิตที่ดีเป็นพิเศษ ขอได้โปรดพิจารณาให้ลึกซึ้งถึงคำที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า :-

คนที่ได้ทำบุญไว้ เมื่ออยู่ในโลกนี้ก็มีความสุข ละเอียดจากโลกนี้ไปแล้วก็มีความสุข นึกขึ้นมาคร่าวได้ว่า เราได้ทำบุญไว้ก็เป็นสุข และเมื่อเข้าไปอยู่ในสุคติภุมิแล้ว ก็ยิ่งมีความสุขเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า ส่วนคนที่ทำบาปไว้ ก็จะมีผลตรงกันข้ามกับที่ได้กล่าวมา

ท่านเห็นแล้วหรือยังว่า เหตุการณ์ในความฝันได้เป็นบทเรียน สอนให้เราเข้าใจเรื่องชีวิตได้เป็นอย่างดี และในเมื่อทุกคนจะต้องฝัน ฉะนั้นเหตุการณ์ในความฝันซึ่งถ้าเราเข้าใจ ก็จะทำให้เรารู้จักตัวของเราเองดีขึ้น ซึ่งถ้าเรารู้จักตัวของเราดีขึ้นเพียงใด การแก้ไขปัญหาชีวิตก็จะดีขึ้นเพียงนั้น

อนึ่ง ขอให้สังเกตว่า ไม่เฉพาะแต่ร่างกาย แม้แต่เหตุการณ์ต่าง ๆ หรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เราพบ

เห็นในความฝัน ก็ล้วนแล้วแต่เกิดจากใจทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เรามีการอยู่ดีกินดี มีความสุข มีความเจริญตลอดทั้งให้เราได้มีโอกาสอยู่ในสังคมที่ดี พบปะเกี่ยวข้องกับคนที่ดีอยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้จะเป็นไปได้ ก็ต่อเมื่อเราจะต้องพยายามแก้ไขที่จิตใจของตน หรือถ้าทุก ๆ คนเข้าใจเช่นนี้ และต่างคนต่างก็พยายามแก้ไขจิตใจของตนให้ดีขึ้น ก็เป็นการแน่นอนว่า สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ก็จะต้องดีขึ้น เมื่อสิ่งแวดล้อมก็ดีขึ้น และตัวเราก็ดีขึ้น เมื่อประกอบกันทั้งสองฝ่ายเช่นนี้แล้ว ก็ย่อมจะทำให้ความสุขและความเจริญของเรามีฐานะมั่นคง เท่าที่อธิบายมานี้เป็นเพียงตัวอย่างส่วนน้อย ที่จะทำให้เราเข้าใจเรื่องชีวิตและสังคม ตลอดถึงวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วย

อนึ่ง จากความฝันที่เปะปะ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพื้นจิตใจของเราไม่ดีนั้น บางคนก็อาจจะวิตกว่า :-

ถ้าหากเรานอนหลับแล้วฝันคราวไร ก็มักจะมีแต่เรื่องความฝันที่เปะปะเสมอ เมื่อเป็นเช่นนี้มีหมายความว่า เมื่อเราตายไปเกิดเป็นโอปปาติกะ ชีวิตของเราในโลก

ของโอปปาติกะ ก็จะต้องเป็นชีวิตที่เปะปะมีแต่ความคิด ฟุ้งซ่าน เอาเรื่องเอาราวไม่ได้ กลายเป็นคนเสียดายอยู่ในโลกนั้นไปหรือ ?

ข้อวิตกอันนี้บางคนอาจจะมิ ทั้งนี้ก็เพราะไปยึดถือแต่ในหลักที่ว่า ชีวิตในโลกของโอปปาติกะเหมือนกับชีวิตในความฝัน แต่ความเป็นจริง คนที่นอนหลับฝันเปะปะอยู่เสมออันนั้น ไม่ได้หมายความว่า เมื่อตายไปแล้วชีวิตจะต้องอยู่ในรูปนี้ ทั้งนี้ก็เพราะในขณะที่เรามีชีวิตอยู่เป็นคน ในขณะที่เรานอนหลับประสาทของเรารับรู้ต่อสิ่งภายนอกได้ง่าย เพราะฉะนั้นจึงทำให้ความฝันเปะปะ แต่ในเมื่อเราตายไปเกิดเป็นโอปปาติกะ สภาพอย่างนี้ไม่มี คือประสาททุกอย่างขึ้นอยู่กับจิตใจในส่วนลึกคือภวังคจิต ชีวิตของโอปปาติกะจะเป็นเสมือนหนึ่งคนนอนหลับที่สนิทที่สุด จนกระทั่งอิทธิพลของสิ่งภายนอกเข้าไปก่อกวนจิตใจไม่ได้เลย เพราะฉะนั้นจึงไม่ต้องเป็นห่วงว่า เมื่อเราเกิดเป็นโอปปาติกะชีวิตของเราจะต้องเปะปะ เหมือนกับในความฝัน ทั้งนี้เว้นไว้แต่ว่าสันดานของเราจะเต็มไปด้วยความฟุ้งซ่าน

ความคิดไม่มีระเบียบ ชีวิตไม่มีหลัก มีแต่ทำอะไรตาม
อารมณ์ และเปลี่ยนแปลงง่าย จุดนี้พยายามพิจารณา
ให้ซึ้ง เพราะไม่ว่าจะเป็นชีวิตของคนหรือของโอปปาติกะ
ทุกชีวิตเป็นผลที่เกิดมาจากสันดานของตน และใน
ขณะที่เรากำลังจะตายจากมนุษย์ ประสาทต่าง ๆ หมด
ประสิทธิภาพไปโดยลำดับในอันที่จะรับรู้ต่อสิ่งภายนอก
จนกระทั่งในที่สุดประสาททุกอย่างก็ไม่รับรู้ อะไรเลย
กล่าวคือตาไม่เห็น หูก็ได้ยิน ทางร่างกายทุก ๆ ส่วน
ก็ไม่มีรู้สึก ในขณะที่กำลังจะตายจะมีความรู้สึกไปรวม
อยู่ที่จุด ๆ เดียวคือที่สมอง ซึ่งในขณะนั้นจิตมีพลังสูง
มาก เพราะฉะนั้นมโนภาพซึ่งมีลักษณะเหมือนกับตัวตน
ในความฝัน จึงได้กลายเป็นสิ่งที่มีชีวิตขึ้นมาจริง ๆ และ
ถ้าหากในขณะนี้จิตใจสงบสบายแจ่มใส ร่างกายที่เกิด
ขึ้นในขณะนี้ก็จะมีคุณสมบัติ และมีหวังแน่นอนว่า
จะต้องไปสู่สุคติ แต่ถ้าตรงกันข้าม ก็จะต้องไปสู่ทุคติ

อนึ่งขอให้เข้าใจไว้ด้วยว่า โดยธรรมดาวิญญูญาณ
ของคนทุกคน ย่อมมีสมรรถภาพในการที่จะสร้างร่างกาย

ขึ้นมาอย่างสมบูรณ์ ข้อพิสูจนก็คือ ร่างกายของเราที่
 เกิดมาในโลกนี้ ซึ่งในขณะที่วิญญาณมาปฏิสนธินั้น
 วิญญาณก็จะทำหน้าที่สร้างร่างกายเช่นเดียวกับในขณะ
 ที่วิญญาณกำลังจะจตุติจากร่างกายมนุษย์ ขอให้สังเกตว่า
 สภาพของวิญญาณในขณะนี้เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง
 คือไม่รู้ถึงสิ่งภายนอก เช่นในขณะที่เราอยู่ในท้องแม่
 เราจะไม่รู้ถึงสิ่งภายนอกไม่รู้สึกรู้สีกว่าเราอยู่อย่างไร มี
 ความรู้สึกนึกคิดอย่างไร และในทำนองเดียวกัน ในขณะที่
 ที่กำลังจะจตุติจากร่างกายมนุษย์ไปมีชีวิตรเป็นโอปปาติกะ
 ซึ่งในขณะนั้นรูปร่างที่เป็นโอปปาติกะก็ได้เกิดขึ้นแล้ว
 แต่ความสมบูรณ์ของร่างกายโอปปาติกะนั้นจะถึงที่สุด
 ก็ต่อเมื่อวิญญาณดับสนิทจากร่างกายมนุษย์ ซึ่งในตอนนี้
 วิญญาณจะ ไม่รู้ถึงสิ่งต่างๆ ในโลกมนุษย์ และก็จะมี
 รู้สึกถึงร่างกายที่กำลังมีอยู่ เหมือนกับคนที่นอนหลับ
 สนิทและฝันเห็นภาพที่ชัดเจนฉนั้น

อนึ่ง ขอให้สังเกตอีกอย่างหนึ่งว่า ความเป็นจริง
 ในขณะที่วิญญาณมาเกิดในท้องแม่ สภาพของวิญญาณ
 ในขณะนั้นจะเหมือนกับคนที่นอนหลับสนิทแล้วฝัน

แต่ครั้งเมื่อเราคลอดออกมาจากท้องแม่แล้ว เราก็ลืมถึงความฝันในขณะนั้นทั้งหมด เช่นเดียวกับเด็กทารกทุกคน ในขณะที่นอนหลับแล้วก็จะฝัน และเป็นความฝันที่ชัดเจนด้วย และโดยเฉพาะก็คือเด็กทารกทุกคนในขณะที่นอนหลับจะฝันเห็นโอปปาติกะตลอดเวลา และเป็น การเห็นอย่างถูกต้องด้วย ผู้ที่เขาเห็นอยู่เสมอก็คือพี่เลี้ยงของเขา ซึ่งคนไทยโดยทั่วไปเรียกกันว่าแม่ซื่อ แต่ครั้ง เด็กตื่นขึ้นมาแล้ว ก็จะลืมถึงเรื่องราวในความฝันทั้งหมด สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากอิทธิพลของสมองซึ่งเป็น วัตถุ และยังไม่เจริญพอที่จะรับรู้ความจำได้ดี ขอให้ สังเกตว่า เด็กที่สมองยังไม่เจริญจะจำสิ่งใหม่ ๆ อะไร ได้เพียงชั่วประเดี๋ยวเดียว แต่จะจำความรู้สึกที่เป็น สัญชาติญาณได้เสมอ ซึ่งเด็กจะจำได้โดยอัตโนมัติ แต่ก็ไม่รู้รู้สึกตัว ไม่เข้าใจเหตุผลว่าทำไมจะต้องรู้สึกอย่างนั้น ต้องการอย่างนั้น หรือทำอย่างนั้น ส่วนคนที่กำลังจะ ตาย สภาพของวิญญาณก็เหมือนกับคนที่นอนหลับสนิท แล้วฝัน ซึ่งส่วนมากสิ่งที่เห็นในขณะนั้นก็คือสภาพที่มี อยู่จริง ๆ ในโลกของโอปปาติกะ และในเมื่อวิญญาณได้

จู่ติจากกายมนุษย์แล้ว ก็ยังสามารถรื้อฟื้นความจำได้ คือ นึกย้อนหลังได้ถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านมาซึ่งผิดกับเด็ก ทารกในโลกมนุษย์ สาเหตุที่แตกต่างกันเช่นนี้ เป็นเพราะสมองของโอปปาติกะถึงแม้จะถือว่าเป็นวัตถุแต่ก็เป็นวัตถุที่ละเอียดประณีตมาก และเกิดจากใจโดยตรง และไม่ได้รับอิทธิพลจากกรรมพันธุ์ และสิ่งแวดล้อม ส่วนสมองของเด็กทารกในโลกมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากกรรมพันธุ์และสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญก็คือเป็นวัตถุที่หายาบ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจิตใจทั้งหมด ประเด็นนี้โปรดพิจารณาให้ซึ่ง สำหรับคนทั่วไปอาจจะเข้าใจยากมาก เพราะเป็นการพูดถึงสิ่งที่คนทั่วไปมองไม่เห็นเลย คนที่จะเข้าใจเรื่องนี้ได้จริง ๆ ต้องใช้สติปัญญาที่ละเอียดประณีต แหลมคมและว่องไวด้วย

ข้าพเจ้าขอเน้นอีกครั้งหนึ่งว่า ท่านไม่ต้องเป็นห่วงถึงตัวท่านเองจนเกินไป ในเมื่อไปมีชีวิตรอยู่ในโลกของโอปปาติกะ ขอให้นึกถึงสภาพของจิตที่มีอยู่เป็นพื้นอย่างมั่นคงซึ่งมีด้วยกันทุกคน นั่นก็คือสภาพของจิตที่มีสมรรถภาพในการสร้างร่างกายขึ้นมาได้อย่างสมบูรณ์

สภาพจิตเช่นนี้มีความเป็นระเบียบ มีความชัดเจน มีความรอบรู้ ไม่เช่นนั้นจะสร้างร่างกายที่มีโครงสร้างละเอียดและประณีตซับซ้อนอย่างมากมาขึ้นไม่ได้ สิ่งที่ท่านควรจะเป็นห่วงก็คือ ถ้าหากเราสะสมความชั่วเอาไว้มาก สันดานก็จะเสีย ขอให้พิจารณาดูสภาพของจิตใจที่มีความชั่วอยู่ในใจมาก แล้วจะเห็นว่า จิตใจอย่างนี้จะหาความสุขได้ยากมาก ควบคุมตัวเองไม่ค่อยได้ ทำอะไรไม่ค่อยมีเหตุผล เพราะคนที่มีสันดานชั่วนั้น โดยปกติไม่อาจที่จะเข้าใจเหตุผลของสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย เขาจะคิดไม่ค่อยออกและไม่รู้ความจริงว่า ความทุกข์เกิดมาจากเหตุอะไร และอะไรคือเหตุที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความทุกข์เหล่านี้ ส่วนคนที่ทำแต่ความดีซึ่งภายในจิตใจของเขาเต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมต่าง ๆ คนประเภทนี้จิตใจย่อมสงบ ควบคุมตัวเองได้ดี ทำอะไรตามเหตุผลได้ เป็นคนที่สามารถจะเข้าใจถึงสาเหตุของสิ่งต่าง ๆ ได้ดี ถ้าท่านเข้าใจหลักที่กล่าวมานี้แจ่มแจ้ง ท่านก็จะมองเห็นอย่างชัดเจนว่า คนที่ทำบาป เมื่อตายไปแล้วต้องเดือดร้อนแน่ ส่วนคนที่ทำบุญเอาไว้มาก ก็ต้องมีความสุขมากอย่างแน่

นอน เพราะชีวิตเป็นผลที่เกิดมาจากสันดาน คือวิบากต่าง ๆ ที่สะสมเอาไว้ ชีวิตของคนถึงแม้จะเป็นไปตามวิบากก็จริง แต่ก็ยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของกรรมพันธุ์และสิ่งแวดล้อม ส่วนชีวิตของพวกเขาโอปปาติกะเป็นชีวิตที่เกิดมาจากวิบากล้วน ๆ เป็นชีวิตที่เสวยผลของวิบากอย่างเห็นได้ชัดและตรงไปตรงมา

๒. อนุตตปุพพะ ความฝันที่เกิดจากเรื่องที่เคยรู้เคยเห็นมา อันที่จริงความฝันประเภทนี้กับความฝันประเภทที่ ๑ ก็มีลักษณะอย่างเดียวกัน กล่าวคือเกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยผ่านมา แต่ก็แตกต่างกันตรงประเด็นที่ว่า ความฝันประเภทที่ ๑ มีสิ่งรบกวนทางประสาทมาก จึงทำให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในความฝันเปะปะ ส่วนความฝันประเภทที่ ๒ ไม่มีสิ่งรบกวนทางประสาท หรือถ้าหากจะมีก็น้อย ความฝันประเภทนี้จึงเป็นเรื่องเป็นราวมากกว่า และแสดงให้เห็นถึงสันดานได้ชัดเจนกว่า เพราะฉะนั้นจึงเป็นประโยชน์อย่างมากในอันที่จะทำให้เรารู้ว่า พันจิตใจของเราเป็นอย่างไร ในขณะที่เรากำลังจะตาย เราจะมีสติควบคุมตัวเองได้

ลักขนาดไหน ถ้าปรากฏว่าแม้แต่อยู่ในความฝัน เราก็มีสติสัมปชัญญะ นึกคิดได้อย่างมีเหตุผล และส่วนมากก็เป็นเรื่องที่ดี ก็ทำให้ไวใจได้ว่า ในขณะที่เรากำลังจะตาย เราจะต้องมีสติสัมปชัญญะ และจิตใจจะต้องสบายได้ ไปสู่สุคติแน่นอน บางคนในขณะที่กำลังฝันอยู่ก็ยังมีรู้สึกตัวขึ้นมาได้อีกว่า เรื่องราวที่เกิดขึ้นนี้ไม่ใช่เรื่องจริง เราฝันไปเอง เรียกว่าฝันซ้อนฝันอย่างนี้ก็มี และบางคนสามารถที่จะฝันต่อได้ คือตื่นขึ้นมาแล้วหลับไปอีก ก็ยังฝันต่อจากเรื่องที่ค้างเอาไว้ บางคนฝันต่อข้ามคืนได้ ซึ่งหมายความว่า เมื่อคืนก่อนฝันว่าอย่างไร เรื่องยังไม่จบคืนต่อมาก็ตื่นต่อ ถ้าหากคนไหนเคยฝันแบบนี้ก็แสดงให้เห็นถึงว่าพื้นจิตใจมีสมาธิดี และมีสติสัมปชัญญะดีมาก

อนึ่ง บางคนในขณะที่ฝัน ก็สามารถที่จะใช้ความนึกคิดได้เหมือนกับในขณะที่ตื่น คือมีสติสัมปชัญญะ ควบคุมได้อย่างดี คิดได้อย่างชัดเจน และบางคนมีปัญหาบางอย่างในเวลาตื่นคิดไม่ออก แต่พอนอนหลับแล้วก็เก็บเอามาคิดในความฝันอีก คิดได้เป็นเรื่องราว มีสติสัมปชัญญะ ควบคุมและคิดปัญหานั้นออกได้ด้วย

ถ้าคนไหนเคยฝันแบบนี้ ก็ยิ่งแสดงให้เห็นว่าฝันข้างใน ดีมากทีเดียว

ความฝันที่เกิดจากความนึกคิดของตัวเอง คือเป็น ความฝันที่เกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยผ่านมา เอามาปะติดปะต่อเป็นเรื่องนั้นเรื่องนี่ขึ้น ซึ่งความฝัน ประเภทนี้บางอย่างก็เปะปะ เพราะมีสิ่งรบกวนทาง ประสาทมาก แต่บางเรื่องก็ไม่ค่อยเปะปะ คือฝันเป็นเรื่อง เป็นราว เพราะไม่มีสิ่งรบกวนทางประสาท นอกจากนี้ ยังมีความฝันอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งอยู่ในลักษณะเดียวกัน คือเกิดจากประสบการณ์ที่เคยผ่านมาเหมือนกัน แต่ก็ แตกต่างจากความฝันทั่ว ๆ ไปตรงประเด็นที่ว่า **ประ- สบการณ์ที่ปรากฏในความฝันนั้นเป็นเรื่องราวในอดีต ชาติ** อย่างนี้ก็มิ แต่สำหรับในประเด็นนี้ คนส่วนมาก มักจะแยกไม่ออกว่า เรื่องราวในความฝันครั้งนี้มาจาก เหตุการณ์ในปัจจุบัน หรือมาจากในอดีตชาติ แต่ก็มี ข้อสังเกตอยู่อย่างหนึ่งคือ ถ้าเป็นความฝันที่เกิดจาก เหตุการณ์ในอดีตชาติ ความฝันประเภทนี้จะมี ความ ประทับใจ จำได้นานไม่ลืมเลือนได้ง่าย ๆ ส่วนความฝัน

ที่เกิดจากเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งถึงแม้จะไม่ปะปะ ตื่นขึ้นมาอย่างจำได้ดี แต่ก็จำได้ไม่นานเท่าไรนัก บางคน ไม่กี่วันก็ลืม ส่วนความฝันในลักษณะของการระลึกชาติ สามารถที่จำจะได้เป็นปี ๆ บางคนอาจจะจำได้ตลอดชีวิต เรื่องราวในความฝันทั้งสองประเภทดังที่กล่าวมา ส่วน มากก็มีเพียงแค่นี้

๓. เทวโตปสังหระณะ ความฝันที่เกิดจากมีโอปปาติกะมาดลใจ หรือมาบอกเรื่องราวต่าง ๆ ความฝัน ประเภทนี้จะมีความประทับใจ จำได้นานมาก แบบเดียวกับความฝันในลักษณะของการระลึกชาติ ทั้งนี้ก็เพราะ ผู้ที่นอนหลับ จนกระทั่งมีโอปปาติกะมาติดต่อดังนั้น จะต้องนอนหลับได้สนิทมาก อิทธิพลของสิ่งภายนอก เข้าไปรบกวนจิตใจไม่ได้เลย และมีกายทิพย์เกิดขึ้นมา ฉะนั้นเรื่องราวต่าง ๆ ที่เห็นในความฝันนั้น จึงไม่ใช่ เป็นเรื่องที่น่ากลัวเอง แต่เป็นเรื่องที่มีอยู่จริงๆ และเห็น ได้ด้วยตาทิพย์ คือด้วยตาของกายทิพย์ที่เกิดขึ้นมาใน ขณะนอนหลับ การเห็นแบบนี้ก็เหมือนกับเราเห็นสิ่ง ต่าง ๆ ด้วยตาเนื้อในเวลาที่เราตื่นนั่นเอง และในทำนอง

เดียวกัน ในขณะที่ฝันถ้าหากจะได้ยินเสียง รู้สึกกลิ่น รู้สึกรส รู้สึกสัมผัสทางกาย หรือมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร ทั้งหมดก็เป็นสิ่งที่รู้สึกนึกคิดทางประสาทและสมองของกายทิพย์ จุดนี้ขอได้โปรดพิจารณาให้ละเอียดอีกครั้งหนึ่ง กล่าวคือ :-

ในขณะที่เรานอนหลับแล้วฝันเห็นอุปปาติกะ นั้น ในขณะที่เราได้มีกายเกิดขึ้นมาอีกกายหนึ่ง คือ กายทิพย์ซึ่งเป็นกายที่เกิดจากใจ และกายที่ว่านี้ก็มีรูปร่างหน้าตา มีอวัยวะต่าง ๆ มีประสาทมีสมองเหมือนกายเนื้อทุกประการ

อย่าลืมว่า กายทิพย์ก็คือแบบฉบับของกายเนื้อ และกายเนื้อ ก็คือ กายหยาบที่สะท้อนให้เห็นถึงกายทิพย์ ซึ่งเป็นกายที่ละเอียด และในขณะที่คนเรากำลังจะตาย ซึ่งทุกคนจะต้องมีกายทิพย์เกิดขึ้นก่อนที่ร่างกายจะถึงแก่ความตายจริง ๆ นั้น กายทิพย์ที่ว่านี้ก็ถอดแบบมาจากกายเนื้อ

หลักวิชาดังที่กล่าวมานี้ พยายามศึกษาให้เข้าใจจริง ๆ แล้วก็จะมองเห็นว่า ในขณะที่เรานอนหลับ

แล้วฝันเห็นโอบปาตีกะหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลกของโอบปาตีกะ ซึ่งเป็นการเห็นจริง ๆ ไม่ใช่นึกเอาเองนั้น การเห็นแบบนี้เป็นการเห็นด้วยตาทิพย์ แต่ก็ขอได้โปรดสังเกตให้ดีว่า **ตาทิพย์ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงทิพยจักขุ** เพราะผู้ที่จะมีทิพยจักขุซึ่งสามารถที่จะเห็นอะไรได้มากยิ่งกว่าตาเนื้อหลายเท่า นั้น ต้องเป็นผู้ที่ได้ฌานขั้นสูง ส่วนตาทิพย์ที่เกิดขึ้นในขณะนอนหลับนี้หมายถึงตาทิพย์ชั้นธรรมดา และที่เรียกว่าตาทิพย์ ก็เพราะร่างกายที่เกิดเป็นกายทิพย์ และที่เรียกว่ากายทิพย์ ก็เพราะเป็นกายที่เกิดจากใจ เพราะฉะนั้นไม่ว่าใคร ซึ่งจะได้สมาธิหรือไม่ได้สมาธิก็ตาม ในเมื่อมีกายทิพย์เกิดขึ้นมาแล้ว ก็จะต้องมีตาทิพย์ หูทิพย์ จมูกทิพย์ ตลอดทั้งสมองก็เป็นทิพย์ อย่าลืมนะ ที่ว่าเป็นทิพย์ในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงจะมีลักษณะพิเศษเหมือนกับผู้วิเศษทั้งหลาย แท้ที่จริง ตาทิพย์ หูทิพย์ ที่เกิดขึ้นในขณะนอนหลับนั้น ประสิทธิภาพในการเห็นและการได้ยิน ก็เหมือนกับตาและหูของมนุษย์เรานั้นเอง เพราะฉะนั้นอย่าเข้าใจผิดว่าคนที่ตายไปแล้ว ซึ่งจะต้องเกิดเป็นโอบปาตีกะทุกคนนั้น

จะต้องเป็นผู้มีตาทิพย์ หูทิพย์ พิเศษ ซึ่งสามารถที่จะล่วงรู้เหตุการณ์ภายในหน้า หรือเป็นผู้ฉลาดรอบรู้ทุกอย่าง จะถามอะไรก็ได้ ตอบได้ทั้งสิ้น ความจริงไม่ใช่เช่นนั้น เพราะโดยธรรมดาในขณะที่ยังเป็นคนอยู่ เมื่อมีความรู้ความสามารถอย่างไร มีนิสัยใจคออย่างไร เมื่อตายไป เกิดเป็นโอปปาติกะ ก็จะมีความรู้ความสามารถมี นิสัยใจคอเหมือนเดิม ขอให้สังเกตจากเรื่องราวในความฝัน ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ความรู้ความสามารถ นิสัยใจคอต่าง ๆ ที่แสดงออกในความฝันนั้น ส่วนมากก็เหมือนกับความรู้ ความสามารถ นิสัยใจคอที่เราได้อยู่ในขณะที่เรายังตื่นอยู่นั่นเอง แต่ถ้าหากจะมีอะไรพิเศษนอกเหนือไปจากที่เราารู้สึกว่าเคยมี นั่นเป็นเพราะลักษณะของจิตใจในส่วนนั้นซ่อนอยู่ ยังไม่เคยปรากฏออกมา และอีกอย่างหนึ่งก็เป็นเพราะการผสมผสาน ของประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยผ่านมา และทำให้ออกมาในรูปแบบใหม่จนเราจำเค้าโครงเดิมไม่ได้

โอปปาติกะที่จะมีตาทิพย์ หูทิพย์ มีญาณวิเศษสามารถที่จะล่วงรู้อะไรได้ต่าง ๆ นั้น ตามหลักที่กล่าวไว้

ในคัมภีร์ ผู้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่ได้ฌานในขณะที่เป็นมนุษย์ ตอนที่เป็นคนถ้ายังไม่ได้ฌาน ตายไปแล้วจะไปฝึกฝนในโลกนั้น จนกระทั่งได้ฌานเป็นสิ่งที่ยากมากทั้ง ๆ ที่ความสะดวกสบาย และเวลาอาจจะมียากกว่าอยู่ในโลกมนุษย์ แต่ถ้าพินที่มีไปจากโลกมนุษย์ ไม่มีพอก็เป็นการยากอย่างยิ่งที่จะฝึกขึ้นมาได้ เพราะฉะนั้นโอปปาติกะโดยทั่วไป ซึ่งไปจากคนธรรมดาคือไม่ได้ฌาน ก็มีความรู้ไม่พิเศษไปกว่ามนุษย์เท่าไรนัก แต่สำหรับผู้ที่มีความรู้ในวิชาการต่าง ๆ หรือมีความชำนาญในทางไหนก็ตาม ความรู้ความสามารถที่เคยมีนั้นยังคงมีอยู่ไม่สูญ และอาจจะไปเพิ่มเติมในโลกนั้นได้ แต่ก็มีขอบเขตเหมือนกัน ไม่ใช่หมายความว่า จะสามารถเรียนรู้อะไรได้ทุกอย่าง แต่สำหรับผู้ที่ได้ฌาน ขอบเขตที่จะแสวงหาความรู้มีมากกว่าคนที่ไม่ได้ฌานหลายเท่า หลักเหล่านี้ควรจะจำเอาไว้ด้วย

และอีกประการหนึ่ง เราจะต้องตระหนักให้มากที่สุดว่า **ความฝันที่เป็นจริง เป็นสิ่งที่มีได้อย่างแน่นอน** และความฝันจะเป็นจริงขึ้นมาได้ ก็เพราะมีกายทิพย์เกิด

ขึ้นซึ่งกายทิพย์ที่วานี้ เป็นกายที่มีชีวิต มีอินทรีย์ครบทุกอย่าง เพราะฉะนั้นจึงสามารถที่จะเห็นหรือได้ยินอะไรได้ตรงตามความเป็นจริง เหมือนกับที่คนอื่นเขาเห็นและได้ยิน และขอให้สังเกตด้วยว่า :-

ในขณะที่เรานอนหลับแล้วฝัน ไม่ว่าความฝันนั้นจะเป็นเรื่องเหลวไหลไร้สาระ หรือจะเป็นเรื่องจริงก็ตาม ตลอดเวลาที่เรายังหลับและฝันอยู่ เราจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องราวในความฝันทุกอย่างเป็นความจริง ส่วนเรื่องของชีวิตในตอนที่ยื่น เราลืมอย่างสนิท ในขณะนั้นเราไม่รู้สึกเลยว่า ยังมีชีวิตอีกโลกหนึ่ง คือโลกแห่งความตื่น และเมื่อเราตื่นขึ้นมาแล้ว เรารู้สึกว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่เราพบเห็น หรือที่เรารู้ในเวลาตื่นนั้นเป็นความจริงทุกอย่าง ส่วนเรื่องราวในความฝันเป็นเรื่องไม่จริง

จากข้อเท็จจริงดังที่กล่าวมานี้ ขอให้พิจารณาดูว่า เรื่องไหนเป็นเรื่องจริงกันแน่ คนที่รู้ความจริงแต่เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของชีวิต ไม่รู้ตลอดสาย ก็มักจะยึดถือสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองกำลังพบเห็นอยู่ว่าเป็นเรื่องจริง ส่วนเรื่องที่ลืมไปแล้ว หรือเรื่องที่ยังไม่ได้พบเห็น เรื่องที่ยัง

ไม่เคยรู้ ถ้ามันเป็นเรื่องที่เหมือนกับเรื่องที่เคยรู้ เราก็จะเชื่อว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องจริง แต่ถ้ามันผิดกันมากถึงขนาดตรงกันข้าม เราก็มักจะไม่ว่าเชื่อว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องจริง ตัวอย่างที่ชัดซึ่งเราเห็นและรู้จักอยู่ในโลกมนุษย์ก็คือ คนส่วนมากเชื่อว่า คนเราจะเกิดขึ้นมาได้ต้องอาศัยพ่อแม่ และต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งเป็นสิ่งที่เรามองเห็น หรือสัมผัสได้ด้วยประสาททั้งห้า ส่วนวิญญานเรามองไม่เห็น ชีวิตในโลกของโอปปาติกะ เราก็มองไม่เห็น เราก็เลยไม่ยอมรับว่า ชีวิตเอากำเนิดมาจากวิญญาน และชีวิตอาจจะเกิดมาได้โดยไม่ต้องอาศัยพ่อแม่ก็ได้ และยิ่งกว่านั้น แผ่นดิน แม่น้ำ ภูเขา ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ อย่างที่เรามองเห็นอยู่ในโลกมนุษย์นั้น ก็อาจจะเกิดมาจากใจได้ เพราะในโลกของโอปปาติกะก็มีสิ่งเหล่านี้เหมือนกัน และทุกอย่างในโลกนี้เกิดมาจากใจทั้งนั้น แต่แล้วเราไม่ยอมรับความจริงในเรื่องนี้ การที่เราไม่ยอมรับก็เพราะเรามายึดมั่นอยู่แต่ในความรู้อันที่เราเคยผ่านมาเท่านั้น แต่จากตัวอย่างในความฝันซึ่งมีทั้งเรื่องจริงและไม่จริง หรือถ้าจะพูดให้ถูกก็คือ ทุกอย่าง

เป็นเรื่องจริงทั้งสิ้น มันต่างกันก็แต่เพียงว่า ขอบเขตแห่งความจริงมันต่างกันเท่านั้น เพราะฉะนั้นเราจึงบอกว่าเป็นจริงอย่างหนึ่งจริง อย่างหนึ่งไม่จริง ในเมื่อเรากำหนดขอบเขตของความจริงแต่ละอย่างไม่ได้ และทั้งที่ความฝันที่เป็นจริงมีอยู่ และเป็นเรื่องที่ทดสอบได้ แต่คนส่วนมากก็ไม่ค่อยจะยอมรับอยู่นั่นเอง แต่ก็ขอให้สังเกตดู เราจะยอมหรือไม่ยอมก็ตาม ในขณะที่เรากำลังนอนหลับแล้วฝันนั้น ทุกเรื่องที่กำลังตื่นอยู่ เราทุกคนจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องจริงทั้งสิ้น

ข้าพเจ้า ประารถนาที่จะให้ท่านผู้อ่านได้ทบทวนข้อความดังต่อไปนี้อีกครั้งหนึ่ง เพราะเป็นประเด็นที่สำคัญมาก กล่าวคือ :-

ความฝันที่เป็นจริงนั้นมีอยู่อย่างแน่นอน ซึ่งเป็นความฝันที่เกิดจากมีกายทิพย์เกิดขึ้นในขณะที่นอนหลับ และกายทิพย์นี้แหละ ที่เป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์เหล่านั้น และทำไมกายทิพย์จึงเกิดขึ้นมาได้ นี่เป็นประเด็นอันหนึ่งที่จะต้องพยายามพิจารณาให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

และประเด็นที่สอง ในขณะที่เราอ่านหลักเรื่องราวในความฝันทุกอย่างเรารู้สึกว่าเป็นจริงทั้งหมด ส่วนเรื่องอื่นนอกจากนี้เราไม่รู้ว่าจริงหรือไม่จริง มีอยู่หรือไม่มี แต่เมื่อตื่นขึ้นมาแล้ว เราก็ยอมรับเฉพาะแต่เรื่องราวต่าง ๆ ที่เราพบเห็นในเวลาตื่นว่าเป็นเรื่องจริง ส่วนเรื่องราวในความฝันเราบอกว่าไม่จริง

ข้อเท็จจริงเหล่านี้โปรดพิจารณาให้ซึ่งว่า เรื่องไหนจริงกันแน่ หรือว่าเป็นจริงทั้งสองเรื่อง พยายามอ่านใจของตัวเองในเรื่องเหล่านี้ให้ออก แล้วท่านก็จะพบทางที่จะนำไปสู่ความสว่าง

พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า จิตของพระปัญญาวัคคีย์ ได้หลุดพ้นจากอวิชชา ก็เพราะไม่มีอุปาทาน ข้อความที่ว่ามีอยู่ในเรื่องอนัตตลักขณสูตร ขอให้สังเกตว่าคนเกือบทั้งโลกไม่ว่าใคร เมื่อรู้เรื่องอะไรแล้วก็มักยึดมั่นไม่ยอมปล่อยวางมักถือเอาเป็นจริงเป็นจังจนเกินไป จนกระทั่งในบางครั้งก็ปฏิเสธความจริงในด้านอื่น ในเมื่อมาขัดแย้งกับความจริงที่ตนเองพิสูจน์ได้ อันที่จริงการยึดถือในลักษณะนี้ ถึงแม้ว่าเรื่องที่ถือไว้นั้นจะพิสูจน์ได้

ว่าเป็นความจริงและมีประโยชน์ด้วยก็ตาม แต่พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสสอนให้ปล่อยวาง ดังเช่นที่พระองค์ได้เคยตรัสไว้ว่า :-

**ภิกษุทั้งหลาย แมตถาคตจะรู้ถึงปานนี้ แต่ก็หา
ยึดมั่นในความรู้นั้นไม่ เพราะไม่ยึดมั่นในความรู้นี้แหละ
ตถาคตจึงได้พบกับความสงบอันสูงสุด**

ข้อความที่กล่าวนี้มีอยู่ในพรหมชาลสูตร เป็นข้อความที่พระองค์ตรัสกับภิกษุทั้งหลาย ภายหลังจากที่พระองค์ได้ทรงเล่าให้ภิกษุทั้งหลายฟังว่า พระองค์ได้มีความรอบรู้ในเรื่องอะไรบ้าง และจากเรื่องที่พระองค์ทรงเล่านั้นแสดงให้เห็นว่า พระองค์ทรงมีความรอบรู้เหนือมนุษย์และเทวดาทั้งหมด แต่ถึงกระนั้น พระองค์ก็ไม่ได้ทรงยึดถือในความรู้เหล่านั้นเลย พุทธพจน์ข้อนี้เป็นหลักที่สำคัญมาก คนที่ฝึกสมาธิได้ทุกคนจะมีความรู้สึกตรงกันอยู่อย่างหนึ่ง กล่าวคือในขณะที่อยู่ในสมาธิ ถ้าพยายามปลดปล่อยอารมณ์ ปลดปล่อยความรู้สึกนึกคิด ทำใจให้เป็นอิสระคือไม่ให้ติดอยู่ในอารมณ์ใด ๆ ได้มากเพียงไร ก็จะมีรู้สึกรู้ว่าตนเองฉลาด

มากขึ้นเพียงนั้น เพราะเข้าใจอะไรได้ง่ายขึ้น มีความรอบรู้มากขึ้น และที่สำคัญที่สุดก็คือ หลักวิชาต่าง ๆ ที่แลดูเหมือนกับว่ามันขัดแย้งกันนั้น ถ้าใจเราเป็นอิสระ ไม่ติดอยู่ในความรู้ที่เรียนมา ก็จะสามารถมองเห็นถึงประเด็นที่ขัดแย้งกัน และเนื้อเรื่องที่เหมือนกันได้ง่าย ทั้งนี้เพราะตัวเองรู้อะไรถึงแม้จะแน่ใจว่าถูกต้อง แต่ถ้าไม่ยึดถือแล้ว จะทำให้เข้าใจถึงเรื่องคนอื่นได้ง่าย ข้าพเจ้าคิดว่า คนทั้งหลายที่ไม่เข้าใจเรื่องโอบปาติกะ ไม่เข้าใจเรื่องวิญญานในพุทธศาสนา ไม่เข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างเกิดมาจากวิญญาน ก็เพราะเมื่อตนเองเรียนรู้มาอย่างไร ก็ยึดมั่นแต่ในแง่ของตัวเองจนกระทั่งทำให้เกิดความมืดมองไม่เห็นความจริงในด้านอื่น ขอให้นึกถึงพุทธพจน์อีกครั้งหนึ่งคือ จิตของพระปัญญาวัคคีย์ได้หลุดพ้นจากอวิชชา ก็เพราะไม่มีอุปาทาน พุทธพจน์บทนี้มีความหมายลึกซึ้งยิ่งนัก การหลุดพ้นจากอวิชชา ย่อมหมายถึงการรู้แจ้งในสิ่งทั้งปวงนั่นเอง ท่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ตาม แต่ก็ขอได้โปรดจำเอาไว้ก่อนว่า :-

ใจที่เป็นอิสระอย่างสมบูรณ์ถึงที่สุดนั้น จะสามารถ
ผู้แจ้งในสิ่งทั้งปวงโดยไม่ยาก

และความรู้ที่แท้จริง คือความรู้ที่ถูกต้องตามความ
เป็นจริงนั้น ต้องเป็นความรู้ที่อยู่นอกเหนือประสาทสัมผัส

๔. ปุพพนิमित ความฝันที่เกิดจากวิบากของตน
บันดาลให้เห็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นข้างหน้า ความฝัน
ประเภทนี้จะออกมาในรูปของสัญญาณลักษณะ หรือออกมา
เป็นนิमितอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะต้องแปลความหมาย
เช่นตัวอย่างที่เคยกล่าวมาแล้ว ก็คือ นางพิมพ์ฝันว่ามี
จระเข้ใหญ่มาคาบเอาตัวไป ซึ่งต่อมาก็ปรากฏว่า นางพิมพ์
ถูกตัดสินประหารชีวิต เพราะความลั้งเลที่ไม่อาจจะ
ตัดสินใจให้เด็ดขาดว่า จะอยู่กับขุนแผนดีหรืออยู่กับ
ขุนช้างดี พระนางสิริมหามายาพระพุทธรมาธาทรงสุบิน
เห็นช้างเผือกขาวผ่องเข้ามาในห้องบรรทม ซึ่งต่อมาก็
ปรากฏว่า พระนางทรงตั้งครรภ์อย่างนี้เป็นต้น ความฝัน
ในลักษณะนี้เหมือนกับความฝันข้อที่ ๓ อยู่อย่างหนึ่ง คือ
เป็นความฝันที่ประทับใจจำได้นานนับเป็นปี ๆ หรือ
บางคนอาจจะจำได้จนตลอดชีวิต ไม่ว่าจะนึกขึ้นมา

เวลาไหน ภาพในความฝันก็ยังปรากฏชัดเจน เสมือนหนึ่งเพิ่งจะตื่นขึ้นมาจากความฝัน ถ้าหากเราพยายามศึกษาเรื่องความฝันประเภทนี้ให้เข้าใจ และยอมรับว่าความฝันบางอย่างเป็นนิมิต บอกให้รู้ถึงเหตุการณ์ข้างหน้าได้นั้นมีอยู่จริง ๆ ก็จะทำให้เราเข้าใจถึงเรื่องวิญญูณได้ลึกซึ้งขึ้นอีกมาก แต่ก็ควรจะรู้ไว้ด้วยว่าความฝันที่ออกมาในรูปของนิมิต แต่แล้วปรากฏว่าเป็นเรื่องไร้สาระ ความฝันทำนองนี้ก็มีเป็นจำนวนมาก เพราะฉะนั้นอย่าได้ยึดถือในเรื่องเหล่านี้จนเกินไป แต่อย่างไรก็ดี ข้อเท็จจริงแม้เพียงอย่างเดียว แต่พิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง ก็ย่อมจะถือเป็นหลักวิชาได้ หรือถือเป็นหลักสำหรับการค้นคว้าหาความจริงต่อไปได้ ขอให้นึกถึงตัวอย่างการค้นพบของนักวิทยาศาสตร์ ซึ่งก็มักจะเริ่มต้นในลักษณะเดียวกันทั้งนั้น กล่าวคือ ครั้งแรกในเมื่อเขาพบข้อเท็จจริงบางอย่าง ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริงแม้เพียงอย่างเดียว เขาก็จะถือเป็นหลักในการค้นคว้าต่อไป เพราะฉะนั้นคนที่ไม่ได้ศึกษาค้นคว้าในทางนี้โดยตรง ยังไม่เคยมีประสบการณ์ด้วย

ตนเองเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ก็อย่าเพิ่งปฏิเสธว่า ความฝันทั้งหมดเป็นเรื่องเหลวไหล

สำหรับความฝันข้อนี้มีปัญหาอยู่ว่า เพราะเหตุใดวิภากต่าง ๆ ที่สะสมเอาไว้ จึงได้แสดงนิมิตบางอย่างบอกให้รู้ถึงเหตุการณ์ข้างหน้าได้ ? ปัญหาข้อนี้จะเข้าใจไม่ยาก ถ้าหากท่านยอมรับว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มนุษย์สร้างขึ้นมา ซึ่งสามารถที่จะคำนวณ หรือบอกถึงเหตุการณ์ล่วงหน้าบางอย่างได้อย่างแม่นยำนั้น ความจริงก็คือ ความสามารถภายในของวิญญาณที่แสดงออกมาในรูปของวัตถุนั่นเอง ขอให้เปรียบเทียบกับร่างกายมนุษย์ ซึ่งเป็นผลที่ออกมาจากความสามารถภายในของวิญญาณ และเครื่องคอมพิวเตอร์เท่าที่มีอยู่ในเวลานี้ ก็ยังไม่ใช่เครื่องที่ดีวิเศษถึงที่สุด เครื่องคอมพิวเตอร์ยังจะต้องก้าวหน้าไปอีกมาก ท่านเชื่อหรือไม่ว่า เครื่องคอมพิวเตอร์ก็คือ สัญญลักษณ์อย่างหนึ่งที่บอกให้รู้ถึงความสามารถของจิตใจที่มันซ่อนอยู่ภายในมานานแล้ว แต่แทนที่มันจะออกมาในรูปของผู้วิเศษ กล่าวคือ คนที่ได้ฌานขั้นสูง เมื่อต้องการจะรู้เหตุการณ์ล่วงหน้า

ในเรื่องไหน เมื่อเข้าสมาธิไปแล้ว ก็สามารถที่จะรู้เห็น เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ทุกอย่าง ซึ่งเหตุการณ์ที่ปรากฏ ให้เห็นในใจนั้น บางทีก็ปรากฏออกมาเป็นเรื่องอย่าง ตรงไปตรงมา ไม่ต้องแปลความหมาย แต่ส่วนมากมักจะออกมาในรูปเป็นปริศนา หรือเป็นนิมิตอย่างใด อย่างหนึ่งซึ่งจะต้องแปลความหมาย ขอได้โปรดเข้าใจว่า ความสามารถอย่างนี้ย่อมมีอยู่ด้วยกันทุกคน จะแตกต่างกันก็แต่เพียงว่า บางคนสามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ ตามความต้องการ แต่บางคนก็พัฒนาขึ้นมาไม่ได้ แต่ส่วนมากแล้วพัฒนาขึ้นมาไม่ได้ ส่วนนักวิทยาศาสตร์ ที่สามารถสร้างเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นมาได้นั้น ก็คือผู้ ที่มีความสามารถในการพัฒนาเอาความสามารถที่มัน ซ่อนอยู่ภายในออกมาใช้ได้นั่นเอง ขอให้สังเกตว่า โดย ธรรมชาติคนที่มีความรู้ลึกซึ้งกว้างขวางสลับซับซ้อน คน ประเภทนี้ จะต้องเป็นคนมีสมาธิดีกว่าคนทั่ว ๆ ไปมาก วิธีการพัฒนาเอาความสามารถจากภายในออกมาใช้นั้น มีหลักสำคัญอยู่ ๒ ประการคือ :-

๑. ต้องมีสมาธิดี สมาธิยิ่งสูงเพียงไร ก็สามารถที่จะพัฒนาออกมาได้มากเพียงนั้น

๒. ต้องมีความรู้ที่เกิดจากการเรียนการฝึกฝนอบรมในปัจจุบัน และความรู้ที่จะช่วยพัฒนาออกมาได้ดีนั้นต้องเป็นความรู้ที่ถูกต้อง ทดสอบได้ลงตัว ซึ่งความรู้ประเภทนี้ก็คือ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ นั้นเอง

ร่างกายเป็นเครื่องจักรที่มีความประณีตและลึกลับซับซ้อนอย่างที่สุด เป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่สุด เพราะเพียงแต่ความสามารถของสมองอย่างเดียว ก็เป็นสิ่งมหัศจรรย์เหนือสิ่งมหัศจรรย์ทั้งหลาย ร่างกายก็คือตัวอย่างของการพัฒนาแบบเดียวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ คือเกิดมาจากความสามารถภายในที่ลึกลับซับซ้อน ถ้าท่านเข้าใจหลักอันนี้ ท่านก็จะไม่ประหลาดเลยว่า ทำไมมนุษย์จึงคิดสร้างเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นมาได้ และควรจะทราบไว้ด้วยว่า ความสามารถของวิญญูณที่มีมาตั้งแต่กำเนิด และยังไม่ได้นำออกมาใช้ยังมีเหลืออีกมากมาย เพราะฉะนั้น มนุษย์ยังจะคิดสร้างอะไรต่ออะไรได้ดีกว่านี้อีกมาก

ความสามารถภายในของวิญญูณาจแสดงออกมาในรูปของการประดิษฐ์ เช่นสร้างเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างนี้ได้ หรืออาจจะออกมาในรูปของผู้วิเศษกล่าว คือไม่ต้องสร้างเครื่องมือทางวัตถุ แต่ก็สามารถที่จะรู้อะไรได้ดี เช่นเดียวกับการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และบางอย่างก็อาจจะตีกว่าเสียด้วยซ้ำไป ความฝันข้อที่ ๔ ซึ่งออกมาในรูปของสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ก็คือตัวอย่างอันหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถ ภายในของวิญญูณ ซึ่งทุกคนก็ได้มีอยู่แล้วมาตั้งแต่กำเนิด

อนึ่งพึงทราบไว้อีกอย่างหนึ่งว่า ถ้าหากเมื่อใดความฝันในลักษณะที่เป็นนิมิตนี้เกิดขึ้น ก็หมายความว่าถึงคราวที่วิบากอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่มีอยู่ในสันดานจะต้องให้ผล ซึ่งอันที่จริงเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดาเช่นเดียวกับต้นไม้ทั้งหลายกล่าวคือ ก่อนที่มันจะมีลูก มันก็ต้องมีดอก พอเห็นดอกเราก็รู้ว่าอีกไม่ช้ามันจะต้องมีลูก และก่อนที่มันจะมีดอก มันก็ต้องมีสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งบอกให้เราทราบว่าดอกจะเริ่มออกแล้ว

ขอให้สังเกตว่า ดอกก็ดี ลูกก็ดี เป็นสิ่งที่เกิดมาจากอำนาจภายในของต้นไม้ และอำนาจที่ว่านี้ก็เกิดจากการกระทำ ของต้นไม้ที่สะสมเอาไว้ในอดีต และสืบต่อกันมาโดยลำดับ

โดยปกติความฝันในจำนวนร้อยเรื่องหรือพันเรื่อง จะมีเรื่องจริงสักเรื่องหนึ่ง ก็ทั้งยาก เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่ชำนาญในการสังเกตความฝันจริง ๆ แล้ว ก็ขออย่าได้ด่วนตัดสินง่าย ๆ ว่า ความฝันเรื่องนี้หมายความว่าอย่างไร หรือความฝันเรื่องนั้นหมายความว่าอย่างไร และยิ่งกว่านั้น ความฝันบางอย่างถึงแม้จะเคยแม่นยำ ก็ไม่ใช่จะจริงเสมอไป เช่นบางคนฝันว่าฟันหลุดออกจากปากทั้งหมด ซึ่งความฝันในประเภทนี้มักจะบอกให้รู้ว่า จะมีบุคคลที่ตนเคารพนับถือ หรือที่มีพระคุณอย่างสูงถึงแก่ความตาย ความฝันแบบนี้บางคนก็แม่นยำ แต่บางคนก็ไม่แม่นยำ และคนคนเดียวก็เคยฝันอย่างเดียวกัน บางครั้งก็แม่นยำ แต่บางครั้งก็ไม่แม่นยำ อย่างนี้ก็มิ เพราะฉะนั้นอย่าได้ยึดถือความฝันให้มากนัก ทางที่ดีเราควรจะสนใจแต่ในทางวิชาการ เช่นเมื่อเราสืบเสาะแสวงหาความจริงได้แล้วว่า

ความฝันที่เป็นจริงนั้นมียู่อย่างแน่นอน และทำไมจึงเป็นความจริง ในเมื่อเรารู้หลักวิชาแล้ว สิ่งที่เราควรจะทำปฏิบัติก็คือพยายามทำแต่ความดีอยู่เสมอ โดยไม่ต้องไปนึกถึงผลให้มากนัก มันจะมีผลหรือไม่มีผล จะได้ผลเมื่อไร เรื่องอย่างนี้ไม่ต้องสนใจให้มาก ขอให้เรานึกถึงหลักความจริงที่ว่า การกระทำทุกอย่างย่อมมีวิบาก เมื่อกระทำบ่อย ๆ วิบากก็มากขึ้น และเมื่อวิบากมีอยู่วันหนึ่งมันก็ต้องให้ผลอย่างแน่นอน เราคิดอย่างนี้สบายใจมากกว่าและปลอดภัยดีกว่าด้วย เพราะจะไม่กลายเป็นคนงมงาย หรือทำอะไรโดยไม่มีเหตุผล

สิ่งที่ไม่ควรมองข้าม

ทุกคนรู้ว่า เมื่อเกิดแล้วก็ต้องตาย แต่เมื่อตายแล้วจะเกิดอีกหรือไม่ ? อันนี้เป็นปัญหาทุกคนสงสัย และอยากจะรู้ด้วยกันทั้งสิ้น อันที่จริงปัญหานี้เข้าใจไม่ยาก ถ้าหากเข้าใจเรื่องความฝันดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และจะเห็นว่า การตายแล้วเกิดเป็นเรื่องปกติธรรมดา เหมือนกับนอนหลับแล้วตื่นนั่นเอง เพราะฉะนั้นเรื่อง

อย่างนี้ไม่ควรจะมองข้าม โดยเห็นว่าเป็นเรื่องไร้สาระ ขอให้สังเกตว่าศาสนาต่าง ๆ ในโลกนี้ล้วนแต่สอนให้เชื่อว่า คนเราตายแล้วจะต้องเกิด โดยเฉพาะศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธสอนว่า คนเราเวียนว่ายตายเกิดอยู่เสมอ คนอาจจะเกิดเป็นสัตว์ และสัตว์ก็อาจจะเกิดเป็นคนได้ ชีวิตของคนเราได้เวียนว่ายตายเกิดมานานแล้วนับชาติไม่ถ้วน ดังเช่นพระองค์ตรัสว่า :-

อนเกราตีสังสารี	สนุชาวิสสั อนิพพิสั
คหการี คเวสนโต	ทุกขา ชาตี ปุนปฺปุนี
คหการก ทิฏฐโฐติ	ปุน เคะหิ น กาทสิ
สพฺพา เต ฆาสูกา ภูคคา คหภูมึ	วิสงขตัง
วิสงขารคตัง จิตตัง	ตณฺหานันิ ขยมชฺฌคคา

เราได้เสาะแสวงหามานานแล้วว่า ใครหนอเป็นผู้สร้างเรื่อน (คืออัตตภาพของเรานี้) แต่ไม่พบ จึงได้ท่องเที่ยวไปสู่สังสารวัฏนับชาติไม่ถ้วน การเกิดบ่อย ๆ เป็นทุกข์ นี่แน่ะ นายช่างผู้สร้างเรื่อน บัดนี้เราได้เห็นเจ้าแล้ว เจ้าจะสร้างเรื่อนให้กับเรอีกไม่ได้ เพราะซีโครงของเจ้า เราก็ได้หักหมดแล้ว คีระชะของเจ้า เรา

ก็ได้ทำลายแล้ว จิตของเราได้เข้าถึงวิสังขารไม่มีอะไร
ปรุงแต่งได้อีกต่อไปแล้ว เพราะได้เข้าถึงความสิ้นไป
แห่งตัณหาแล้ว

พุทธพจน์บทนี้เป็นบทกวีที่พระองค์ได้ทรงเปล่ง
ออกมาเมื่อเวลารุ่งอรุณในคืนวันวิสาขะ ภายหลังจากที่
พระองค์ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธะที่โคนต้นโพธิ์
พุทธพจน์บทนี้สอนให้เราเห็นว่า ชีวิตของคนเราเกิดมาจาก
ตัณหาคือความอยาก และความอยากที่ว่านี้ เป็นความ
อยากที่เป็นไปตามอารมณ์ไม่มีเหตุผล หรือจะมีเหตุผล
แต่ก็ปล่อยวางไม่ได้ ควบคุมไม่ได้ บังคับไม่ได้ เป็นความ
อยากที่เป็นต้นเหตุให้เกิดความทุกข์ทั้งปวง เพราะ
ความอยากที่เรียกว่าตัณหานั้น ถ้าลงว่ามันเกิดขึ้นมา
แล้ว เราต้องทำตามความอยาก เช่นคนที่ติดเหล้าหรือ
ติดยาเสพติดตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อเกิดความอยากขึ้น
มาแล้ว เขาต้องดื่มต้องสูบ จะไม่ทำก็ไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่รู้
อยู่ว่าการทำตามความอยากเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์
แต่ ก็บังคับตัวเองไม่ได้ คนที่มีตัณหาจะสังเกตได้อีกอย่าง
หนึ่งคือ เมื่ออยากได้อะไร ถ้าได้สมความปรารถนาก็ดีใจ

ถ้าไม่ได้ก็เสียใจ หรือถ้ามีใครมาขัดขวางก็เกิดความโกรธ ความอยากที่เรียกว่าตัณหา มีลักษณะอย่างนี้ และลักษณะของตัณหาอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะที่แน่นอนเป็นลักษณะเฉพาะของตัณหาจริง ๆ ก็คือ ความคิดอันใด ถ้าเกิดจากตัณหาแล้ว เราปล่อยวางได้ยากจะปิดออกไปทันทีไม่ได้ และตราบใจที่ตัณหายังมีอยู่ในใจ เราจะไม่สามารถทำใจให้ว่างจากอารมณ์ต่าง ๆ ได้ จะไม่สามารถทำใจให้เป็นอิสระได้ และเมื่อใจไม่เป็นอิสระ เราก็ต้องตกเป็นทาสของประสาทสัมผัส ตกเป็นทาสของสิ่งแวดล้อม ได้เคยกล่าวมาแล้วว่า ประสาทสัมผัส ให้ความรู้ที่จำกัดมาก เพราะฉะนั้นคนที่ตกเป็นทาสของประสาทสัมผัส จะต้องอยู่ในความหลงผิดอยู่เสมอ แต่ตรงกันข้าม ถ้าหากเราสามารถทำใจให้เป็นอิสระจากอารมณ์ และจากความนึกคิดต่าง ๆ ได้ เราก็สามารถทำใจให้สงบได้ เข้าสมาธิได้ ครั้นแล้วก็จะมี ความแจ่มใส มีความเบิกบานใจ เอาชนะอิทธิพลของความนึกคิดได้หมดทุกอย่าง ความรู้แจ้งจากภายในใจ

ซึ่งเป็นความรู้ที่อยู่เหนือประสาทสัมผัส ก็จะเริ่มเกิดขึ้น และจะมากขึ้นโดยลำดับ ถ้าหากใจของเราเป็นอิสระมากขึ้น

โดยธรรมดาบุุคคลจะต้องมีตัณหาเกิดขึ้นเสมอ ทุกขณะ โดยเฉพาะคือกามตัณหา ซึ่งหมายถึงความอยาก ความรักใคร่พอใจในรูปเสียงกลิ่นรสสัมผัสต่าง ๆ ความอยากอันนี้ จะสงบได้ จริง ๆ ก็ต่อเมื่อเข้าสมาธิได้ จนกระทั่งมีองค์ฌานเกิดขึ้น กล่าวคือสามารถจะนึกและคิด อยู่ในเรื่อง ๆ เดียวได้อย่างอิสระ โดยไม่มีความคิดอย่างอื่นที่ไม่ต้องการแทรกเข้ามาได้เลย และในเวลาเดียวกัน ภายในจิตใจก็มีปีติและสุขเกิดขึ้น ถ้าหากผู้ใดสามารถเข้าสมาธิได้อย่างนี้ ก็แปลว่าในขณะนั้นกามตัณหาสงบ กล่าวคือในจิตสำนึกไม่มีกามตัณหาเหลืออยู่เลย แต่ยังคงมีอยู่ในจิตไร้สำนึก และที่มันไม่มี ก็เพราะในขณะที่เข้าสมาธิอยู่นั้น มันไม่พุ่งขึ้นมาเหมือนกับน้ำสกปรกที่เราเอามาใส่ขวดตั้งทิ้งไว้นาน ๆ ในที่สุดสิ่งสกปรกต่าง ๆ ก็จะนอนจมกันขวด ส่วนน้ำข้างบนใส จิตของคนที่เป็นสมาธิก็มีลักษณะอย่างเดียวกัน ขอให้สังเกตดูว่า ถ้าหากในขณะใดไม่มีตัณหาอยู่ในใจ ในขณะนั้นเราจะ

สามารถควบคุมความรู้สึกนึกคิดได้ง่าย คนทั่ว ๆ ไป
 เข้าสมาธิไม่ได้ ทำให้สงบไม่ได้ อดคิดถึงเรื่องต่าง ๆ
 ไม่ได้ ก็เพราะมีตัณหาอยู่ในใจ และเมื่อพูดถึงตัณหา
 ก็ขอได้โปรดเข้าใจไว้ด้วยว่า ไม่ได้มีความหมายแต่ใน
 ทางต่ำช้าเพราะความอยากหรือความปรารถนาอันใด
 แม้จะเป็นไปในทางที่ดี แต่ในเมื่อความอยากอันนี้เกิด
 ขึ้นมาแล้วทำให้จิตใจเป็นอิสระไม่ได้ เช่นในเมื่อเราต้อง
 การจะสลัดความคิดทุกอย่างออกไปให้หมด ต้องการจะ
 ทำใจให้ว่างเพื่อให้นอนหลับง่าย หรือเพื่อพักผ่อนสมอง
 หรือเพื่อต้องการจะเข้าสมาธิก็ตาม แต่แล้วก็ทำไม่ได้
 เพราะความคิดต่าง ๆ ยังคงสอดแทรกเกิดอยู่เสมอ ก็
 แปลว่า ความปรารถนาที่มีอยู่ในขณะนั้น แม้จะเป็น
 ไปในทางที่ดี ก็คือตัณหานั่นเอง โปรดจำให้ตึว่า ถ้า
 ตัณหายังมีอยู่ ใจจะสงบไม่ได้ บางคนชอบคิดในทาง
 อกุศล บังคับควบคุมความนึกคิดอันนี้ไม่ได้ นั่นเป็น
 เพราะมีตัณหาในทางชั่ว ส่วนบางคนซึ่งมีความคิด
 ฟุ้งซ่าน อยากจะทำนั่นทำนี่ หรืออยากจะได้อันนั้น
 อันนี้ ซึ่งทุกอย่างที่อยากได้หรืออยากเป็นก็ล้วนแล้ว

แต่เป็นสิ่งที่ดี คนที่ฟังชานแบบนี้ ซึ่งควบคุมความนึกคิดไม่ได้ แม้จะคิดในทางดีก็ตามความอยากที่เป็นเหตุให้เกิดความนึกคิดเหล่านี้ ก็เป็นตัณหาอีกเหมือนกัน ส่วนผู้ที่ไม่มีตัณหาอยู่ในใจเลยนั้น ใจจะสงบและเป็นอิสระอยู่เสมอทุกขณะจิต แต่ผู้ที่จะไม่มีตัณหาในสันดานเลยก็มีแต่พระอรหันต์เท่านั้น

ขอให้สังเกตว่า **ตราบไต**ที่เรายังมีตัณหาอยู่ในสันดาน ความรู้สึกนึกคิดจะไม่มีวันหยุดนิ่งได้เลยเป็นอันขาด เราจะไม่สามารถทำให้ว่างจากความรู้สึกนึกคิดได้ คือแปลว่าจะต้องมีความรู้สึกนึกคิดเกิดขึ้นอยู่เสมอ ในเวลาตื่นทุกคนรู้อยู่แล้วว่าเราหยุดนึกคิดไม่ได้ ความนึกคิดจะต้องมีอยู่ตลอดเวลา ไม่คิดถึงเรื่องนั้นก็ต้องคิดถึงเรื่องนี้ แม้ในเวลาหลับก็ยังอดคิดไม่ได้ ซึ่งเราจะสังเกตได้จากความฝัน ซึ่งเกิดจากความนึกคิดตามหลักในคัมภีร์กล่าวว่า **ผู้ที่นอนหลับไม่ฝันเลย มีบุคคลอยู่ประเภทเดียวเท่านั้น คือพระอรหันต์** ทั้งนี้ก็เพราะมีภฏอยู่ว่า เมื่อมีตัณหา ก็ต้องมีวิญญาณ **ตราบไต**ที่ตัณหายังมีอยู่ความรู้สึกนึกคิดจะต้องมีอยู่เสมอ คือดับแล้วก็เกิดอีกสลับต่ออยู่เรื่อย ๆ ไม่ขาดสาย เปรียบเสมือน

กับเปลวไฟที่ลุกโผลงอยู่เสมอ ซึ่งหมายความว่า ในเมื่อปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เปลวไฟลุกยังคงมีอยู่ เช่นไฟตะเกียง ในเมื่อไส้ยังมีอยู่ น้ำมันก็ยังมีอยู่ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการลุกไหม้คือออกซิเจนก็ยังคงมีอยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้เปลวไฟก็จะเกิดขึ้นได้เรื่อย ๆ ทั้ง ๆ ที่เปลวไฟมีการเกิดดับและเกิดใหม่อยู่ตลอดเวลา คือเมื่อดับแล้วมันก็เกิดอีก แต่ตอนที่มันดับ เรามองไม่เห็น เห็นแต่ตอนที่มันลุก วิญญาณก็เหมือนกัน จะต้องมีความรู้สึกนึกคิดเกิดขึ้นอยู่เสมอ ในเมื่อตัณหายังมีอยู่ในสันดาน

อนึ่ง ขอได้โปรดทราบไว้ด้วยว่า ในขณะที่อยู่ในสมาธิ ถึงแม้ว่าเราจะเข้าสมาธิได้ลึกจนกระทั่งไม่รู้สึถึงสิ่งภายนอกเลย ความรู้สึกนึกคิดภายในก็ยังคงมีอยู่เสมอไม่ดับ ทั้งนี้ก็เพราะตัณหายังมีอยู่ และโดยกฎธรรมดาเมื่อวิญญาณเกิดคือความรู้สึกนึกคิดเกิด ก็จะต้องมีนามรูปเกิด ซึ่งคำว่ารูปในที่นี้จะหมายถึงมโนภาพก็ได้ จะหมายถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ก็ได้ หมายถึงร่างกายก็ได้ เพราะคำว่า รูปในทางพุทธศาสนามีความหมายกว้างมาก และอีกอย่างหนึ่ง อย่าลืมว่า วิญญาณของคนเรา

ทุกคนย่อมมีความสามารถในการสร้างชีวิตอยู่เสมอ และถ้าวิญญานยังติดอยู่ในวัตถุ ยังมีความพอใจในการมีตัวตน พอใจในการมีชีวิต เมื่อเป็นเช่นนี้ วิญญานเกิดในขณะใด ก็จะต้องมีรูปเกิดขึ้นในขณะนั้นเสมอ เพราะฉะนั้นเพียงแต่มีความอยากที่จะเกิด อยากรจะมีตัวตนเท่านั้น ชีวิตก็จะเกิดขึ้นได้ทันที ด้วยเหตุนี้ พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ตัณหาเป็นตัวนายช่างที่สร้างเรือน คืออัตตภาพของเรา

ขอให้พยายามพิจารณาให้ซึ่งว่า แม้แต่ในขณะที่เรายังอยู่ในท้องแม่ เราก็มีความรู้สึกนึกคิด ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิแล้ว เพราะถ้าความรู้สึกนึกคิดไม่มี ร่างกายจะมีชีวิตและเจริญเติบโตขึ้นมาไม่ได้ อย่าลืมว่า **สิ่งใดถ้าเกิดขึ้นมาอย่างมีความหมายที่แสดงให้เห็นว่า สิ่งนั้นเกิดมาจากวิญญาน และวิญญานจะเกิดขึ้นมาได้ก็เพราะอาศัยตัณหา และเมื่อวิญญานเกิด นามรูปก็ต้องเกิด** เพราะฉะนั้น แม้เราทุกคนจะจำไม่ได้เลยว่า ในขณะที่อยู่ในท้องแม่เรามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร ก็อย่าเข้าใจผิดว่า ในตอนนั้นเราไม่มีความรู้สึกนึกคิด ข้อนี้โปรดพิจารณา

ให้ละเอียด บางคนเมื่อนอนหลับและตื่น แต่พอตื่นขึ้นมาแล้วจำได้เดียวเดียว ครั้นแล้วก็ลืมอย่างนี้ก็มี แต่บางคนเมื่อตื่นขึ้นมาแล้ว จำความฝันไม่ได้เลยก็มี ทั้งนี้เป็นเพราะสมองกล่าวคือ ถ้าสมองยังไม่เจริญ หรือสมองเสื่อมแล้ว หรือสมองยังอยู่ในขั้นต่ำมาก เช่นสมองของพวกเขาสัตว์ทั้งหลาย สำหรับคนที่มีสมองแบบนี้จะจำไม่ได้ถึงความรู้สึกนึกคิดที่ผ่านไปแล้ว เพราะฉะนั้นไม่ต้องพูดถึงว่า ทำไมเมื่อเราอยู่ในห้องเราจึงจำไม่ได้ว่า ตอนนั้นเรามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร หรือฝันเห็นอะไรบ้าง

คนเราเมื่อนอนหลับ ก็จะต้องฝันทุกคน ไม่มีใครซึ่งถ้ายังมีตัณหาอยู่ นอนหลับแล้วจะไม่ฝัน ไม่มีเลย และอันนี้คือข้อเท็จจริงที่บอกให้เราทราบว่า เราตายแล้วจะต้องเกิดอีกอย่างแน่นอน ในตอนที่เราหลับก็เหมือนกับในตอนที่เราตาย คือร่างกายตาย ส่วนวิญญาณยังอยู่เมื่อวิญญาณยังอยู่และยังจะต้องเกิดอีก เพราะยังมีตัณหา นามรูปก็จะต้องเกิดอีก นามเกิดหมายถึง เวทนา สัญญา และสังขารเกิด ส่วนรูปเกิดหมายถึงร่างกายเกิด แต่คำว่ารูปในทางพุทธศาสนานั้นมีความหมายกว้างมากดังที่ได้

อธิบายมาแล้ว เช่นมโนภาพที่เกิดในใจก็เรียกว่ารูป ฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่า เมื่อวิญญานเกิด คือเมื่อมีความรู้สึกนึกคิดเกิดขึ้น ครั้งแรกมโนภาพจะเกิดขึ้นก่อน ซึ่งเริ่มต้นจากมโนภาพที่ไม่มีชีวิต จนกระทั่งถึงขั้นที่มีชีวิต โปรดพิจารณาให้ดี ในขณะที่เรานอนหลับและฝันนั้น เราจะพบว่าในความฝันมีตัวตน มีการเห็นการได้ยิน มีความรู้สึกนึกคิด ซึ่งทั้งหมดที่ว่านี้ก็เกิดมาจากวิญญาน ขอให้สังเกตว่า วิญญานสามารถเกิดขึ้นมาได้ด้วยตัวของมันเอง คือเกิดขึ้นมาจากต้นเหตุที่มีอยู่ในตัวของมัน อย่าเข้าใจผิดว่า วิญญานจะเกิดขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อต้องอาศัยร่างกายเท่านั้น เพราะถ้าเข้าใจอย่างนี้ เราก็จะมองไม่เห็นว่ เมื่อร่างกายนี้ตาย ตาหูจมูกลิ้นประสาทต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งสมองใช้การไม่ได้แล้ว วิญญานจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร อย่ามัวไปคิดแต่ในแง่เดียวว่า ต้องมีตาการเห็นจึงจะเกิด ต้องมีหู การได้ยินจึงจะเกิด อย่าคิดแต่ในแง่นี้ ถึงแม้ความจริงจะเป็นเช่นนี้ก็ตาม เช่นในขณะที่เรานอนหลับแล้วฝันนั้น ความเป็นจริงการเห็นการได้ยิน ตลอดทั้งความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ที่เกิดในขณะที่ฝันนั้น

จะเกิดขึ้นมาได้ ก็ต้องอาศัยสมองเหมือนกัน แต่ก็ขอให้สังเกตว่า ถ้าวิญญูณยังเกาะเกี่ยวอยู่กับร่างกายมาก ภาพในความฝันก็ไม่ชัด และสำหรับคนที่จวนจะตาย ซึ่งประสาทต่าง ๆ ค่อย ๆ หมดประสิทธิภาพไปโดยลำดับ แต่ตัวตนในความฝันกลับมีความเข้มข้นมากขึ้น และเริ่มมีชีวิต ซึ่งรวมทั้งมีประสาทต่าง ๆ เกิดขึ้นด้วย และใช้การได้ด้วย จากข้อเท็จจริงอันนี้ทำให้เราเห็นอย่างชัดเจนว่า วิญญูณจะเกิดขึ้นมาได้ต้องอาศัยร่างกายก็จริง แต่ร่างกายนั้นเป็นสิ่งที่วิญญูณสร้างขึ้นเอง เมื่อกายเนื้อใช้ไม่ได้ มันก็สร้างกายทิพย์ขึ้นมา เพราะสำหรับวิญญูณที่ยังติดอยู่ในวัตถุยังมีความพอใจ และยึดมั่นในการมีตัวตนนั้น วิญญูณจะอยู่โดยปราศจากร่างกายไม่ได้ และวิญญูณก็สามารถที่จะสร้างร่างกายขึ้นมาได้เสมอ

จากคำอธิบายซึ่งได้พยายามทำให้ง่ายที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ที่ดังกล่าวมานี้ จะทำให้เราเข้าใจได้ว่า ตัณหาเป็นเหมือนหนึ่งนายช่างผู้สร้างเรือน เพราะถ้าตัณหาไม่มี กล่าวคือความอยากที่จะมีชีวิตมีตัวตน ความอยากที่

จะเห็นหรือได้ยินสิ่งต่าง ๆ อยากรจะเป็นนั้นเป็นนี่ อยากรจะรู้เรื่องนั้นเรื่องนี้ ถ้าความอยากต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีเลย ไม่ว่าจะเป็ความอยากชนิดไหน วิญญาณก็ต้องดับสนิท คือจะไม่มีความรู้สึกรึนึกคิดเกิดขึ้นมาอีก แต่เราก็เห็นกันแล้วว่า ในวิสัยของคนธรรมดา ไม่มีใครที่ไม่มีตัณหา เพราะฉะนั้นเมื่อเราตายแล้ว เราจะต้องเกิดอีกอย่างแน่นอน ปัญหาว่าจะไม่เกิดนั้นไม่มีแน่ เพราะการตายแล้วเกิดนั้นเป็นเรื่องปกติธรรมดา เช่นเดียวกับเมื่อเรานอนหลับแล้วก็ต้องฝัน การที่จะไม่ฝันนั้นไม่มีอย่างแน่นอน

พระพุทธเจ้าตรัสว่า การเกิดบ่อย ๆ เป็นทุกข์ เพราะผู้ที่เกิดมาในโลกนี้ หรือจะไปเกิดในโลกไหนก็ตาม ทุกคนล้วนแต่เกิดมาจากตัณหาของตนเองทั้งสิ้น อย่าลืมว่า ตัณหาหมายถึงความอยากความพอใจ หรือความต้องการซึ่งควบคุมไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ การเกิดของเราแต่ละบุคคลก็อยู่ในฐานะที่จะเลือกเอาไม่ได้ คือจะให้ไปอย่างไรที่เราตั้งใจปรารถนาไม่ได้ ขอให้สังเกตดู

คนในโลก มีใครบ้างที่เกิดมาแล้วมีความสุขจริง ๆ ถ้าไม่เข้าใจก็ขอให้สังเกตดูอย่างนี้ มีใครบ้างที่สามารถเอาชนะใจตัวเองได้อย่างเด็ดขาด กล่าวคือ สามารถบังคับความรู้สึกนึกคิดได้จริง ๆ เช่นจะให้คิด หรือไม่ให้คิด แต่ในเรื่องไหน ก็สามารถทำได้ตามความตั้งใจเสมอ

อย่าลืมนะว่า คนที่จะเกิดมามีความสุขนั้น จะต้องสามารถบังคับใจตนเองได้ แต่คนประเภทนี้หายากที่สุด ฉะนั้น ในเมื่อคนทั่วไปไปบังคับความรู้สึกนึกคิดไม่ได้ ต้องตกเป็นทาสอารมณ์ ตกเป็นทาสประสาทสัมผัสของตัวเอง ซึ่งทำให้ต้องอยู่ในความหลงผิดอยู่เสมอเช่นนี้ ทำไมการเกิดจะไม่เป็นทุกข์ และยิ่งบังคับการเกิดไม่ได้ คือเลือกเอาไม่ได้ และทั้งจะต้องเกิดบ่อย ๆ เกิดแล้วเกิดอีกหนีการเกิดไม่พ้น เพราะละตัณหาไม่ได้ การเกิดจะเป็นทุกข์สักขนาดไหน แต่ถึงกระนั้นคนส่วนมากก็ยังไม่รู้สึกตัวกันอยู่นั่นเอง ยังเข้าใจว่าการเกิดเป็นของดี และต้องการที่จะเกิดอยู่เสมอ ทั้งที่ตัวเองบังคับการเกิดของตนเองไม่ได้ ไม่มีใครรู้สึกว่าการเกิดของตัวเอง

แต่ละชาตินั้นยังไม่มีความปลอดภัยอะไรเลย และถ้าจะให้ปลอดภัย ก็มีอยู่ทางเดียว คือเราต้องพยายามหัดเอาชนะใจตัวเอง เพราะเมื่อเอาชนะได้มากขึ้นเพียงไร การเกิดใหม่ของเราแต่ละชาติก็จะดีขึ้นโดยลำดับเพียงนั้น

ขอได้โปรดจำหลักไว้อย่างหนึ่งว่า พระอรชียบุคคล เช่น พระโสดาบันเป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่ละตัณหาได้มาก และละได้อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะคือตัณหาในชั้นหยาบ ซึ่งเป็นตัณหาที่จะนำไปสู่อบายภูมิ ท่านละได้หมดก็จริง แต่ตัณหาในชั้นละเอียดประณีต ซึ่งประกอบไปด้วยคุณธรรมอย่างสูงของท่านยังมีอยู่ เช่นยังมีความอยาก มีความพอใจที่จะมีตัวตนมีชีวิตที่สมบูรณ์ ความอยากเพียงเท่านี้ ก็ยังทำให้ท่านต้องเกิดอีก เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงได้กล่าวว่า ถ้าอยากมีชีวิตเป็นต้องได้ชีวิต แต่ชีวิตจะเป็นอย่างไร สุดแล้วแต่วิบาก การเกิดง่ายกว่าการตาย เพราะทุกคนพร้อมที่จะเกิดอยู่แล้ว และทุกคนก็ได้เกิดก่อนตายเสียด้วยซ้ำไป

โดยธรรมดาเราจะมีชีวิตอยู่ได้ ก็ต่อเมื่ออวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายโดยเฉพาะส่วนที่สำคัญ ยังเป็นปกติ

คืออยู่ แต่ถ้าหากส่วนที่สำคัญเกิดเป็นอันตรายขึ้นมา เช่น กระจกซี่โครงหักยับเป็นหมดทุกซี่ ศีรษะถูกตัดขาด เช่นนี้ คน ๆ นั้นก็ย่อมจะมีชีวิตอยู่ไม่ได้ การที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า กระจกซี่โครงของเจ้าทั้งหมดเราก็หักหมดแล้ว ศีรษะของเจ้าเราก็ตัดออกแล้ว อันนี้เป็นการเปรียบเทียบเพื่อจะชี้ให้เห็นว่า ตัณหาซึ่งเปรียบเหมือนนายช่างผู้สร้างเรือนนั้น บัดนี้ได้ถึงแก่ความตายแล้ว เพราะฉะนั้น ตัณหาจะสร้างเรือน คืออัตตภาพขึ้นมาอีกไม่ได้ คำว่ากระจกซี่โครงที่พระองค์ตรัสถึงนี้ หมายถึงกิเลสอย่างอื่นซึ่งเป็นปัจจัยเกื้อกูลทำให้เกิดตัณหา เช่นอุปาทานเป็นต้น ส่วนคำว่าศีรษะหมายถึงอวิชชา โดยธรรมดาตัณหาจะเกิดขึ้นมาได้ ก็เพราะมีอวิชชาและมีอุปาทานเป็นปัจจัย ถ้าหากอวิชชาและอุปาทานไม่มี ตัณหาย่อมมีไม่ได้

อนึ่ง คำว่า จิตของเราได้เข้าถึงวิสังขาร คำว่า วิสังขาร ในที่นี้หมายถึง นิพพาน คำว่า วิสังขาร ตามศัพท์ แปลว่า สิ่งที่ไม่มีปัจจัยปรุงแต่ง ถ้าตัณหายังมีอยู่

ในสันดาน จิตย่อมไม่เป็นอิสระ อารมณ์ต่าง ๆ สามารถที่จะปรุงแต่ง หรือชักจูงให้จิตเป็นอย่างโน้นอย่างนี้ได้ ตามอำนาจของมัน แต่ถ้าหากค้นหาไม่มีแล้ว จิตย่อมมีความมั่นคง เป็นตัวของตัวเอง สามารถที่จะใช้ความนึกคิดได้อย่างอิสระกล่าวคือ เมื่อตั้งใจจะนึกคิดอย่างไร ก็มีแต่ความนึกคิดอย่างนั้น อย่างอื่นจะแทรกเข้ามาไม่ได้ และถ้าตั้งใจที่จะไม่นึกคิดอะไรเลย ไม่ให้มีความรู้สึกใด ๆ เกิดขึ้นเลย ความรู้สึกนึกคิดทั้งหลายก็จะดับสนิท ซึ่งเป็นการดับที่ไม่มีความกอดตันอยู่ภายใน

อนึ่ง ผู้ที่ได้สมาธิขั้นสูงสุดคือ เนวสัญญานาสัญญายตนะ ซึ่งเป็นฌานขั้นที่ ๔ ผู้ที่อยู่ในฌานนี้ ความรู้สึกจะสงบอย่างยิ่ง คล้ายกับคนที่หลับสนิทที่สุดโดยไม่รู้สึกรู้ว่าฝันเลย หรือเหมือนกับคนที่สลบจวน จะตาย ความรู้สึกต่อสิ่งภายนอกไม่มีเลย เครื่องเร้าใด ๆ เช่น เสียงแม้จะดังขนาดฟ้าผ่าก็ไม่ได้ยิน ใครจะมาจับตัวเขย่าหรือทำอย่างไรก็ไม่รู้สึก แต่ถึงกระนั้น ถ้าหากผู้ที่ได้ฌานนี้ยังละตัณหาไม่ได้ ความรู้สึกภายในก็ยังคง

ต้องมีเหลืออยู่ ความกตตันก็ยังมีอยู่ แปลว่ายังไม่ดับสนิท คำว่า **เนวสัญญานาสัญญา** ตามศัพท์แปลว่า **จะว่ามีความรู้สึกก็ไม่ใช่ จะว่าไม่มีก็ไม่ใช่** ผู้ที่อยู่ในฌานนี้คล้ายกับผู้ที่เข้านิโรธสมาบัติ พระพุทธเจ้าเคยเสด็จไปฝึก และทรงได้ฌานขั้นนี้มาจากท่านอุทกดาบส แต่พระพุทธเจ้าทรงเห็นว่า ฌานนี้ยังไม่เป็นทางให้ถึงความพ้นทุกข์ได้อย่างเด็ดขาด ยังช่วยให้เกิดสัพพัญญุตญาณไม่ได้ พระพุทธเจ้าจึงได้ลาออกจากสำนักนี้ เพราะที่สำนักนี้สอนได้เพียงแค่นี้ ต่อจากนี้พระพุทธเจ้าก็ได้ทรงค้นคว้าด้วยพระองค์เอง จนกระทั่งในที่สุดได้ทรงรู้แจ้งเรื่องปฏิจจสมุปบาท ทรงรู้แจ้งอริยสัจ และทรงละตัณหาได้สิ้นเชิง ทรงบรรลุถึงสัพพัญญุตญาณ ซึ่งแปลว่าญาณที่ทำให้รู้แจ้งในสิ่งทั้งปวง และจิตใจของพระองค์ก็เป็นอิสระอย่างเต็มที่ เพราะเหตุนี้ พระองค์จึงได้ตรัสว่า บัดนี้จิตของเราได้เข้าถึงวิสังขาร ไม่มีอะไรปรุงแต่งได้อีกต่อไปแล้ว เพราะได้บรรลุถึงความสิ้นไปแห่งตัณหา

จุดหมายของชีวิต

จุดหมายของชีวิตที่แท้จริงและถูกต้อง ซึ่งเป็นจุดหมายของชีวิตทั้งมวล ก็คือความพ้นทุกข์ หรือการหมดปัญหาในสิ่งทั้งปวง ซึ่งหมายความว่า ไม่มีปัญหาอะไรที่เหลือให้สงสัย หรือว่าตอบไม่ได้ เพราะทุกอย่างทุกอย่างรู้แจ้งหมดแล้วตามความเป็นจริง และการที่คนเราจะบรรลุถึงจุดหมายอันนี้ได้ ก็ต่อเมื่อเอาชนะตัณหาได้โดยเด็ดขาด ตัณหาในสันดานไม่มีเหลืออยู่เลย และถ้าตัณหาไม่มี อุปาทานก็ย่อมไม่มี คือใจจะไม่เกาะหรือติดอยู่ในสิ่งใด ๆ จิตใจจะเป็นอิสระอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเวลาหลับหรือเวลาตื่น และจะมีสติสัมปชัญญะควบคุมอยู่เสมอทุกขณะจิต พระพุทธเจ้าได้ทรงเปรียบเทียบภาวะของจิตเช่นนี้ไว้ว่า **เหมือนกับน้ำบนใบบัว หรือเหมือนกับเมล็ดพันธุ์ผักกาดบนปลายเข็ม** โดยธรรมชาติ น้ำที่อยู่บนใบบัว น้ำจะไม่ติดอยู่ที่พื้นของใบบัว เมื่อใบบัวเอียงไปในทางไหน น้ำก็จะไหลไปทางนั้นทันที เพราะที่ผิวพื้นของใบบัวมีนวลจึงไม่ทำให้น้ำซึม ปลายเข็มเป็นสิ่งที่เล็กมาก เมล็ดพันธุ์ผักกาดก็เล็กมาก ฉะนั้น

เมื่อวางเมล็ดพันธุ์ฝักกาดบนปลายเข็ม มันก็จะหล่น
ทันที ทั้งสองอย่างนี้เป็นคำเปรียบเทียบเพื่อจะชี้ให้
เห็นว่า ผู้ที่ละตัณหาได้โดยสิ้นเชิงนั้น เมื่อนึกถึงอารมณ์
อะไร จิตก็จะอยู่เฉยๆแต่ในอารมณ์อันนั้น และอยู่อย่าง
สงบ อยู่อย่างมีสติสัมปชัญญะควบคุม ความคิดอย่างอื่น
แทรกเข้ามาไม่ได้ และเมื่อต้องการจะเปลี่ยนอารมณ์
หรือต้องการนึกถึงเรื่องอย่างอื่น อารมณ์อันเก่า ความ
คิดอันเก่าก็จะหายวับไปทันที ไม่มีอารมณ์ค้างเหลืออยู่
แม้แต่ชนิดเดียว คนที่มีอารมณ์ค้าง มีความฟุ้งซ่าน มีความ
ไม่สงบ มีสติสัมปชัญญะไม่ค่อยอยู่กับตัว ทั้งหมดเป็น
เพราะมีความกอดตันอยู่ภายในเป็น เพราะมีความยึดมั่น
ถือมั่นอยู่ในสิ่งต่าง ๆ และเพราะยังมีความสงสัยหรือ
มีความไม่รู้แจ้งในสิ่งทั้งปวง ส่วนผู้ที่ละตัณหาอุปาทาน
และอวิชชาได้หมดแล้ว จิตใจจะเป็นอิสระอยู่ตลอดเวลา
ไม่มีอารมณ์ค้างเหลืออยู่เลย การติดอยู่กับอารมณ์อย่าง
หนึ่งอย่างใดก็ไม่มี และเมื่อต้องการจะให้ความรู้สึก
นึกคิดดับสนิท ก็ดับได้ทันที

ข้าพเจ้าได้เคยอธิบายมาแล้วว่า ถ้าจิตใจเป็นอิสระมากขึ้นเพียงไร อำนาจจิตก็จะมีมากขึ้นเพียงนั้น และความรู้แจ้งจากภายในก็จะมีมากขึ้น อภิญญาต่าง ๆ ก็จะมีเกิดขึ้น และความพันทุกข์อย่างแท้จริงจะมีได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้จากภายในเกิดขึ้น มีอภิญญาเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นได้ว่า จุดหมายที่แท้จริงของชีวิตจึงไม่ใช่อยู่ที่ความร่ำรวย การมีชื่อเสียง การมีอำนาจ มีความเป็นอยู่สะดวกสบายอะไรทำนองนี้ เพราะการได้มาซึ่งสิ่งเหล่านี้แม้จะมากสักเพียงไร ก็ไม่ช่วยให้คนเราพ้นทุกข์ หรือจะช่วยให้ชีวิตมีความสมบูรณ์จริง ๆ การเอาชนะใจตัวเองต่างหากที่เป็นจุดหมายอันแท้จริงของชีวิต เพราะการพยายามเอาชนะใจตนเองเท่านั้นที่จะเป็นทางนำไปสู่ความสำเร็จสมความปรารถนาได้ทุกอย่าง และในที่สุดใฝ่เมื่อสามารถทำใจให้เป็นอิสระได้อย่างสมบูรณ์ หรือพูดอีกนัยหนึ่ง คือได้บรรลุถึงวิสังขาร ซึ่งจะไม่มีการปรุงแต่งจิตใจได้อีกต่อไป ชีวิตก็เป็นอิสระอยู่เหนือความทุกข์ทั้งปวง และรู้แจ้งในสิ่งทั้งปวงโดยไม่ต้องอาศัยการศึกษาอย่างที่เรากำลังทำกันอยู่ เพราะสามารถ

แสวงหาความรู้ทุกอย่างจากตัวเองได้ และสามารถที่จะเป็นอะไรได้ทุกอย่างสมความปรารถนาในเมื่อต้องการจะเป็น เพราะการที่คนเราจะมีชีวิตอยู่แบบไหน มีอายุยืนยาวเท่าไร ทั้งหมดขึ้นอยู่กับตัวเองทั้งสิ้น

แต่อย่างไรก็ดี การบรรลุถึงจุดหมายเช่นนี้ เป็นสิ่งที่เข้าใจยากสำหรับคนทั่วไป แต่ใครจะเข้าใจหรือไม่ เข้าใจก็ตาม เดียวนี้เขาจะต้องการหรือไม่ต้องการก็ตาม แต่สักวันหนึ่งเขาจะเข้าใจ และจะเกิดความต้องการ ซึ่งทุกคนจะเหมือนกันหมด จะแตกต่างกันก็แต่เพียงว่า บางคนช้า แต่บางคนก็เร็ว กว่าจะรู้สึกตัวว่า จุดหมายที่แท้จริงของชีวิตคืออะไร ? สิ่งที่ดีที่สุดที่ควรจะแสวงหา คืออะไร ? หรือสมบัติอะไรเป็นสิ่งที่มีความค่าที่สุด ? หรือเราควรจะมีชีวิต อยู่แบบไหนจึงจะดีที่สุด ? ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ในที่สุด เราทุกคนก็สามารถที่จะรู้ได้ด้วยตนเอง และในเมื่อเกิดรู้ขึ้นมาแล้วทุกคนก็จะมีความรู้สึกรู้สึกคิด เหมือนกันหรือตรงกัน รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้

ทุกอย่างเกิดมาจากใจ เพราะฉะนั้นถ้าหากเราพยายามปรับปรุงจิตใจของเราให้ค่อย ๆ สูงขึ้นด้วย

คุณธรรมต่าง ๆ ครั้นแล้วความเจริญในด้านวัตถุก็จะตามมาเอง คนในโลกส่วนมากไม่เข้าใจว่า ความเจริญในด้านจิตใจเป็นรากฐานสำคัญของความเจริญในด้านวัตถุ หรือถ้าหากจะเข้าใจก็เข้าใจเฉพาะแต่ในแง่ว่า ถ้าเรามี ความรู้ความสามารถในการสร้างวัตถุ หรือมีความสามารถในด้านการทำงานต่าง ๆ ที่จะเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งวัตถุตามที่ต้องการ เราก็จะมีความเจริญในด้านวัตถุ ส่วนความเจริญในด้านภูมิธรรมยังมองกันไม่ค่อยเห็นว่าจะจะเป็นเหตุของความเจริญในด้านวัตถุได้อย่างไร เพราะฉะนั้นใน สมัยปัจจุบันเราจึงพบแต่ว่าคนส่วนมากพยายามเรียนวิชาการต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในทางอาชีพเท่านั้น ส่วนความรู้ในทางศาสนาเพราะเหตุที่ยึดถือเอาเป็นอาชีพไม่ได้ จึงไม่นิยมเรียนกัน และยิ่งกว่านั้น เรายังจะพบอีกว่า การโกหก การหลอกลวง การทำลายซึ่งกันและกัน การเอาเปรียบกัน สิ่งเหล่านี้เจริญขึ้นมาก ทั้งนี้ก็เพราะเขามองไม่เห็นว่ ความเจริญในด้านภูมิธรรมเป็นรากฐานที่แท้จริง ของความเจริญในด้านวัตถุ แต่ถ้าหากคนทั้งหลายจะได้เข้าใจถึงเรื่อง

วิบากต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว เขาก็คงจะต้องพยายาม ขวนขวายสร้างจิตใจของเขาให้เจริญ ทั้งในด้านความรู้ และภูมิธรรมต่าง ๆ

แต่อย่างไรก็ดี ความเจริญในด้านจิตใจย่อมขึ้นอยู่กับความเจริญในด้านวัตถุด้วย ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย เช่นคนที่จะมีจิตใจสบาย สามารถที่จะฝึกสมาธิเจริญ วิปัสสนาได้สร้างความดีต่าง ๆ ได้ ก็ต่อเมื่อร่างกายต้อง แข็งแรง มีอนามัยดี และความเป็นอยู่สะดวกสบาย มีเสถียรภาพในการครองชีพ เพราะฉะนั้นความเจริญใน ด้านวัตถุจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าในทาง จิตใจ แต่ถึงจะสำคัญอย่างไร ความเจริญของวัตถุหลัก ส่วนใหญ่ก็ขึ้นอยู่กับความเจริญในด้านจิตใจ เพราะ ฉะนั้นเราจึงควรพยายามสร้างจิตใจของเราให้เจริญด้วย ภูมิธรรมต่าง ๆ เช่นเราพยายามหัดให้มีความขยัน อดทน กล้าหาญ รู้จักรับผิดชอบ และเหนือสิ่งอื่นใด ต้องหัดให้เป็นคนมีนิสัยเสียสละ หัดให้มีความเมตตา กรุณา และมีความยุติธรรม ถ้าหากพื้นจิตใจของเรา เป็นดังที่กล่าวมา ก็เป็นอันหวังได้อย่างแน่นอนว่า เรา

จะต้องมีความเจริญในด้านวัตถุด้วย อย่าลืมนะว่า ความก้าวหน้าในทางจิตใจเท่านั้น จึงจะถือว่าเป็นความก้าวหน้าที่แท้จริง เพราะถึงแม้ในชาตินี้เราจะมั่งมีเงินทอง มีความสมบูรณ์ในด้านวัตถุมากสักเพียงไร ทุกคนก็รู้อยู่ว่าตายแล้วเอาไปไม่ได้ และถ้าหากเรามุ่งแสวงหาแต่วัตถุโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรมด้วยแล้ว จิตใจของเราก็จะต้องถอยหลัง และในเมื่อถอยหลัง ก็ย่อมหมายถึงว่า ความเจริญในด้านวัตถุก็จะค่อย ๆ ลดน้อยถอยลงไปด้วย แต่ตรงกันข้าม เมื่อเราฝึกฝนตนเองให้ก้าวหน้าในทางจิตใจได้แค่ไหน ตายไปแล้วความก้าวหน้าก็ยังคงอยู่ และจะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ ในเมื่อเราพยายามทำแต่ความดี พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนว่า คนที่จะเกิดมาร่ำรวย มีความสุขความเจริญจริง ๆ นั้น จะต้องเป็นคนมีความเมตตากรุณา มีความยุติธรรม และที่สำคัญที่สุดก็คือ เคยบริจาคทานมากมาย คือเคยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น โดยไม่คิดหวังผลตอบแทนมาแล้วอย่างมากมายในอดีต พุทธพจน์ข้อนี้ควรจะพิจารณาให้มาก เพราะถ้าไม่พิจารณาให้มาก ก็จะมองไม่เห็นความจริง แต่อย่างไร

ก็ดี ความจริงในเรื่องนี้จะมองเห็นได้ง่าย ก็เฉพาะบุคคลที่มีนิสัยเสียสละ ส่วนคนที่มีนิสัยเห็นแก่ตัว ยากที่จะมองเห็นความจริงในเรื่องนี้

ความเจริญในด้านจิตใจเป็นเรื่องที่ต้องค่อยเป็นค่อยไป เหมือนกับการเจริญเติบโตของต้นไม้ ไม่มีการข้ามขั้นหรือทางลัด เพราะทุกคนกว่าจะก้าวขึ้นไปถึงจุดหมายปลายทางของชีวิต คือการเอาชนะใจตนเองได้อย่างเด็ดขาด และชนะได้ในทุกกรณี จิตใจเป็นอิสระอยู่เสมอ เหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดความทุกข์ไม่ได้เลยนั้น จะต้องมียากฐานในจิตใจสมบูรณ์หมดทุกด้าน เช่นเมื่อพูดถึงบารมีทั้ง ๑๐ ก็จะต้องมีครบทุกอย่าง หรือเมื่อพูดถึงพรหมวิหาร ๔ ก็ต้องมีครบทุกข้อ เมื่อพูดถึงมรรคมืองค์ ๘ ก็ต้องมีครบทุกข้ออย่างนี้เป็นต้น เพราะถ้าคุณธรรมแต่ละอย่างยังเจริญไม่ได้มาตรฐานแล้ว เขาก็จะไม่มีทางบรรลุถึงจุดหมายที่แท้จริงของชีวิตได้ ได้กล่าวมาแล้วว่า ความเจริญของจิตใจย่อมขึ้นอยู่กับความเจริญในด้านวัตถุด้วย เพราะฉะนั้นเราจึงต้องขวนขวายในการสร้างความเจริญในด้านวัตถุให้แก่ตัวเอง และ

แก่สังคมด้วย และในเมื่อเรารู้แล้วว่า การที่คนเราจะเกิดมา มีความเจริญในด้านวัตถุ นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับรากฐานในทางจิตใจ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเกิดมาจากใจ เมื่อเป็นเช่นนี้เราก็จะเห็นได้ชัดว่า คนที่พยายามสร้างความเจริญในด้านจิตใจนั้นย่อมจะประสบความสำเร็จทั้งในทางวัตถุและในทางจิตใจ คือจะสบายทั้งกายและใจ ส่วนคนที่คิดแต่จะแสวงหาความเจริญในด้านวัตถุ โดยไม่นึกถึงศีลธรรม เขาก็จะต้องประสบความเสื่อมทั้งในทางวัตถุและจิตใจ คือในทางกายก็ลำบาก ในทางใจก็เป็นทุกข์อยู่เสมอ

อนึ่งถึงแม้จะมีหลักอยู่ว่า ชีวิตในปัจจุบันเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากการกระทำในอดีตชาติ และการกระทำในปัจจุบันกว่าจะมีผลออกมาจริง ๆ ก็ต้องรอไปถึงชาติหน้า ถึงแม้หลักจะอยู่มีอย่างนี้ก็จริง แต่ก็ได้หมายความว่า ในชีวิตปัจจุบันเราไม่ต้องคิดแสวงหาความสุข ไม่ต้องสนใจในการที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่ให้สะดวกสบายขึ้น ไม่ต้องสนใจที่จะสร้างความเจริญในด้านวัตถุให้เห็นผลในชาตินี้ ขอให้เข้าใจว่า พุทธศาสนาไม่ได้

สอนอย่างนี้ แต่ตรงกันข้าม พุทธศาสนาสอนว่า เราจะ
ต้องพยายามสร้างฐานะในปัจจุบันให้เจริญ และมีความ
มั่นคง แต่ในเวลาเดียวกันเราจะต้องพยายามทำใจให้
สบายอยู่เสมอด้วย ไม่ว่าจะมีความทุกข์อะไรเกิดขึ้น
การทำใจให้สบายอยู่เสมออันนี้สำคัญยิ่งกว่าอะไรทั้งหมด
ไม่ว่าเราจะเป็นอยู่อย่างไร อยู่ในฐานะอย่างไร ก็ต้อง
พยายามทำใจให้สบายอยู่เสมอ และถ้าหากคนไหน
ประสบกับเหตุการณ์ที่ร้ายแรง แต่แล้วก็สามารถทำใจ
ให้สบายได้ นั่นคือชัยชนะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของชีวิต เป็น
ความก้าวหน้าแท้ที่แท้จริงของชีวิต และขอให้พยายาม
ศึกษาดูจากใจของเราและจากใจของคนอื่น คนที่ยังมี
ความชั่วอยู่ในใจมาก จะสามารถทำใจให้สบายอยู่เสมอ
ได้หรือไม่ ? แล้วเราก็จะพบว่า คนที่จะสามารถทำใจ
ให้สบายอยู่เสมอได้นั้น ปัจจัยสำคัญอยู่ที่การพยายาม
เอาชนะตัณหา แต่คนที่เอาชนะตัณหาได้ ก็ต้องมี
คุณธรรมอยู่ในใจอย่างเพียงพอ ไม่เช่นนั้นจะเอาชนะ
มันไม่ได้ และจะต้องเข้าใจเรื่องชีวิตตามความเป็นจริง
ด้วยจะต้องไม่อยู่ในความหลงผิด อันนี้คือรากฐานสำคัญ
ที่จะทำให้คนเรามีจิตใจสบายอยู่เสมอ

อนึ่ง การละตัณหานั้น ไม่ได้หมายความว่า เราจะต้องพยายามบังคับตัวเองทุกอย่าง วิธีละตัณหาในแบบที่เราทำกันอยู่เสมอ ซึ่งเป็นแบบที่ไม่ยาก เป็นแบบธรรมชาติก็คือเรื่องการแต่งงาน ผู้ที่แต่งงานถ้าแต่งด้วยความรักและมีคุณธรรมด้วยกันทั้งสองฝ่าย เราก็จะพบว่าจะทำให้ตัณหาราคะค่อย ๆ น้อยลง และในเวลาเดียวกัน คุณธรรมต่าง ๆ ก็เจริญขึ้น คนที่ยังไม่อยู่ในฐานะที่จะตัดกิเลสอันนี้ได้จริง ๆ แต่แล้วพยายามไปตัด ก็จะทำให้เกิดความกดดัน ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียหายในภายหลังอย่างมากมาย ส่วนผู้ที่ตามใจตัวเองในเรื่องนี้ แต่ก็มีขอบเขต ไม่ตามใจเสียทุกอย่างนั้น กิเลสในทางนี้จะค่อย ๆ สงบลง การบังคับควบคุมตัวเองก็ทำได้ดีขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่ทั้งนี้ต้องเป็นการแต่งงานที่ประกอบด้วยความดีคุณธรรม รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ข้าพเจ้าได้เคยเขียนมาแล้วลงในหนังสือวิญญูญาณ ซึ่งเป็นหนังสือรายเดือน ตั้งแต่ปี ๒๕๑๒ ในที่นี้ ข้าพเจ้าต้องการที่จะชี้ให้เห็นว่า การละตัณหาถ้าทำให้ถูกวิธี ไม่ใช่เป็นเรื่องยาก และตัวอย่างอีกอันหนึ่งคือ การรับประทานอาหาร

ผู้ที่มีการศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องคุณค่าของ อาหาร และเข้าใจถึงความจำเป็นของร่างกายที่ควรจะได้อาหาร ประเภทไหนบ้างจึงจะเป็นการเหมาะสมแล้ว พยายาม ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักอนามัย และพยายามที่จะกิน อยู่อย่างง่าย ๆ โดยคำนึงถึงความต้องการของร่างกาย เป็นหลักใหญ่ นี่ก็คือตัวอย่างที่แสดงให้เห็นการละตัณหา อีกแบบหนึ่ง ซึ่งในแบบที่เราใช้กันอยู่แล้ว อย่าลืมนำ คำว่าตัณหาหมายถึงความอยาก ความพอใจ หรือความ ต้องการที่เป็นไปตามอารมณ์ไม่มีเหตุผล หรือถึงแม้จะมี เหตุผล แต่ก็ปล่อยวางไม่ได้ ทำให้จิตใจต้องตกเป็น ทาสของสิ่งแวดล้อมหรือตกเป็นทาสอารมณ์

อนึ่งขอให้เข้าใจไว้ด้วยว่า ผู้ที่ละตัณหาได้นั้น ไม่ได้หมายความว่า ในชีวิตจะไม่มีความต้องการอะไรเลย ความจริงไม่ใช่เช่นนี้ ตรงกันข้ามผู้ที่ละตัณหา ก็ยังมี ความต้องการต่าง ๆ อีกมากมาย แต่ก็ต่างจากเมื่อก่อน ตรงที่เดี๋ยวนี้มีแต่ความต้องการ ซึ่งเป็นไปตามเหตุผล และพร้อมที่จะปล่อยวาง ความต้องการอันนี้เข้ามาแทน ที่ตัณหา ตัณหาหมดไปมากเพียงไร ความต้องการที่มี

เหตุผลนี้ก็จะเข้ามาแทนที่มากเพียงนั้น ขอให้พิจารณา
คุณที่ทำอะไรมีเหตุผล และรู้จักปล่อยวางได้เสมอ
ในเมื่อผิดหวังหรือไม่ได้อย่างใจ ส่วนอีกคนหนึ่งทำอะไร
ตามอารมณ์ได้ก็ดีใจ ไม่ได้ก็เสียใจ และบางทีก็โกรธแค้น
ในเมื่อไม่ได้อย่างใจ การมีชีวิตแบบไหน จึงจะมีความสุข
และความเจริญ ท่านเห็นแล้วหรือยังว่า การละตัณหา
ตามวิธีของพุทธศาสนา ไม่ใช่เป็นเรื่องฝืนธรรมชาติ หรือ
เป็นเรื่องที่คนเราทำตามไม่ได้ แท้ที่จริงคนที่เรียกได้ว่า
เป็นผู้เจริญนั้น ไม่ว่าจะเป็นคนชาติไหน นับถือศาสนา
อะไร เขาจะได้เคยรู้จักพุทธศาสนาหรือไม่ก็ตาม แต่
คนเหล่านี้ก็ได้ปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนาอยู่แล้ว ตัณหา
คือต้นเหตุแห่งความทุกข์ การดับตัณหาเสียได้คือความ
พ้นทุกข์ ถ้าหากเข้าใจความหมายของตัณหาถูกต้อง
จริง ๆ ก็จะทำให้เห็นว่าไม่มีใครกล้าคัดค้านหลักพุทธศาสนา
ในเรื่องนี้ เพราะการที่จะทำให้ใจให้สบายอยู่ได้เสมอนั้น
มีอยู่วิธีเดียวซึ่งได้ผลแน่นอนและเป็น หลักสากลคือ
การพยายามเอาชนะตัณหาให้ได้นั่นเอง อย่าลืมนะว่า
ผู้ที่ละตัณหาได้ จะต้องมีความรู้แจ้งในทุก ๆ สิ่ง

ตามความเป็นจริง และจะต้องไม่ยึดถืออะไรอย่างงมงาย หรือถืออะไรโดยไม่มีเหตุผล เพราะอวิชาและอุปาทาน เป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้เกิดตัณหา ถ้าอวิชาไม่มี อุปาทานไม่มี ตัณหาก็มีไม่ได้ แต่ก็อย่าลืมอีกว่า อวิชา และอุปาทานเกิดขึ้น ก็เพราะตัณหาอีกเหมือนกัน เพราะ ฉะนั้น ผู้ที่ตั้งใจจะละตัณหาจะต้องพยายามละอวิชา กับอุปาทานไปพร้อม ๆ กันด้วย

บทสรุป

ความมุ่งหมายสำคัญของเรื่องนี้อยู่ที่ต้องการจะ
ให้ผู้อ่านเข้าใจว่า :-

ชีวิตของคนเราเป็นผลที่เกิดมาจากวิบากของ
เราเองและตราบไต่ที่กิเลสยังมีอยู่ในสันดาน คนเรา
ตายแล้ว จะต้องเกิดอีก จะหนีตัวเองไม่พ้น และ
ทุกครั้งที่ได้ทำกรรม ซึ่งจะเป็นกรรมดีหรือชั่วก็ตาม
จะต้องมีวิบาก ของมันเกิดขึ้นในสันดานเสมอ และ
ในเมื่อวิบากยังมีอยู่ สักวันหนึ่งมันก็ต้องให้ผล
ซึ่งถ้าเป็นวิบากของกุศล ก็ให้ผลในทางดี ถ้าเป็น
วิบากของอกุศล ก็ให้ผลในทางไม่ดี

อนึ่ง เรื่องของชีวิตในเมื่อพิจารณากันให้ลึกซึ้งถึง
ที่สุดแล้ว ก็พบว่า **ทุกอย่างเกิดมาจากใจ** ซึ่งคำว่า
ใจในที่นี้ หมายถึงจิตไร้สำนึก ซึ่งทางพุทธศาสนา
เรียกว่า ภาวังคจิต ภาวังคจิตก็คือจิตที่เป็นวิบากล้วน ๆ
ภาวังคจิตเป็นผลที่เกิดจากการกระทำต่าง ๆ ภาวังคจิต
เปรียบเหมือนเมล็ดผลไม้ ถ้าเมล็ดยังอยู่ ก็หมายถึงต้น

ยังอยู่ หรือหมายถึงว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เคยมีมาแล้ว เคยเป็นมาแล้ว จะต้องมีอีกเป็นอีก

คนเราเมื่อตาย ก็ตายแต่ร่างกายเท่านั้น ส่วนวิญญาณยังอยู่ และวิญญาณที่ว่ำนี่ ก็คือตัวภวังคจิต หรือเรียกว่าภวังควิญญาณก็ได้ ร่างกายสลายตัวได้ง่าย แตกดับได้ง่าย แต่ภวังควิญญาณหรือจิตไร้สำนึกนั้น ไม่มีสิ่งใดที่จะทำลายมันได้เลย มันสามารถที่จะทรงตัว และสืบต่อได้ ด้วยกำลังภายในตัวของมันเอง ภวังควิญญาณ มันสามารถสืบต่อด้วยตัวของมันเองได้ ก็เพราะมันเป็นตัวธรรมชาติที่สร้างชีวิต และเมื่อมีชีวิตคือมีร่างกายเกิดขึ้น ก็ต้องมีการกระทำเกิดขึ้นมาอีก เมื่อมีการกระทำเกิดขึ้นอีก ก็ต้องมีวิบากเกิดขึ้นอีก เมื่อมีวิบากก็ต้องมีชีวิตเกิดขึ้นอีก หมุนเวียนกันอยู่อย่างนี้ไม่สิ้นสุด เปรียบเหมือนเมล็ดผลไม้ เมื่อยังมีอยู่และไม่เน่า ไม่เสีย เมื่อได้สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมเมื่อใด มันก็งอกขึ้นมาอีก เมื่อนั้น เมื่อมีต้นไม้เกิดขึ้นมาอีกมันก็มีเมล็ดเกิดขึ้นมาอีก และแล้วก็มีต้นเกิดขึ้นอีก เมล็ดเป็นเหตุให้เกิดต้น ต้นเป็นเหตุให้เกิดเมล็ด หมุนเวียนกันอยู่อย่างนี้

ตราบดที่เมล็ดยังมีอยู่ และสิ่งแวดล้อมที่จะให้เมล็ดงอกขึ้นมาก็ยังมิอยู่ เราก็จะพบว่าต้นไม้ชนิดนั้นไม่สูญไปจากโลก แต่อย่างไรก็ดีเรื่องต้นไม้เป็นเรื่องวัตถุ ต้นไม้อาจจะสูญพันธุ์ได้ด้วยการถูกทำลาย หรือด้วยการเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศ ส่วนวิญญูณตรงกันข้ามไม่มีอำนาจใด ๆ ทำลายมันได้เลย การเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศก็ทำให้มันสูญสิ้นไปไม่ได้ และยิ่งกว่านั้น ถ้าหากวิญญูณจะสร้างร่างกายแบบคนขึ้นมาไม่ได้ เพราะสิ่งแวดล้อมไม่อำนวยให้ เป็นต้นว่าพ่อแม่ที่จะให้กำเนิดไม่มีอย่างนี้ เป็นต้น วิญญูณก็สามารถสร้างชีวิตขึ้นมาได้โดยไม่ต้องอาศัยพ่อแม่ และไม่ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม ชีวิตที่ว่านี้ก็คือกายทิพย์ กายทิพย์เป็นร่างกายที่เกิดง่ายที่สุดและพร้อมอยู่เสมอที่จะเกิด เป็นร่างกายที่มีชีวิต มีตัวตน มีอวัยวะครบทุกอย่าง มีประสาทสัมผัส มีตาหูจมูกลิ้นและกายใช้ได้เหมือนกับกายเนื้อทุกประการ กายทิพย์เป็นสิ่งที่ทุกคนจะพบได้เสมอ ในเวลาฝันที่เป็นจริง หรือในเวลาที่สามารถเข้าสมาธิได้สูง แต่เวลาที่ทุกคนจะได้พบเสมอโดยไม่จำกัด

ว่าจะเป็นคนประเภทไหน จะเป็นคนดีหรือคนชั่ว ต้องได้พบแน่ ก็คือในเวลาจะตาย เพราะทุกคนก่อนที่จะตาย ในขณะที่กำลังจะจู่ติจากกายเนื้อนั้นจะต้องมีกายทิพย์เกิดขึ้น

เรื่องกายทิพย์เป็นเรื่องที่มองเห็นได้ยาก คนทั่วไปไม่ยอมเชื่อว่าตัวเรามีกายทิพย์ ซึ่งพร้อมที่จะเกิดเสมอในเวลาดังที่กล่าวมา และโดยธรรมดาคนที่เชื่อเรื่องนี้จริง ๆ นั้นต้องเป็นคนที่ได้สมาธิขั้นสูง แต่อย่างไรก็ดี ถ้าหากเราศึกษาเรื่องความฝันให้เข้าใจโดยตลอดแล้ว อันนี้จะสามารถช่วยให้เราเข้าใจถึงเรื่องกายทิพย์ง่ายมาก และในเมื่อเข้าใจเรื่องกายทิพย์แล้ว เราก็จะเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้งถึงเรื่องวิญญูญาณ สร้างชีวิต เรื่องวิบาก เรื่องความไม่ดับสูญของวิญญูญาณ และโดยเฉพาะก็คือ เหตุการณ์ในความฝันต่าง ๆ จะบอกให้เรารู้ถึงวิบากต่าง ๆ ที่เราสะสมเอาไว้ และจะบอกให้เรารู้ว่า เมื่อเราตายไปแล้วจะได้ไปนรกหรือไปสวรรค์ และยังสามารถบอกได้ถึงวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวเองหรือเกี่ยวกับสังคม หรือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ถ้าหากเข้าใจเรื่องความฝันโดยตลอด เพราะเหตุการณ์ความฝันทุกอย่างเป็นภาพสะท้อนให้แลเห็นถึงตัวเอง และสะท้อนให้เห็นว่า เหตุการณ์หรือสิ่งแวดล้อมจะดีหรือเลวก็ขึ้นอยู่กับตัวเอง เพราะฉะนั้น ถ้าเราพยายามแก้ไขที่จิตใจของตัวเองให้ดีขึ้น ก็จะเป็นการแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง และวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลอย่างแน่นอนก็คือพยายามทำใจของตัวเองให้สบายอยู่เสมอ ไม่ว่าจะมามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และครั้นแล้วเราก็จะเห็นว่าคนที่ทำได้จริง ๆ นั้น ก็คือคนที่พยายามทำแต่ความดีอยู่เสมอ เพื่อสร้างจิตใจให้สูงด้วย คุณธรรมต่าง ๆ และการสร้างความคิดเพื่อให้จิตใจสบาย อยู่เสมอนั้นจะต้องทำโดยมุ่งหวังความคิดเป็นใหญ่ ไม่หวังผลในทางวัตถุเป็นเรื่องสำคัญ วิธีนี้เท่านั้นที่จะทำให้เราแก้ปัญหาได้หมดทุกอย่าง

รายนามผู้มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญ
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
(หนังสือ อ.พร รัตนสุวรรณ)

๑. ห้างทองเทพนำชัย (เตาปูน) โดย
คุณแหลม-คุณชลิกา โจรจนโกศล และครอบครัว ๘,๐๐๐ บาท
๒. ห้างทองเทพนำชัย (นนทบุรี) โดยคุณชาญวิทย์ รัตน์ธรรมกุล ๖,๐๐๐ บาท
๓. คุณอวยชัย-คุณศมานันท์ รัตน์ธรรมกุล และครอบครัว ๑๔,๐๐๐ บาท
๔. ดร.นันทพล-คุณอโณทัย-คุณวันปิยะ โจรจนโกศล ๓,๐๐๐ บาท
๕. คุณพจน์-คุณกาญจน์ลภิน-คุณกฤษณ์พีระ รัตนธรรมศรี ๓,๐๐๐ บาท
๖. คุณทศพล-คุณภคมน-ด.ญ.สุภัทสร-ด.ญ.วรัปสร รัตน์ธรรมกุล ๑๖,๐๐๐ บาท
๗. โรงงานทองเทพนำชัย ๑๕,๐๐๐ บาท
๘. คุณอนันต์ รัตน์ธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๙. คุณธงชัย-คุณนฤมล-คุณวรัญญา จึงประพฤติ และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท
๑๐. ครอบครัวศรีสุธัญลักษณ์ ๘,๐๐๐ บาท
๑๑. คุณฮั่ว-คุณพรมมา หอมศิริวรรณ, คุณสิทธิชัย-คุณปาริชาติ
ด.ช.วณฤทธิ์-ด.ญ.อุสา หอมศิริวรรณ และ
บริษัท สำนักกฎหมาย สิทธิชัยแอนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด ๑๕,๐๐๐ บาท
๑๒. คุณศักดิ์-คุณรัชนี วงศ์กวีสกุล และครอบครัว ๑๕,๐๐๐ บาท
๑๓. คุณพ่อเม้งซี่ แซ่ฮั่ว-คุณแม่อาบ๊วย แซ่ตั้ง ๓,๐๐๐ บาท
๑๔. คุณพ่อเล็ก-คุณแม่สินี รัตน์ธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๑๕. คุณพ่อใจเกียง แซ่แต่-คุณแม่เง็กเกี้ยว แซ่เลี้ยง ๓,๐๐๐ บาท
๑๖. คุณอรพรรณ-คุณรักษ์พงษ์ รัตน์ธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท

๑๗. ห้างทองไทยศิลป์ ๑ โดยคุณวิศรุต-คุณรัชนี บุญบรรเจิดสุข	๕,๐๐๐ บาท
๑๘. ห้างทองไทยศิลป์ ๒ โดยคุณสุวรรณ-คุณลักข์ บุญบรรเจิดสุข และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๑๙. ห้างทองไทยศิลป์ ๓ โดยคุณสุรชาติ-คุณกิตติมา บุญบรรเจิดสุข และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๐. คุณพ่อประเสริฐ-คุณแม่อาลัย บุญบรรเจิดสุข	๓,๐๐๐ บาท
๒๑. คุณจีระชัย-คุณทัศนีย์ ไกรกังวาล และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๒. คุณกิตติ-คุณวันทนี รัตนศรีวิจิตร และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๓. คุณตาชี่เอี้ยง แซ่ฉั่ว-คุณยายโซว แซ่ลิ้ม	๓,๐๐๐ บาท
๒๔. คุณเอี้ยงฮวง บุญบรรเจิดสุข	๖,๐๐๐ บาท
๒๕. คุณทวี-คุณนัยนา ลีลาเวชบุตร	๓,๕๐๐ บาท
๒๖. คุณศุภกฤต ลีลาเวชบุตร และครอบครัว	๓,๐๐๐ บาท
๒๗. คุณปริญญา-คุณลานี ลีลาเวชบุตร	๓,๐๐๐ บาท
๒๘. คุณภิญญาดา ลีลาเวชบุตร	๓,๐๐๐ บาท
๒๙. ครอบครัวอมรสิทธิ์	๘,๐๐๐ บาท
๓๐. คุณซัชชัย จันทร์ศุภฤกษ์	๓,๐๐๐ บาท
๓๑. บริษัท ปารมิตา สตูดิโอ จำกัด	๓,๐๐๐ บาท
๓๒. ครอบครัวหงส์เงิน	๕,๐๐๐ บาท
๓๓. คุณณัฐพล-คุณศุภาวณี ศรีสุธัญลักษณ์	๓,๐๐๐ บาท
๓๔. คุณนริศ เรเวียงแสน-คุณแม่บุญมี คำเอี่ยม	๓,๐๐๐ บาท
๓๕. คุณสุวัชร เล็กศรีสกุล และครอบครัว	๓,๐๐๐ บาท

ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

พิมพ์ที่โรงพิมพ์วิญญาน ๔๗/๒ ถนนสามเสน
บางลำภู กรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๐๒๕
พร รัตนสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๓๔

